

НОВИ РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА ЗА ШУМАДИЈУ И КРАГУЈЕВАЦ

Југословен – нација у изумирању

страна 8.

ПОСЛЕДИЦЕ НЕКОНТРОЛИСАНЕ УПОТРЕБЕ СТЕРОИДА

Живот на коцки зарад лепоте тела

страна 10.

2013. ГОДИНА ДИМИТРИЈА ДАВИДОВИЋА И МОДЕРНОГ НОВИНАРСТВА

Новинар од расе и сав Србин

страна 18.

СУДБИНА ЗГРАДЕ УРЕДА

Зашто је морало компликовано

ВОДА ЈЕ ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО

БАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA NA SVIM VRSTAMA AUTO KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

Refilm

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Смак света

Пише Драган Рајичић

Браћо наша у дијаспори,

ево, неколико дана уочи најављеног смака света да вам се јавимо са добрим вестима из отаџбине. Србија као једна уређена и напредна држава спремно дочекује тај апокалиптични дан. У нашем напаћеном народу нема никаквих знакова панике јер на власти поново имамо и оне горостасе који су нам једном већ организовали овоземаљски пакао и из истог успешно извели све оне који су успели да преживе хиперинфлацију, ратове, беду и безнађе.

А код вас на Западу, чујемо, прпа! Спремате се за бежанију по неким забитима, појединци лагерију све, од игле до локомотиве, као да се од судбине може побећи. Да може, зар би Србију данас водили и они које би у свакој другој држави лустрација качила бар пар векова. Боље би вам било да 21. децембар дочека опустено попут нас који смо по овом питању успоставили једно савршено стање индиферентности и то без лекова за смирење, за које, успут да кажемо, више немамо ни пара.

Браћо драга, не брините за нас јер брашна имамо за још недељу дана. Таман! Резерве осталих намирница и потрештина су нам такође на нивоу тродневних залиха, што ће рећи да ако су древне Маје направиле тачно пророчанство и њих имамо довољно. Свака кућа, нормално, има и по флашу ракије и ако све испадне како треба имаћемо чиме да наздравимо даљем напретку небеске Србије.

Посебно релаксирано можемо да чекамо судњи дан по питању снабдевања струјом, водом и грејањем. За сва искључења и утужења које су нам наши снабдевачи најавили, после 21. децембра моћи ће да се обришу. Катаклизма не би угрозила ни наше макроекономске токове јер смо привреду, Бог да јој душу прости, већ са'ранили, а оним милионима незапослених који се већ годинама вијају на тржишту рада, сваког дана се придружи још неколико стотина нових. Нова власт је обећала обрнуто, али, будући да је овај злосудни дан пред нама, испало је још боље.

На руку нам иду и остали економски показатељи који говоре да нам расте све што треба да пада, а да нам пада све што треба да расте. Као да су и актуелни премијер и министар финансија више убеђени у календар Маја него у сопствене економске визије.

До смакнута би могло да се догоди да и у нашем главном граду, буде прекомпонована власт. Шта, ви не знате за наше мајсторе прекомпоновања! Ви сте чули само за Бетовена, Шумана и Моцарта! Да, али наши генији, попут Дачића, Вучића, Динкића или бившег Тадића, не само да сјајно прекомпонују него и изузетно надахнуто свирају. Које инструменте, можда се питате. Дувачке! Дувају у изборну вољу народа све док им не попуца оно што првобитно договоре. Толико добро то раде да у својој изборној вољи народ више не може да се препозна ни уз помоћ микроскопа. Њему је сада ионако све свеједно, али није свеједно онима који су му купили гласове. У питању је колач власти и ко дограби веће парче моћи ће да накриви капу. Под условом да се не преједе као бивши министри који зарадише букагије.

Смакнуте би помогло и око очувања нашег Косова. Након пропасти света понећемо га са собом на небо и одатле га никоме нећемо дати ни по цену тог другог живота. Наш премудри премијер је, након две деценије, управо утврдио да смо Косово на земљи изгубили још онда када је он верно служио покојном злом господару коме је и иначе пропало све чега се дотакао.

Е, тако овде стоје ствари, браћо наша у туђини. Спремни смо за пропаст света, што се оно каже, као запета пушка. Једино чега се плашимо то је могућност да нас та апокалипса промаши јер ако се то догоди, ми смо га, да извините, баш награисали!

АНКЕТА ДА ЛИ ВАС ЈЕ ИЗЕНАДИЛА ЗИМА?

М. Ивићковић

Живана Спасић,
хигијеничар:
- Не, нимало.
Време је и за снег
и за мраз.

Драгољуб Стевановић,
бравар:
- Како
изненађење у
децембру.

Миша Буђевац,
правник:
- Мене
изненађује
успешност
крагујевачког
спорта

Томислав Урошевић,
професор:
- Очекивао сам
је и пре.

Горан Вујошевић,
управни
техничар:
- Нас све
изненади, и зима,
и врућина.

Љиљана Милетић,
металостругар:
- Зима нам је
најмањи
проблем.

Ивана Љујић,
студент
медицине:
Нисам
изненађена, а
волим зиму.

Тодор Савић,
металостругар:
- Мене
изненађују цене,
непримерене
нашем стандарду.

Драгана Миловановић,
професор:
- Где би нам био
крај, кад би нас
само зима
мучила

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
пецива

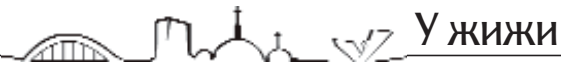
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

SUNCE

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

БУЏЕТ ГРАДА ОПЕТ УСВОЈЕН УЗ ВЕЛИКА ОСПОРАВАЊА

Жесток судар власти и опозиције

Као и последњих неколико година, градски буџет усвојен је уз критике опозиције да је нереалан и да уводи град у све веће дугове, док градски челници признају да он није заснован на реалном овогодишњем приходу, али одбијају примедбе да то доноси било какву штету

Оно што се чуло за говорницима Скупштине града приликом усвајања буџета за 2013. годину могло би се слободно назвати репризом истих таквих расправа које су у свајање најважнијег градског документа пратиле протекле две - три године. План градске управе да градски буџет идуће године оствари приход од 9,48 милијарди динара, иако реалне процене говоре да ће се

ове године приходовати дупло мање, представници опозиционих странака ДС-а и СНС-а жестоко су ктитиковали, тврдећи да је овакво планирање градског буџета нереално и да, поред тога што служи давању обећања која неће моћи да буду испуњена и ширењу оптимизма без покрића, само може да доведе град у још већу задуженост и веће проблеме.

Са друге стране, челници владајуће градске коалиције бранили су предложени буџет признањем да је тачно да он није заснован на реално оствареном приходу у овој и претходним годинама, али да је то свесно изабрана политика владајућих странака како би се оставио простор за даљи развој града, истичући да су упркос тако доношеним буџетима у претходним годинама добили поверење грађана да и даље воде град.

■ Реално и могуће

Душан Обрадовић, председник Градског одбора ДС-а и шеф одборничке групе те странке, критикује да је буџет далеко од реалности поткрепио је тврђом да ће се овогодишњи буџет, који уз ребаланс износи 10,3 милијарди динара, према до сада познатим подацима реализовати тек са око 50 посто. Он се пита чему служи такво планирање буџета и сматра да он има за циљ да прикрије стварно стање градских финансија, које је забрињавајуће.

Не полази се од стварно остварених јавних прихода и расхода и то само води у ново задуживање за плаћање већ узетих кредита. Тако се повећава зачарани круг кредитне задужености града. Укупна задуженост није само две милијарде динара

за кредите, која је на максималном дозвољеном износу, већ томе треба додати и око две милијарде динара за текуће неплаћене обавезе добављачима и извођачима радова, па тако видимо да град укупно дугује четири милијарде динара, тврди Обрадовић.

Он наводи да је најспорнији део буџета онај где се планира да се од имовине у идућој години заради 5,2 милијарде динара, где улазе приходи од продаје добара и услуга (локација за инвеститоре), градска рента и накнада за уређивање градског земљишта, уз разне комуналне таксе. Обрадовић критикује и одлуку да се за зараде запослених у градској управи у следећој години издвоји 1,4 милијарде динара, што је повећање од 15 одсто у односу на ову годину.

Горан Ковачевић, шеф одборничког клуба СНС-а, тврдећи да овако нереално кројени буџети последњих година воде град у све већу задуженост, илустровао је тај став податком да је сада укупна задуженост града око 50 милиона евра, или 4,4 милијарде динара. При том је напоменуо да то није његова тврдња, већ она стоји у завршном рачуну града за 2011. годину, и да цифра представља збор кредитног дуга и дуга за текућа плаћања добављачима и извођачима.

■ Свесна одлука

Градоначелник Верољуб Стевановић почео је одбрану предложеног буџета прихватањем да је тачно да он није заснован на реалним показатељима из ове године, уз тврдњу да градско руководство свесно доноси такву одлуку да развој града не би стао.

— Ми широко идемо у планирање

буџета и то је наша политика. Није наша политика да нам остварење буџета буде 90 и нешто посто, никад не може да буде 100 посто, него да створимо могућност да остваримо неке пројекте које смо зацртали и отворимо простор за неко боље време које може да се деси на овај или онај начин. Зато свесно пројектујемо овакав буџет, колико год да ви то критикујете, закључио је Стевановић.

Он тврди да град није презадужен, будући да тренутно кредитно задуж

ење износи 17 милиона евра, које треба отплатити у наредних седам — осам година, што на годишњем нивоу значи отплату од два — три милиона евра, а то за град није много.

Небојша Здравковић, заменик градоначелника и одборник УРС-а, констатујући да ће идуће године град приходовати 2,4 милијарде динара од пореза на зараде, што је заслуга ове странке, те да ће због почетка производње у „Фијату“ идуће године у граду бити још три до четири хиљаде новозапослених, тврди

КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ

Зграда Водовода и улице

Поред плана за финансирање текућих обавеза, градски буџет за наредну годину предвидео је и улагање 465 милиона динара за изградњу капиталних објеката. Планирана је изградња седам објеката и то Оперативно техничког центра „Водовода“, који је у одмаклој фази градње и треба га завршити, Управног блока са пратећим садржајима на Градском стадиону „Чика Дача“, легага Николе Коке Јанковића, Улице Интернационалних бригада у Петровцу, Петровачке магистрале, која је делимично изграђена, Улице Слобода и кружног тока на Петровачкој магистралаи.

Одборници опозиције били су сумњичави да ће овај план бити остварен јер је, како тврде, план изградње капиталних објеката за ову годину реализован у веома малом обиму.

У БУЏЕТУ ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА РАДОВЕ НА „ЧИКА ДАЧИ“

ИЗДВАЈАЊА ЗА СПОРТ

Долази и Чавић

Посебну пажњу у дискусијама одборника скренула су издвајања за спорт из градског буџета. За услуге рекреације и спорта наредне године из градске касе биће издвојено 378 милиона динара, али пошто је од те суме за субвенције јавним предузећима Спортски центар „Младост“ и Спортски центар

„Парк“ предвиђено 124 милиона динара, остаје податак да ће спортским клубовима из буџета бити додељено 245 милиона динара.

Критике одборника СНС-а да ће највећи део тог новца отићи „спортским звездама“ у градским клубовима, док ће само мали део остати за бављење спортом деце и ученика, одборници позиције су негирали, тврдећи да се овим улагањима омогућава масовно бављење спортом деце и омладине. Заменик градоначелника Небојша Здравковић тврди да се улагање у спорт у Крагујевцу показало као најбоље и најисплативије, наводећи да ће градска власт у наредном четворогодишњем мандату изградити нову спортску халу од 10.000 места, за коју имају обећање Владе да ће је суфинансирати са 50 посто.

Градоначелник Верољуб Стевановић најавио је да ће још једно велико спортско име доћи у Крагујевац, јер 1. фебруара Милорад Чавић на градском затвореном базену најављује отварање пливачке академије.

МИЛОРАД ЧАВИЋ ОТВАРА ПЛИВАЧКУ АКАДЕМИЈУ

ГРАДСКЕ УПРАВЕ ДОБИЛЕ НОВЕ ШЕФОВЕ

Начелници Златко Милић и Јасна Милојевић

Од 1. јануара наредне године начелници две градске управе у Крагујевцу, ма колико је недавном одлуком сведен овај до сада гломазни сектор у Скупштини града, биће Златко Милић и Јасна Милојевић. Одлуку о томе пре два дана донело је Градско веће, пошто је Комисија за избор кандидата разматрала приспеле пријаве на конкурс и дала предлог за избор.

Дипломирани правник Златко Милић, до сада секретар Градског већа, биће на челу Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, а дипломирани еко-

номиста Јасна Милојевић начелник Управе за буџет и пореске приходе. Она је до сада била начелница Управе за финансије.

У образложењу Комисије за избор за Златка Милића наведено је да се „првенствено цени његово досадашње искуство у обављању послова из делокруга локалне самоуправе, у Секретаријату за послеве Скупштине града и на месту секретара Градског већа“.

За Јасну Милојевић речено је да има радно искуство у струци од преко 20 година и „успешно, ефикасно и одговорно руково-

ђење у Управи за финансије“.

Градоначелник Верољуб Стевановић поводом ових избора, на седници Градског већа је рекао:

„Процедура је спроведена, Комисија је једногласно изабрала оба кандидата за обе управе. Тиме је, прво, извршена рационализација и, друго, мислим да ћемо мало лакше да радимо јер неће бити тако компликована процедура. Већи број управа значи и више сагласности, контакте и односе међу људима који могу бити овакви или онакви, онда имате проблем“. Он је додао да

нова организација, значи да ће се све водити са једног нивоа, јер ће практично све бивше управе бити другачије постављене.

„Све ће бити утегнуто и имаћемо мање проблема, а имали смо их. Време је било непотребно дуго за неке процедуре а сада ће бити другачије. Ово је почетак, рећи ћу у словно, утезања неких ствари, које до сада нису биле такве у раду управа, а то значи и другачији однос унутар управа, али и другачији однос према грађанству“, закључио је Стевановић.

Чланови Градског већа утврдили су и предлог кандидата за градског јавног правобраниоца због истека мандата и упутили га у скупштинску процедуру. Предложени кандидат је Гордана Јевтовић, дипломирани правника која је и до сада обављала ту функцију.

Камен спотицања локалне власти

ДОМ ВОЈСКЕ ШУТАНОВАЦ
ОБЕЉАО, А ВУЧИЋ УСКРАТИО

Касарна „Војвода Радомир Путник” у центру Крагујевца је и даље актуелна политичка тема. Након недавног обелодањивања на страначкој конференцији за штампу Заједно за Шумадију да је Министарство одбране, на чијем је челу Александар Вучић из Српске напредне странке, изненада одлучило да помену казарна, Дом војске и зграда Корпуса нису на продају, након седам година преговора о продаји ове војне имовине граду, стигло је тумачења Градског одбора ЛДП-а, да је „војни” обрт чиста политичка одлука, а сада се и Градски одбор Демократске странке огласио истим поводом.

Занимљиво је да су демократе своје саопштење за јавност насловили са: Казарна „Војвода Радомир Путник” - камен спотицања локалне власти у Крагујевцу. У ДС-у сматрају да су проблеми касарне „Војвода Радомир Путник” и Дома војске постали теме које представници локалне власти у Крагујевцу већ годинама користе као аргументе у својим некоректним и неаргументованим нападима на политичке опоненте у граду.

Сви смо сведоци да је тема касарне „Радомир Путник” била један од главних адута прљаве предизборне кампање коју је Заједно за Шумадију водила против ДС-а. Износили су јавност ставове којима су манипулисали вољом бирача, као што је, на пример, био став да „ДС не да казарне Крагујевцу”, челници Заједно за Шумадију су у пар наврата износили неистину и да је Градски одбор ДС одговоран за немогућност локалне власти да оконча купопродајни уговор са Министарством одбране Републике Србије. На тај начин су покушали да направе лажну слику да радимо у супротности са интересима Крагујевца и Крагујевчана, наглашава председник Градског одбора Демократске странке Душан Обрадовић.

Шутановац бранио закон

Он наводи да законски проценена тржишна вредност касарне „Радомир Путник” није одговарала локалној самоуправи Крагујевца. Обрадовић мисли на утврђену цену од нешто више од 30 милиона евра за 9,5 хектара касарне, наглашавајући да је тадашњи Министар

У Демократској странци сматрају да је проблем касарне „Војвода Радомир Путник” локална власт у Крагујевцу годинама користила као аргумент у својим неаргументованим нападима на политичке опоненте у граду, а да би сада требало да искористи утицај код коалиционих партнера из СНС-а да ово питање подигне на државни ниво

одбране, кадар ДС-а Драган Шутановац, само штитио закон. Но није згорег подсетити на прву процену вредности војне имовине у центру Крагујевца из 2007. године, када је Пореска управа утврдила цену од 4,6 милиона евра, колико је град требало да издвоји за преузимање касарне. Потом је, усред економске кризе средином 2011. године, по другој процени Пореске управе вредност касарне утврђена на 30,2 милиона евра, док је Дом Војске са земљиштем процењен на 8,2 милиона евра. Према тадашњем објашњењу Пореске управе, процена је извршена у складу са законом, методом поређења цена које су достигле неке суседне парцеле („Плаза”, „Нелт...”), па је Пореска управа дошла до закључка да је 35.000 евра за ар војне имовине у складу са ценама које је утврдила сама локална самоуправа.

Свесни чињенице да немају новца за ту инвестицију због преиздајности буџета, челници града су пропустили прилику да граду на легалан начин обезбеде 9,5 хектара земље у центру града и то земљиште искористе на прави начин у корист свих Крагујевчана. Покушавали су да тргују. Њихова нада била је да ће препродајом некретнина, које би ко зна како настале на тој локацији, отплатити кредит који би подигли и још зарадити на том послу. Тадашњи министар одбране је заштитио своје министарство и није желео да одступи од закона нити здравог разума, категоричан је Обрадовић.

Према Обрадовићевим речима, локална власт се после мајских избора, у првих 150 дана Владе Републике Србије, није ни огласила са питањима о касарни „Радомир Путник” и Дому војске, покушавајући тако да се додвори новим властима.

Након похвале градоначелника да сада имамо најбољу Владу ика-

да, стигао је и одговор захвалности у виду потпуно бесмислене процене Министарства одбране Републике Србије да је имовина која се налази у срцу Крагујевца неопходна за одбрану земље и да се зато изузима из продаје. На све то је захтевано да се обезбеди безбедносни појас од 50 метара око касарне, што дугорочно онемогућава развој центра града. Градски одбор ДС-а сматра да је у интересу свих Крагујевчана да се ово питање пренесе на државни ниво и омогући даљи развој Крагујевца у складу са законом, каже Обрадовић.

Заложите углед

Председник Градског одбора демократа наглашава да се једноставно види да град нема никакву комуникацију са Српском наредном странком, иако су на републичком нивоу у коалицији, али предлаже да локална самоуправа искористи овај тренутак, када су на власти и на локалном и на државном нивоу, и заложити свој углед код партијских колега, својих сарадника и високих функционера државе, а пре свега лидера Уједињених региона Србије Млађана Динкића, и дођу до решења проблема касарне „Војвода Радомир Путник и Дома војске за добробит града.

Очито је предлог на месту, али питање се намеће само по себи - да ли је ико заложити политички углед претходних седам година. Да ли је покушао да дође до решења убеђујући тада водећу Демократску странку... Остаје и питање да ли је обећање дато пред изборе ове године, када је град посетио тадашњи министар одбране Шутановац, да ће се Филолошко - уметнички факултет уселити у Дом Војске, било само празна прича.

Обрадовић одговара:

Није све остало на речима. Тадашњи министар Шутановац је покренуо иницијативу, Дом Војске је уступљен Техничко-ремонтном заводу, зграда је реновирана, управо да би се олакшало ФИЛУМ-у да се усели у део тог простора. У ком смеру се сада размишља, нисам сигуран, верујте, немам информације из Министарства одбране.

Неспорно је само да уколико се ништа не промени ФИЛУМ-у прети губитак акредитације и селидба једног од одсека у Јагодину.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

да је немогуће да град буде кредитно прездужен и да хоће. Наиме, по његовим речима, све кредите локалним управама одобрила Управа за јавни дуг Министарства финансија, која примењује важећи закон по коме град не може да буде укупно кредитно задужен сумом која прелази 50 одсто оствареног буџетског прихода у претходној години. Та управа прати задужење Крагујевца и издала је одобрење за узимање свих кредита, јер се све уклапа у законске оквире, наводи Здравковић.

Ову тврдњу демантовао је Горан Ковачевић из СНС-а, речима да је законска обавеза да Министарство издаје одобрење за кредите локалних управа престала још 2010. године и да сада град може да се задуже колико хоће, без ограничења, што локална управа и чини. Његове речи оспорио је градоначелник

је у градској управи запослено 690 радника, а ако је одборник СНС-а у запослене у управи убројао и оне који раде у градским музејима и објектима, то је његов проблем.

Васиљевић је дао и своје тумачење зашто градски буџет већ годинама кубури са недостатком пара за све што је потребно, прихватајући чињеницу да град има неизмирене обавезе порема извођачима радова и да ће у првој половини идуће године морати да их измирује. По Васиљевићу, велика отежавајућа околност за планирање градског буџета је у том што се градска власт држи одређене да улаже средства и у институције које су, по природи ствари и по законској обавези, републичке, па тако остаје мање пара за оно што је стриктна обавеза града.

Град је улагао и у Универзитет, и у школство, изградњом физкул-

РАТ САОПШТЕЊИМА

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ
ГРАДА НА КОЈОЈ ЈЕ
УСВОЈЕН БУЏЕТ ЗА 2013.

Гинис и бесмислени пројекти

Након седнице Скупштине града на којој је усвојен буџет наставила се полемика између странака Заједно за Шумадију и ДС-а страначким саопштењима за јавност, у којима су међусобне оптужбе још жешће. Тако ЗЗШ у свом саопштењу под насловом „ДС за Гиниса”, објављеном 10. децембра, наводи да ДС-у треба одузети право да на дужи рок говори о јавним финансијама.

„Своју катастрофалну фискалну политику и неславне рекорде нису пријавили Гинисовој комисији, али ће народ њихову владавину свакако упамтити по кидисању на државну касу и свеопшту беду коју су за собом оставили”, невели су у саопштењу, алудирајући на претходни период у коме су Владу водили кадрови из ДС-а.

Наводећи да Градски одбор ЗЗШ буџет Крагујевца за 2013. годину сматра добрим јер гарантује даљи развој града и утврђивање његове лидерске позиције јужно од Саве и Дунава, ова странка долаже да је ДС предала државну касу са дефицитом од преко седам одсто и јавним дугом од 60 посто бруто друштвеног производа, а да је бивши премијер Цветковић чак покушао да сакрије од народа буџетски дефицит, те да се воде истражни поступци против безмало свих министара из редова ДС-а.

Демократска странка није остала дужна, па се наредног дана огласила својим саопштењем. „Заједно за Шумадију” свакодневно обрађује грађане Крагујевца оптужујући ДС, чиме покушава да прикрије сопствену неспособност и све штетне последице бројних бесмислених пројеката на којима су инсистирали, а које су крагујевачке демократе на време покушавале да спрече”, стоји у саопштењу ДС-а.

„Нова Влада је са само три месеца повећала јавни дуг земље за две милијарде евра, што је готово душло више него претходна Влада у седам месеци ове године. Уместо да грађанима понуде решење за велике економске и социјалне проблеме са којима се наши суграђани суочавају, представници власти лажним оптужбама покушавају да скрену пажњу са чињенице да је данас у Србији стопа незапослености порасла, инфлација дивља, а цене основних намирница расту. Градски одбор ДС-а у Крагујевцу подсећа јавност да је актуелно градско руководство задужило наш град за пет милијарди динара, што је незапамћено велика задуженост, да су донели градски буџет који није ни развојни, ни социјални, ни кризни, да су уништили градска јавна предузећа, а школама у Крагујевцу нису измирили основне обавезе и обезбедили елементарне услове за рад”, пише у саопштењу Демократске странке.

Верољуб Стевановић тврдећи да је изнета потпуна неистина и да ће он на седници од 28. децембра свим одборницима и јавности доказати како су Ковачевићеве наводи неистинити.

Колико ради у градској управи

Ковачевић је расправу поводом буџета довео до тачке усијања и коментаром на став владајуће већине да је она за свој начин планирања буџета добила поверење грађана на изборима. Он је навео да за изборну победу велику заслугу има и то што ја градска управа запослила чак 1.718 људи који имају велике плате.

Ову тврдњу демантовао је Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције и развој, наводећи да

турних сала, и у здравство, кроз изградњу објеката који су обавеза државе, јер смо пошли од тога да је свето и градско. Највећу зграду Клиничког центра изградили су грађани кроз самодопринос. Зато сада имамо прилику да видимо да се одборници који оволико критикују буџет, са друге стране, када су у uloзи представника Универзитета, школа или здравства, понашају тако да излазе са огромним захтевима, одавде до Владивостока, па тако постају двојне или тројне личности, закључио је Васиљевић.

Он оправдава доношење оваквог буџета који је изгласала одборничка већина јер је то пут и начин да се једино у Крагујевцу, јужно од Саве и Дунава, у овом тренутку нешто ради и гради и град напредује.

Милош ПАНТИЋ

РЕЗУЛТАТИ ЛОКАЛНОГ АНТИКОРУПЦИЈСКОГ ФОРУМА

Кад нису чиста посла, ту је чистија политика

Екоро половина грађана Србије сматра да је корупција прихватљив начин да се оствари неки циљ, кажу подаци Бироа за друштвена истраживања. Крагујевчани који тако не мисле од средине јануара наредне године у сваком тренутку моћи ће да се информичу о томе како је њихов новац потрошен. На интернет страници www.cistapolitika.rs наћи ће се јавне набавке у прва четири месеца ове и прошле године, донације и спонзорства јавних предузећа, са циљем да све ове информације скупљене на једном месту буду доступне сваком грађанину Србије.

До сада су свих 11 градских управа, које су недавно реформисане у две, и исто толико јавних предузећа и установа послали Локалном антикорупцијском форуму извештаје о трошењу новца из буџета, а њихово ажурирање приводи се крају.

■ Извештаји и притужбе грађана

Овај форум, иначе, настао је у оквиру пројекта израде локалних планова за борбу против корупције, који спроводи Биро за друштвена истраживања, а финансира УС-АИД. Осим у Крагујевцу, пројекат се спроводи и у Нишу, Зрењанину и Пожеги. Пројектом је предвиђено успостављање система борбе против корупције на локалном нивоу и сарадња са републичким органима који се баве овим проблемом.

Локални антикорупцијски форум Крагујевца формиран је у априлу 2011. године, а његов седмочлани тим чине главни координатор професор др Петар Веселиновић и чланови Славица Савелић, народни посланик, Миодраг Николић, који је руководио радом форума првих годину дана, Бојан Стојадиновић, шеф одборничке групе Уједињени региони Србије (Заједно за Шумадију и Г17 Плус), професор др Бранислав Симоновић са Правног факултета, Милисав Пајевић из НВО „Еко нец“ и Марија Милошевић, новинар РТК. Прошле недеље чланови форума први пут су јавности представили свој досадашњи рад и смернице за будућност, а најављено је и устано-

Крагујевчани ће од почетка наредне године моћи да прате како градска власт, јавна предузећа и установе троше њихов новац, јер ће све информације о донацијама и спонзорствима јавних предузећа и јавним набавкама бити доступне на интернету

вљавање и додела годишњег признања на локалном нивоу за борбу против корупције.

За годину и по дана, откако је конституисан крагујевачки форум, затражили смо од свих јавних установа, предузећа и организација који су директни или индиректни корисници буџета да доставе извештаје о јавним набавкама, донацијама и спонзорствима која су директно или индиректно повезане са буџетом. Највећи део тих

информација већ смо прикупили и сада их сређујемо, а биће објављене заједно са сва три града која су обухваћена овим пројектом. По завршетку прикупљања и анализе података антикорупцијски форум ће дати и сумарни коментар који ће садржати све оно што је добро и лоше, а биће предложене и одређене корективне мере. Све остале кораке предузимаће надлежни органи, објаснио је Петар Веселиновић.

ЖЕЛИМО ДА ОВАЈ ПРОГРАМ ЗАЖИВИ У ЧИТАВОЈ СРБИЈИ: МАРИЈА ОБРАДОВИЋ

ПРОГРАМ ТРЕБА ДА УВЕДЕ И КАЖЊИВОСТ: ЗОРАН ГАВРИЛОВИЋ

Веселиновић напомиње да подаци које су до сада добили од органа локалне самоуправе и установа не указују да је било кршења законских аката, па се самим тим не може ни говорити о високом нивоу корупције у граду. Осим анализе извештаја, чланови форума испитују и све оно нашта им указују грађани. То су, махом, притужбе на неажурност и спорост локалне администрације, а највећи број жалби односио се на област урбанизма и спорост у добијању грађевинске дозволе. Веселиновић каже да наши суграђани сматрају да треба некога потплатити како би се брже дошло до грађевинске дозволе, а да је, заправо, овај проблем присутан у читавој земљи. Да би се добила дозвола чека се најмање 370 дана, због чега је ниво државе у погледу конкурентности на тржишту веома низак.

■ За увођење кажњивости

Представљању крагујевачког форума присуствовала је Марија Обрадовић, помоћник директора за послове превенције у Агенцији за борбу против корупције. Она је нагласила да проблеме корупције не могу бити дугорочно решени уколико не постоји добра превенција, због чега је формирање оваквих антикорупцијских тела на локалном нивоу од изузетног значаја. По њеном мишљењу веома је важно да у њихов рад буде укључен што већи круг друштвених субјеката.

Желимо да овај програм заживи у читавој Србији и тренутно радимо још у 13 локалних самоуправа. Крагујевац има привилегију да је лидер у области борбе против корупције и наш циљ је да успоставимо систем који ће бити наслоњен на Агенцију за борбу против корупције. Портал је са-

ГРАЂАНИ СМАТРАЈУ ДА НЕКОГА ТРЕБА ПОТПЛАТИТИ ДА БИ ДОБИЛИ ГРАЂЕВИНСКУ ДОЗВОЛУ: ДР ПЕТАР ВЕСЕЛИНОВИЋ

мо један од механизма који ће се спроводити у оквиру Локалног плана за борбу против корупције, рекла је Марија Обрадовић.

Иако је Национална стратегија за борбу против корупције усвојена још 2005. године, а 2006. направљени су акциони планови, наша држава још увек не поседује инфраструктуру за борбу против корупције, сматра Зоран Гавриловић из Бироа за друштвена истраживања. Пројекат који се тренутно спроводи треба да повећа транспарентност са једне стране, а да са друге uvede кажњивост.

На основу података који ће се наћи на порталу, моћи ће да се види ко је био у комисији за неку јавну набавку, ко добија јавне набавке и да ли он финансира неке странке. Такође, биће доступне и информације коме се дају донације, да ли то има везе са странкама и да ли онај ко добија донације служи само као „проточни бојлер“ за пребацивање пара. То је нешто што је у Србији присутно и када се то утврди може да се тражи од тужилаштва да покрене поступак, каже Гавриловић.

Сви они који имају информације или било каква друга сазнања о незаконитостима у области јавних набавки, донација и спонзорства моћи ће претрагом и лако доступном статистичком анализом података из регистара јавних набавки, донација, спонзорства и активности политичких странака, а нарочито ако то желе, да укажу на незаконитости које ће бити јавно представљене и са којима ће надлежни државни органи бити упознати и на чијем процесуирању и евентуалном санкционисању ће се инсистирати.

Гордана БОЖИЋ

О ПОРТАЛУ

Место грађанске истраге

Портал „Чиста политика“ настао је као резултат примене мера из Локалних планова за борбу против корупције усвојених у скупштинама Ниша, Зрењанина, Крагујевца и Пожеге. На овом порталу могуће је статистичком анализом информација о јавним набавкама, донацијама и спонзорствима идентификовати (потенцијалне) злоупотребе јавних финансија у незаконите, а пре свега утврдити секундарно финансирање политичких странака и коалиција које је супротно Закону о финансирању политичких активности и Закону о Агенцији за борбу против корупције.

Портал представља спону између Локалних антикорупцијских форума на нивоу градова и регулаторних тела у чијој су надлежности праћење финансирања политичких партија, контрола јавних набавки и трошење нов-

чаних средстава из буџета локалних самоуправа. Борбе против корупције нема без јасне воље грађана да се успротиве урушавању институција, кршењу закона и борби за процесуирање и кажњивост злоупотреба. Зато је портал „Чиста политика“ као претражива и статистички аналитична база података прилагођен грађанима, организацијама цивилног друштва, медијима и стручној јавности, јер им омогућава укључивање у борбу против корупције.

Портал „Чиста политика“ је место грађанске истраге, која треба да буде инструмент борбе не само против корупције већ и инструмент за боље правосудје које ће неодољиво, неселективно и од јавности подржано извршити процесуирање и кажњавање одговорних за секундарно финансирање политичких странака и коалиција, било да су оне на власти, било да су биле на власти или да претендују на власт.

СИЕПА НАГРАДИЛА НАЈБОЉЕ ИЗВОЗНИКЕ У 2012. ГОДИНИ

Добитници Гома лајн и Куч компани

У категорији малих и средњих предузећа, Крагујевачким фирмама припао чек од 10.000 евра, колико је добила и винарија „Александровић“ из Винче код Тополе, за унапређење извозних активности

Агенција за страна улагања и промоцију извоза Републике Србије (СИЕПА), награду „Најбољи извозник у 2012. години“ у категорији малих и средњих предузећа доделила је крагујевачкој компанији „Гома лајн“. Ова фирма производи гумено-техничке делове за моторна возила и извози их у Русију, Белорусију, Украјину, Узбекистан, Немачку, Француску и у бивше југословенске републике. „Гома лајн“ је у првих девет месеци ове године извела производе у вредности од око 2,5 милиона евра, што чини 80 одсто укупних прихода ове компаније. Иначе, ова компанија једна је од ретких српских фирми које производе од рентенте за модел „фијат 500Л“, у наредном периоду очекују да потпишу неколико нових уговора са једном

италијанском и немачком компанијом, као и да повећају извоз, посебно у земље бившег Совјетског Савеза. Поред фабрике у Крагујевцу, имају представништва у Москви и Љубљани.

„Гома лајн“ је, поред права да користи лого „извозник године“, од Комерцијалне банке, једног од спонзора, добила чек од 10.000 евра за унапређење извозних активности. Фирма је основана 2007. године са седиштем у Крагујевцу и тренутно има 70 запослених.

Посебно признање у истој категорији добила је и фирма „Куч компани“, која производи кисело-мљечне производе, мљечне и сирне намазе, сиреве и паприку у павлаци.

„ГОМА ЛАЈН“ 80 ПОСТО ПРОИЗВОДЊЕ ИЗВОЗИ

„КУЧ КОМПАНИ“ СВЕ ПРИСУТНИЈА НА РУСКОМ ТРЖИШТУ

Своје производе, осим у Србији пласира и на тржишта Руске Федерације, Црне Горе, Македоније, Босне и Херцеговине...

Винарија „Подрум Александровић“ из села Винча код Тополе добила је награду за оспособљавање новог извозног тржишта у 2012. години. Винарија је успела ове године да вина извезе на велико и захтевно тржиште Кине.

сеци ове године, са извозом од 120 милиона евра. Компанија продаје готове производе у 30 земаља на три континента, а извоз обухвата више од 60 одсто њених прихода.

Награду „Извозник године“ СИЕПА додељује од 2004. године са циљем да стимулише нове извозне подухвате домаћих компанија. М. Ђ.

Од београдске компаније „ДХЛ интернационал“ добила је награду у висини од 10.000 евра у услугама превоза робе.

Укупни победник на овој години избору за „извозника године“ је вршачки „Хемофарм“. Ова компанија је највећи извозник фармацеутских производа и највећи нето извозник Србије за девет месеци ове године, са извозом од 120 милиона евра.

Пише Слободан Цупарић

ПОЛИТИЧКА ГИБАЊА У СРБИЈИ

Уместо институција расте моћ појединца

Најновије истраживање јавног мњења које је обавила једна позната београдска маркетиншка агенција, а обнародовала таблоидна штампа, показује да би, да су ових дана одржани избори, за напредњаке гласало 21 одсто грађана, а за демократе 11. Према овим резултатима, први потпредседник Владе Александар Вучић најпопуларнији је српски политичар. Из опозиционих редова овим поводом стижу коментари да се Србија „очигледно суочава са пузећим политичким насиљем и диктатуром једног човека“ и да је мучно „инсистирање на усклађивању локалних власти са републичким“. Да ли су напредњаци тренутно насупериорнија политичка снага у земљи?

Тачно је да су напредњаци освојили највећи број гласова на изборима, али не због тога што су побољшали начин живота грађана, нити се назире да ће то урадити, већ због просте чињенице да су одлучније од свих претходних влада кренули у обрачун са организованим криминалом и корупцијом, каже за „Крагујевачке“ Мирко Чикирић, председник Окружног одбора СПО у Крагујевцу. – Али, тачне су и оцене да се Србија суочава са пузећим политичким насиљем јер од нове власти се очекивало да ојача нејак институције система у Србији. Међутим, ако је сва власт концентрисана у рукама једног човека и ако сви грађани имају перцепцију да је он и полицајац, и истражни судија, и главни тужилац – онда то сигурно није добро, каже Чикирић.

Историчар Чедомир Антић, председник Напредног клуба, потенцира да СНС није супериорна странка у Србији, доминантна је само у Влади. С друге стране, СНС у овом тренутку нема опозицију, пошто је ДС још увек у фази превирања, у фази свог тражења. По његовим речима, СНС тренутно материјализује један феномен који постоји и постојао је у скоро свим владама, односно користи својих првих шест месеци до годину дана. Ипак, то не значи да су његови популарни потези у исто време и успешни. Време ће то, тврди Антић, тек показати.

Не сматрам да је битно шта тренутно кажу анкете, већ шта са том подршком ради ова Влада, односно куда води нашу земљу, оцењује Марко Николић, члан Председништва Либерално демократске партије. – Њени потези, пре свега на унутрашњем плану, не показују велики демократски капацитет и реформски потенцијал – поготово у светлу усвајања најновијег буџета.

Мешање карата

Иако формална одлука о покретању иницијативе за рушење Драгана Ђиласа није донета минулих дана, извесно је да ће напредњаци стезати обруч око актуелног

НАПРЕДЈАЦИ И АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ НА ВРХУ ПОЛИТИЧКЕ ПОПУЛАРНОСТИ

Тачне су оцене да се Србија суочава са пузећим политичким насиљем, јер се од нове власти очекивало да ојача нејак институције система, а она се концентрише у рукама једног човека који постаје и

СТВАРАЊЕ ПРЕДСТАВЕ О ПОШТЕНОЈ ВЛАСТИ И КРИМИНАЛИЗОВАНОЈ ОПОЗИЦИЈИ: МИРКО ЧИКИРИЋ

градоначелника. Док с једне стране тврде да имају већину за смену власти у Београду, да су обезбедили најмање 56 одборника што им гарантује успешан десант на Стари двор, с друге планирају да додатно притисну Дачићеву коалицију, а поготову ПУПС, како би се у најповољнијем политичком моменту и са јаком потпором у Скупштини града извело свргавање Ђиласа и демократа. Када ће бити „дан Д“ за велики обрачун?

Нико не може проценити када ће бити „дан Д“ и да ли ће доћи до великог обрачуна, пошто у комбинаторици републичких странака које чине већину на том нивоу постоји и те за да је Драган Ђилас резервни играч на клупи актуелне Владе, тврди Мирко Чикирић. – Због све већих несугласица у оквиру владајуће коалиције и због чињенице да о већини битних питања, па и у погледу обрачуна с корупцијом, долази до све већег размимомлажења у њој, тешко је предвидети какво ће се мешање карата десити наредних дана.

Марко Николић верује да ће дешавања у Београду врло брзо бити на дневном реду, вероватно у наредних пар месеци – када треба очекивати да ће и формално бити извршен притисак напредњака на београдски ПУПС и СПС да раскину коалицију на локалном нивоу

полицајац, и истражни судија, и главни судија, и главни тужилац, каже председник Окружног одбора СПО Мирко Чикирић

са демократама и направе нову већину у престоници. Конкретније, то значи, апострофира Николић, да ће Ђилас, највероватније, изгубити „битку“, односно већину, и моћи ће да се посвети само ДС, тачније вођењу најјаче опозиционе партије.

Сматрам да би било добро да Ђилас буде смењен зато што, упркос томе да ужива велику подршку у Скупштини главног града, више нема већину, каже Чедомир Антић. – Јер, било би лоше да СНС и СПС изаберу други метод његовог политичког урушавања. Мислим да је боље да се отворено изађе на чистац и каже шта је и како је. Могу, ако хоће, и да понове изборе у Београду, па да видимо ко сад има већину. Међутим, мени се чини да ће они чекати тренутак који је за њих најповољнији, да ће га онда сменити и гледати да им та смена не донесе штету.

Виђена матрица

„Бомбардован“ од стране провладних таблоида, актуелни градоначелник Београда и нови лидер ДС поручује да зна да ће се напредњаци и те како потрудити да га и људе око њега прикажу криминалцима, милијардерима... Колико су у праву они који упозоравају да је ДС, ако жели да изађе из затварајућег круга, потребан став да се све корупционашке афере морају разоткрити, јер ће иначе стално бити под притиском и сумњом, а већ сада јој се бирачко тело скоро преполовило?

Велики проблем око смене Ђиласа је у томе што ће тај процес бити политички атак на њега, што ће бити извршен кроз његову личну криминализацију, вероватно и кроз криминализацију дела или целе ДС, а све у већ виђеној матрици како се то ради по таблоидима у Србији, тврди Марко Николић. – Једноставно, у јавности се ствара утисак да су сви који се баве јавним послом у Србији, а поготову који су изгубили власт на прошлим изборима – криминализовани. С друге стране, по изласку из затвора неки министри, као што је министар пољопривреде, мењају странке,

долазе на власт, опет седају у фотеље... Значи, у овој земљи све постаје могуће – када се кроз таблоиде криминализују политичке и друге јавне личности.

Чедомир Антић упозорава да ово не може бити срећна земља док у њој уместо независног судства проблеме у борби против корупције решава министар војни. Иначе, када је реч о ДС, примећује да је ова странка сада заиста под нападом парламентарних таблоида.

Сада је дошло време да је добар део те империје окренут против ДС

МАЛИ ДЕМОКРАТСКИ КАПАЦИТЕТ НОВЕ ВЛАСТИ: МАРКО НИКОЛИЋ

зато што она није на власти, апострофира Чедомир Антић. – Један део је онеспособљен зато што се демократе туку међу собом и најважније им је да елиминишу ону „другу страну“ – баш их брига и за неку политику и за неку идеологију, а остатак је толико слаб да не може да поврати равнотежу. Мислим да би било добро да ДС из овога извуче поуку и да, кад дође на власт, прекине са таблоидизацијом Србије. Ваљда им је пример Тадићеве власти показао да маркетинг није све. А ускоро ће, да маркетинг није све, схватити, ваљда, и Вучић.

Оно што је симптоматично Мирку Чикирићу несумњиво је сазнање

да је до пре неког времена било незамисливо да неко помене Драгана Ђиласа у било каквој негативnoj конотацији. Очигледно захваљујући томе што је имао изванредну контролу над свим медијима у Србији. Њеним губитком медији добијају неку слободу и чини се да крећу у кампању сличну оној против Оливера Дулића, а власт се труди да прикаже да су у опозиционим странкама, пре свега у ДС, главни криминалци, лопови, милијардери...

Немогуће је да странке које чине владајућу коалицију немају у својим редовима криминалце и људе који су огрезли у корупцији, а постоје партије које су дуго на власти, које имају људе на значајним позицијама, а они и те како добро живе. Помињу се чак и њихова имена, додуше стидно, али очигледно је да је жеља власти да покаже себе у најбољем могућем светлу, а опозицију у најгорем – што није добро и није тачно.

Како оснажити Србију

Ситуација у земљи, посебно око Косова и наставка дијалога са Приштином, могла би да буде „иницијална каписла“ за превремене парламентарне изборе у Србији. Колико је то (не)могуће?

Због Косова и Метохије не могу бити расписани нови избори, категоричан је Чедомир Антић. – Дакле, то се показало као потпуно илузорно. Они могу бити расписани само ако Влада дође пред банкрот или ако дође до таквог спора да једна од страна помисли да је боље да иде на изборе. Спора у овом тренутку нема, банкрот је за сада превазиђен, Влада тек треба да оствари оне резултате за које мислим да су, пре свега, демагошки.

Марко Николић сматра да не би ваљало да се догоди изборни процес због тога што су у току преговори са Приштином, уз сагласност Брисела, па би помињање избора било лоша порука и најава да се преговори прекидају.

Верујем да тема Косова и Метохије неће изазвати превремене изборе због чињенице да Влада има јединствен став по питању решавања проблема јужне покрајине, а он је сличан ставу коалиције „Преокрет“, у којој је СПО наступао на последњим изборима, каже Мирко Чикирић. – Нама је циљ, и добро је што су то Ивица Дачић и Александар Вучић схватили и прихватили, да оснажимо Србију и заштитимо у овом моменту што више српску културну баштину и наш народ на КиМ, а да повратак Косова у границе Србије оставимо за неко будуће време.

У данима активних преговора с Приштином око Косова, а уз посредовање из Брисела, Србија се и те како гуши у беспарици и раљама тешке економске кризе. Народ живи све лошије, плате су све мање, а цене – расту ли расту. Иако економски не видимо крај тунела и наговештај спаса од пружене руке Европске заједнице, политички смо и даље запаљиви, бучни, свадљиви... Нови лидер ДС Драган Ђилас критиковао је минулих дана рад Владе Србије, оцењујући да је ситуација у држави лоша и да влада

није постигла много резултата којима може да се похвали. По систему „утук на утук“ одмах узвраћају напредњаци питајући Драгана Ђиласа „како има образа и смелости“ да оспорава рад садашње власти, када је странка чији је он лидер девастирала Србију и обогатила се на рачун грађана.

Целу ову трагикомичну причу „зачинио“ је Ненад Чанак чуђењем што нико из Београда није ухапшен у наводној борби против криминала и корупције – и жаоком у стилу: „Нико не сме да такне клупко змија у Београду јер ако такне нечији реп, никада не зна која ће га глава угристи“.

НАПРЕДЈАЦИ ЈОШ НЕМАЈУ ПРАВУ ОПОЗИЦИЈУ: ЧЕДОМИР АНТИЋ

СТРАНИ ВЛАСНИК НИЈЕ
УВАЖИО ЗАХТЕВЕ СА ПРОТЕСТА
ЗАПОСЛЕНИХ У „СРБИЈА“

НЕИЗВЕСНА СУДБИНА РАДНИКА ТП „СРБИЈА“

Делез не да веће
отпремнине

У петак, 14. децембра, белгијска компанија „Делез“ ће, према ранијој најави, затворити преостале четири продавнице Трговинског предузећа „Србија“ и магацин, а 102 радника прогласити технолошким вишком. Не прихватајући понуђене отпремнине од 70 евра по години стажа запослени су организовали штрајк пре недељу дана, а након окончања радног времена већ данима долазе пред Управну зграду предузећа, где протестују тражећи да им се исплате отпремнине од 300 евра по години стажа и сва заостала давања за топли одброк и превоз.

У званичном саопштењу Штрајкског одбора радници су истакли да је по колективном уговору из 2003. године њима гарантована отпремнина од 200 евра по години стажа. Уследило је саопштење компаније „Делез“ Србија, у коме се каже да је она као стопостотни власник ТП „Србија“ добила од Националне службе за запошљавање позитиван став о програму за проглашење технолошког вишка запослених у ТП „Србија“.

„Компанија „Делез“ Србија остаје при програму и условима за за-

послене у ТП „Србија“ који су у потпуности у складу са законодавством Републике Србије и важећим Правилником о раду ТП „Србија“. Колективни уговор из 2003. године који се наводи у саопштењу Штрајкског одбора није на снази”, пише у саопштењу ове компаније.

Не мирећи се са оваквим одговором, који значи одбијање тражених отпремнина и остајање при ставу да оне буду 70 евра по години стажа, штрајкачи из „Србије“ су у понедељак поподне поново протестовали испред управне зграде, а један део њих је ушао у продавницу „Макси“ у центру града, како би са својим колегама поразговарали о „љачкашкој и лоповској приватизацији њиховог предузећа“. Они су позвали грађане да се солидарису са њима и бојкотирају куповину у продавницама ланца „Макси“ и „Темпо“.

Штрајкачи су поднели пријаву Инспекцији рада против послодавца који није са њима отпочео преговоре о штрајкским захтевима, а најављују и кривичне пријаве за испитивање приватизације предузећа и због тога што им је број акција након тога умањен.

М.П.

ДЕЛЕГАЦИЈА „АУТОСАОБРАЂАЈА“ У МИНИСТАРСТВУ ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ

Одговор после 17. децембра

Да ли ће и када око 200 радника „Аутосаобрађаја“, који су решили да уз отпремнине напусте предузеће, добити новац не зна се ни после разговора делегације ове фирме у Министарству финансија и привреде. Делегација коју су чинили генерални директор Слободан Сретеновић и председници Самосталног синдиката, УГС „Независност“ и Слободног синдиката, прошле среде, затражила је 14 милиона динара за исплату плата, али ће, како им је у Министарству финансија и привреде, коначан одговор да ли ће им тај новац бити уплаћен добити после 17. децембра.

Радницима је прошлог уторка уместо половине минималне зараде за септембар од 11.000 динара исплаћено по 7.000 динара, а разлику ће, како је рекао директор Сретеновић, добити 16. децембра. Разлика до 11.000 динара биће исплаћена од новца који треба да им уплати Градска агенција за саобраћај, која АС-у дугује два и по милиона динара.

Радницима „Аутосаобрађаја“ дугују се четири плате, а пошто су у реструктурирању не уплаћују им се ни доприноси за пензијско и здравствено осигурање.

Иако је финансирање социјалног програма прешло у надлежност Министарства рада и социјалне политике, у Слободном синдикату су ипак одлучили да од градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића траже да им организује

ЛЕТОШЊА БЛОКАДА ПУТА
РАДНИКА „АУТОСАОБРАЂАЈА“

Слободан синдикат АС-а тражи састанак са министром Млађаном Динкићем, који им је летос обећао новац за отпремнине радницима који су прихватили социјални програм и напуштање фирме

састанак са министром финансија и привреде Млађаном Динкићем, јер им је, како кажу у овом синдикату, управо он летос обећао социјални програм и исплату отпремнина за раднике који су решили на напусте предузеће.

Председница Слободног синдиката Сузана Марковић каже да су им у Министарству финансија и привреде рекли да на рачуну нема пара и да сличну помоћ тражи још стотинак предузећа.

Међутим, у синдикату „Независност“ имају сасвим другачије виђење састанка у Министарству финансија. Према речима председника Дејана Ђокановића, иако ништа није потписано, неке ствари су ипак договорене за јануар. Он, наиме, очекује да, уз помоћ градо-

начелника Стевановића и његових сарадника, ипак добију паре за реализацију социјалног програма, што би веома растеретило и онако истањен буџет фирме.

Како је „Аутосаобрађај“ предузеће у реструктурирању новац за минималне плате обезбеђује се из Фонда за развој Републике Србије, али и те уплате касне. Последњи новац из Фонда стигао је на рачун предузећа још у септембру. Од тада све исплате и набавке „АС“ финансира из сопствених извора.

После састанка у Београду, Слободни синдикат који је био вољан да подржи раднике који желе да штрајкују остао је у мањини, пошто Самостални синдикат и УГС „Независност“ нису били за штрајк. М.Б.

НОВИ ЗАПЛЕТ ОКО ИСПЛАТЕ РАТНИХ ДНЕВНИЦА

Држава уложила жалбу Стразбуру

У Шумадији око 9.000, а у Србији преко 80.000 учесника рата 1999. године тражи исплату пуних ратних дневница. Сваки учесник може да очекује од сто до двеста хиљада динара, наравно ако буде правоснажне пресуде

Пресуда Европског суда за људска права обавезује државу Србију да резервистима мобилисаним у време НАТО бомбардовања 1999. године из Треће армијске области исплати пуне ратне дневнице. Право на исплату дневница, добило је 8.477 резервиста из Ниша и околине. После ове пресуде и резервиста из осталих крајева Србије почели су да прикупљају документа и потписују пуномоћје адвокату из Ниша Срђану Алексићу, чије је адвокатска канцеларија најзаслужнија за пресуду у корист резервиста. Према подацима Републичког удружења ратних ветерана, инвалида и породица погинулих бораца, у Шумадији је доказе да су мобилисани у време НАТО бомбардовања 1999. године прикупило и предало око 9.000, а у Србији преко 80.000 резервиста.

Република Србија имала је рок од три месеца да се жали на ову пресуду, односно да предмет изнесе пред Велико веће суда у Стразбуру. Према речима председника Градског удружења ратних ветерана Предрага Богиневића, Србија је само дан пред истицање рока уложила жалбу.

Рок је истицао 28. а жалба је уложена 27. новембра. О томе нас је обавестио адвокат Срђан Алексић, али није желео да коментарише жалбу, јер му она још није доставље-

ПРЕДСТАВНИЦИ РАТНИХ ВОЈНИХ ИНВАЛИДА НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА ШТАМПУ У КРАГУЈЕВЦУ

на. То ће урадити када види по ком се основу држава жалила. Велико веће Европског суда за људска права ће 28. фебруара расправљати о жалби и донети коначну пресуду. Уверен сам да ће пресуда бити потврђена, јер тај суд веома ретко мења већ донете пресуде, објашњава Богиневић, додајући да сваки резервиста, зависно до тога колико је дана био мобилисан, може да рачуна на исплату од 100 до 200 хиљада динара.

Републичко удружење ратних ветерана покренуло је и иницијативу за промену Закона

о борацко-инвалидској заштити. Нацрт закона је већ урађен, а у току је акција прикупљања потписа како би овај нацрт што пре ушао у скупштинску процедуру.

Председник Републичког удружења Драган Ђорђевић каже да према званичним подацима у Србији има између 570.000 и 580.000 учесника ратова од 1991. до 1995. године и у време НАТО бомбардовања 1999. године.

То је званично, али се сада појављује бројка од око 800.000 бораца на нивоу Србије. И управо због тога тражимо од државе да

прави учесници последњих ратова добију државну легитимацију, а то значи да има право на борацки додатак и бесплатну здравствену заштиту. Сви борци у окружењу имају право на борацки додатак. То право имају и руски, амерички и учесници ратова других земаља. Ми у Србији немамо то право. Борци у Хрватској на основу борацког додатка примају 30 одсто просечне плате у земљи. Имајући у виду стање у Србији и тешку финансијску ситуацију, ми предлагемо да код нас борацки додатак износи 20 одсто републичког просека. Ако би се усвојио наш предлог закона тај додатак би износио око 9.500 динара, каже Драган Ђорђевић.

У нацрт закона унето је и право на породичну пензију. Када је она у питању, ту се мисли на супруге палих бораца и умрлих учесника рата, које би добиле право да буду материјално осигуране. Поред тога, у Удружењу ратних ветерана сматрају да време проведено у рату треба да се рачуна као стаж који би био у двоструком трајању. Предлог је и да се законом утврди колико износи најнижа борацка пензија. Кроз предлог закона борци траже и да се војним бескућницима и борцима који немају решено стамбено питање то реши.

У Републичком удружењу истичу да има много чланова који немају кров над главом и напомињу да су учесници рата из бивших република СФРЈ, када су напустили своја места, пописали станове који су остали у бившим републикама. То је рађено да би се ти станови заменили. Питање треба да реши држава. А, мало је тога урађено, јер многи од њих, иако су у Хрватској, Босни, Словенији оставили своје станове, у Србији нису добили нове.

До сада је прикупљено око 32.000 потписа који гарантују да ће се нацрт Закона о борацко-инвалидској заштити ускоро наћи пред народним посланицима. Акција прикупљања потписа за измену постојећег закона, иако је сакупљен довољан број, и даље траје. У Републичком удружењу ратних ветерана очекују да ће сакупити преко 50.000 потписа.

М. БЕВИЋ

РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА 2011. ЗА ШУМАДИЈУ И КРАГУЈЕВАЦ

Југословени – нација у изумирању

Нови подаци које је објавио Републички завод за статистику, а који се тичу националног идентитета и заступљености полова, указују да се у Шумадији драстично смањио број Црногораца и Југословена. Жене су се махом из села преселиле у градове, па руралним подручјима доминирају мушкарци, док у Крагујевцу има пет хиљада више представница лепшег пола

Пише Никола Стефановић

Коначан збир након деценијског сређивања података добијених прошлогодишњим пописом становништва каже да у Шумадијском округу живи тачно 293.308 људи. Прираштај је тако, што смо и без цифара знали, и даље у незадрживом паду, с обзиром да је 1991. године Шумадију настањивало готово 19.000 људи више, но ако је за утеху, без готово 14.000 становника остали смо током деведесетих година, а од 2002. до данас за нешто више од 5.000.

Када је реч о територији која припада Крагујевцу, сем током поменутих ратних година, увек је бележен раст житеља, па смо тако на почетку распада СФРЈ имали преко 176.000 становника. Из ратова и економског расула изашли смо чак и безболно, са око 500 људи мање, да бисмо 2011. годину и нову економску кризу дочекали са близу 180.000 мештана. Како ћемо из ње изаћи и у ком броју, мораћемо да сачекамо једну деценију до новог пописа.

У самом градском језгру по попису сада има рекордних 150.835 житеља и занимљиво је да још никада није евидентиран пад броја Крагујевчана, међутим за разлику од града, околна села бележе супротан тренд, те је одлив становништва из деценије у деценију константан и у односу на 1991. данас у крагујевачким селима има три хиљаде људи мање.

■ Једино Роми бележе раст

Оно што свакако пре анализе треба поменути је да је националност више од 4.000 Крагујевчана (три одсто) остала неевидентирани, и то њих преко 2.000 није се изјаснило, око 1.600 се нашло у рубрици

„непознато”, 231 се води под „остало”, а 211 се одлучило за „регионалну припадност”, претпостављамо углавном за националност „Шумадијанац”.

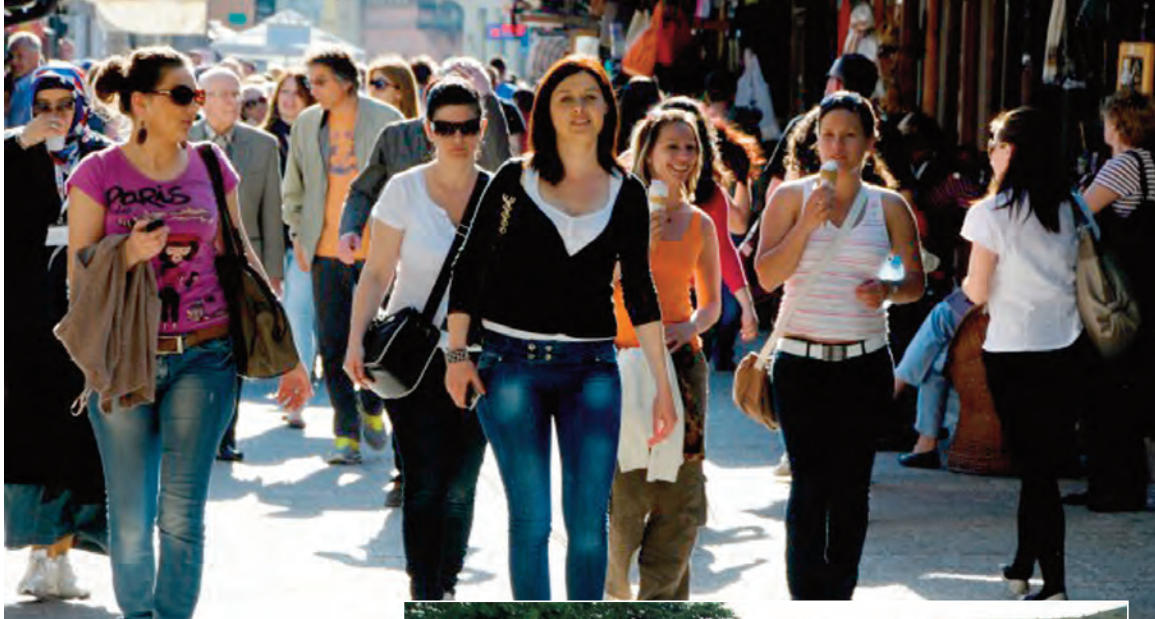
Из Републичког завода за статистику добили смо објашњење да су у одељак „непознато” ушли сви они којима је националност била нечитко написана и није се могло правилно растумачити. У ову групу улазе и они који се осећају као „Индијанци”, „Ванземаљци”, „Цедаји”, „космополите”, „фараони”, „мрави”, „рх позитивни” итд. док су у „остале” убројани они који припадају националним мањинама чији број на нивоу Србије не прелази 2.000.

Чак 95,5 одсто Крагујевчана су српске националности и тај однос није се мењао у ове две деценије. Од преосталих 3.200 становника који чине националне мањине (када се одбију све горе поменуће групе) најбројнији су Роми, којих је готово половина од овог броја и практично су једина мањина која је забележила раст у односу на 2002. када их је било близу 400 мање. За њима следе Црногорци (645) који су се готово преполовили и Македонци (297), којих је приближно исто као раније, као и Хрвата (192). Цифру од 100 прелазе још једино Југословени (175) и Горанци (101).

Југословени су доживели и највећи „одлив” јер их је само девет година раније било 382, а куриозитет је да готово сви Горанци из Шумадије живе у Крагујевцу. Оних који су се определили по верској припадности као муслимани сада је мање него 2002. године, али је незнатно порастао број Бошњака, док се број осталих мањина није значајно мењао.

Интересантно је да, сем у случају Црногораца, Југословена, Горанаца и Рома, већину мањинске популације чине жене, па је лако прет-

У КРАГУЈЕВЦУ ЖИВИ ПЕТ ХИЉАДА ВИШЕ ЖЕНА НЕГО МУШКАРАЦА

поставити да су у питању крагујевачке „снаше”, те су тако свих 18 крагујевачких Украјинаца у ствари - Украјинке, а слично је и са Словакињама, Русињама, па и Хрватицама, док је у случају Македонаца однос 2:1 у корист нежнијег пола. Иначе, говорећи о Крагујевцу у глобалу, у граду, на радост урбаних Дон Жуана, има око 5.000 жена више него мушкараца, али зато у околним селима са шездесет „разлике” воде мушкарци.

Уз све ово, приметно је и то да су села етнички готово стопостотно чиста, тј. насељена искључиво Србима, те од свих припадника мањина који су се на попису изјаснили на селу живи свега њих 346. И то готово половина од тог броја су Роми, а трећина Црногорци, те је још једино двоцифрен број Хрвата и Македонаца, док је сеоских Југословена - седам.

■ Исто у целој Шумадији

У случају осталих шумадијских општина ситуација се прилично подудара, па тако у урбанијој средини живи више жена и већина припадника националних мањина. Од 46.225 становника на територији општине Аранђеловац, 2.000 су припадници националних мањина и оних који се налазе међу „осталима”, „непознатима” и „неизјашњенима”. Редослед је такође исти, па је највише Рома (382) и Црногораца (186), а за њима следе Македонци (60) и Југословени (49). За девет година општина је изгубила 2.000 становника, а само насеље бележи већ две деценије раст од просечних 500, што сведочи да је такође на делу пражњење околних села, која су остала без тачно 2.500 мештана у односу на 2002. Веће промене у присутности националних мањина појављују се у случају Црногораца, којих је мање, и Рома, којих је више, док сада има 18 муслимана, за разлику од претходног пописа када није било ниједног. Југословена има практично исто колико их је и било, али зато сада има свега 14 Руса наспрам некадашњих 100. Ипак, Аранђеловац се може подичити чињеницом да у њему, иако је занемарљив број, живи више Немаца него у Крагујевцу. Жена у целој општини има хиљаду више него мушкараца, тачно онолико колико их има више у самом насељу. Међутим, околна села остала су без укупно 1.300 припадница

У СЕЛИМА КРАГУЈЕВАЧКЕ ОПШТИНЕ БРОЈ ЖИТЕЉА ПАО ЗА ТРИ ХИЉАДЕ

нежног пола, а „вишак” је вероватно завршио у другим, већим градовима, могуће и у самом Крагујевцу.

Баточина је девет година касније мања за око 500 становника, а када се збере број оних који су се изјаснили као Срби тада и сада, испада да је Срба мање таман толико. Ова варош никада није била превише привлачна за националне мањине, па је тек пар стотина оних који нису српске националности.

Један једини Ром у међувремену одселио. Једнако атрактивно за мањине је и Лапово, где је 2011. године евидентирано мање од стотину припадника мањинских народа, од којих више од половине чине Роми. Југословена, којих је било пет, више нема, али ако је за утеху, „мањак” жена је исти као и у случају мушкараца.

У рачанској општини припадника других народа и народности има најмање - укупно 65, при чему је број у поређењу са 2002. мањи за тачно онолико колико је мање Црногораца. Иако то можда делује изненађујуће, Рача је једина шумадијска општина у којој Југословени имају позитиван прираштај, с обзиром да их је сада девет, спрам негдашњих осам. Но, зато је приметно опало женско становништво, те је било потребно непуну деценију да овај крај остане без њих близу 800, што је чак 12 процената мање него што их је било.

Конечно, територија општине Топола бројчано је остала без највише становника - близу 3.000. Сходно томе опало је и присуство националних мањина, па су упола бројчано „слабији” Црногорци и Југословени, али су просек поправили Роми, којих је дупло више (105). Специфичност Тополе, пак, лежи у томе што готово две трећине припадника других националности живи у околним селима, а не у вароши, при чему је то посебно изражено у случају Рома, од којих само петина има боравиште у самом насељу. Од укупног броја људи који недостају, варош је мања за 500, док су осталих 2.400 којих више „нема” из околних села, а од тог броја, 1700 је жена.

МЕЂУ НАЦИОНАЛНИМ МАЊИНАМА У КРАГУЈЕВЦУ ГОТОВО ПОЛОВИНУ ЧИНЕ РОМИ

	укупно	мушкарци	жене
Општина Крагујевац	179.417	87.334	92.083
Град Крагујевац	150.835	73.015	77.820
Села	28.582	14.319	14.263
Срби	172.052	83.652	88.400
Роми	1.482	751	731
Црногорци	645	345	300
Македонци	297	101	196
Хрвати	192	59	133
Југословени	175	100	75
Горанци	101	52	49
Муслимани	97	49	48
Бугари	41	23	18
Руси	40	6	34
Бошњаци	37	27	10
Мађари	37	10	27
Словенци	34	13	21
Албанци	27	15	12
Украјинци	18	0	18
Румуни	17	6	11
Словаци	16	1	15
Власи	7	4	3
Русини	6	2	4
Буњевци	4	0	4
Остало	231	124	107
Неизјашњени	2.031	1.073	960
Регионална припадност	211	137	74
Непознато	1.613	781	832

СУДБИНА ЗГРАДЕ УРЕДА

Зашто је морало компликовано

Није ли било јефтиније изградити нову зграду Апелационог суда, која не би коштала више од милион евра, него сељакати амбуланту, плаћати закупнину и градити нову амбуланту и нови објекат за потребе Института за здравље, и све то само зато да би се Апелациони суд једнога дана уселио у зграду Уреда

Ако је веровати обећањима, нова зграда Амбуланте број четири и Школског диспанзера требало би да буде отворена 17. децембра, а уколико не буде све ишло по плану онда најкасније до краја месеца. Према речима директорке Дома здравља Бранимирке Свилар, радови на објекту су завршени, а тренутно је у току градња приступног пута, након чега следи уселење.

Тиме ће на радост пацијената из центра града, који се лече у овој амбуланти, „четворка“ најзад добити своје стално пребивалиште и из неусловне зграде у Улици Јанка Веселиновића преселиће се у велепни објекат у Улици Светозара Марковића, у дворишту иза Диспанзера за жене. Ово је, међутим, епилог само једног дела приче, која је започела пре скоро седам година, када је Министарство правосуђа одлучило да зграду Уреда, у којој су тада били смештени Институт за јавно здравље, који се и дан-данас тамо налази, амбуланта „четворка“ и „очно“ као његови подстанари, преуреди за будући Апелациони суд са седиштем у Крагујевцу.

Упркос великом негодовању грађана, „четворка“ и „очно“ иселили су се из зграде Уреда 2007. године,

У УРЕДУ ДО ДАНАС НИ ТРАГА ОД СУДА

док је Институт остао до изградње новог објекта за његове потребе. У међувремену направљена је нова зграда „четворке“, Институт је коначно добио адекватну парцелу, али ће градња новог објекта морати да причека док се не прикупи довољно пара. Уместо у Уред, Апелациони суд се уселио у поткровље зграде Суда, које је преуређено за његове потребе, и тамо ће остати све до иселења Института.

Да ли је баш све морало да буде овако компликовано и да уз то оволико кошта, питање је на које мало ко данас има прави одговор.

Папрена заврзлама

По свему судећи, одлука Министарства правосуђа и пресељење „четворке“ највише је коштало град, пошто је на име кирије за „четворку“ за ових шест година из градске касе плаћено око 300.000 евра, а за изградњу нове зграде те амбуланте издвојено је 800.000 евра. Такође, за градњу новог објекта Института за јавно здравље опредељена је парцела од 40 ари, чија вредност на тржишту некретнина није занемарљива.

ОРДИНАЦИЈЕ НЕКАДАШЊЕ „ЧЕТВОРКЕ“ КОРИСТИ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Подсећања ради треба навести да је почетком 2007. године више хиљада Крагујевчана потписало петицију против пресељења „четворке“ из центра града, али градска и републичка власт нису одустале од „велике рокаде“, при чему их нису могле спречити ни имовинске, правне, урбанистичке, па ни финансијске баријере.

Ово пресељење било је само једна у низу заврзлама насталих откако је Министарство правосуђа одлучило да седиште суда буде у згради Уреда. За потребе „четворке“ одабрана је приватна зграда „Медико“ преко пута Хитне помоћи, а уговорена је месечна кирија од 12,5 евра по метру квадратном за простор од 342 квадрата.

У неусловној згради, у малим ординацијама и још мањим ходницима годинама су се мучили и пацијенти и здравствени радници, али ако је за утеху и томе ће ускоро доћи крај. „Четворка“ ће у новом објекту заузимати више од 400 квадрата у приземљу и на првом спрату, а читав пројекат је вредан 88 милиона динара, или око 800.000 евра. Амбуланта ће бити опремљена најсавременијом технологијом и имаће све што је грађанима неопходно – пет ординација са претпростором за тимске сестре, лабораторију, инфопулт са картотеком, две собе за интервенције, инфузиони центар, простор за медицински отпад, као и заједничку просторију за лекаре и медицинске сестре. Као

што многи воле да кажу, све по европским стандардима.

Истовремено са пресељењем „четворке“ из Уреда је у „плаву зграду“ отишао и један део служби Института за јавно здравље које су биле смештене у сутерену и приземљу. Касније су поново враћене у Уред, тако да Институт сада користи целу зграду. У делу где се некада налазила „четворка“ и који је до пре годину две био празан, смештена је служба социјалне медицине,

средства из Националног инвестиционог плана у износу од око три милиона евра, али је све до сада било спорења због плацева који су додељивани Институту за нову зграду. Упркос обећањима градске власти да се све може брзо окончати, управо је одлука о додели плаца представљала почетак дуготрајне процедуре чији је крајњи резултат требало да буде нова зграда.

Никад доста пара

Према постојећој документацији зграда Уреда води се на Институт за јавно здравље. Међутим, постоји и уговор између два министарства - здравља и правде, у коме је прецизирано ће овај објекат бити предат Министарству правде за Апелациони суд када буде направљена нова зграда Института.

Директор Института каже да је град великодушно изашао у сурет и предложио неколико плацева, али ни један није одговарао потребама ове установе. Васиљевић подсећа да је прво била у оптицају парцела на територији насеља Црвени крст на Бубњу, испод Дечијег диспанзера, где није могла да се смеисти зграда каква је планирана. Потом је понуђена парцела од 28 ари, преко пута Ректората, али ни она није била довољно велика како би се поред зграде направило и адекватно паркиралиште, па се и од ње одустало, мада је Институт платио порез и укњижио се на овој парцели.

- Када сам предочио надлежника да је парцела неодговарајућа и да ћемо имати проблема са паркирањем, одмах су нам понудили 40 ари плаца код Грудног одељења и сада поново треба да уђемо у процедуру преговора парцеле, па тек онда да кренемо са израдом пројектне документације. Финансирање градње објекта је тек трећа страна приче, а пошто је наш оснивач Влада Србије предстоји нам права „јурњава за парам“. Покушаћемо да сазнамо шта је било са новцем који је раније опредељен у НИП-у за ову намену и да ли постоји могућност да у томе учествује и Министарство здравља, објашњава Васиљевић.

Све ово говори, заправо, о скупим инвестицијама и града и Републике (три милиона евра државних пара за зграду Института и 800.000 евра градских пара за нову зграду Дома здравља – „четворке“, као и близу 300.000 евра за закупнину у простору „Медико“). Питање је да ли је

ДЕО ПРОСТОРА У НОВОЈ „ЧЕТВОРКИ“

а Медицински факултет је од чекаонице направио просторију за предавања и сасанке.

У дворишту Уреда налази се гаража за поправљање возила Хитне помоћи, а ту је смештен и возни парк Института који располаже са десет нових, брендираних аутомобила. Директор Института Драган Васиљевић каже да за сада све добро функционише и да се чека расplet у вези са изградњом нове зграде за коју тек треба прибавити средства.

За ову намену, подсетимо, још пре шест година опредељена су

све морало да буде оволико компликовано, или је могло да буде једноставније. Није ли било јефтиније тада изградити зграду Апелационог суда, која не би коштала више од милион евра, него сељакати амбуланту, улагати паре у реновирање просторија у згради Суда за Апелациони суд и градити нову зграду Института. А све то да би се Апелациони суд једнога дана уселио у Уред. Колико ће тек коштати реновирање Уреда за нове потребе, у које је и до сада уложено доста новца јер је објекат прилично дотрајао, нико сада не може да каже. Али, очигледно је да ће бити потребно још много народних пара док се сви не буду коначно сместили.

Гордана БОЖИЋ

УСКРО ОТВАРАЊЕ НОВОГ ОБЈЕКТА ЗДРАВСТВЕНЕ СТАНИЦЕ БРОЈ ЧЕТИРИ

ИСТОРИЈАТ

Уред за осигурање радника

Нова зграда експозитуре Београдског окружног уреда за осигурање радника у Крагујевцу, коју је подигао Средишни уред у Загребу, свечано је осветљена 12. јула 1931. године. Тадашња „Политика“ писала је о овом догађају и новој велелепној згради од 870 квадратних метара. Изградња Уреда почела је у марту 1930, а завршена је годину дана касније.

„У згради су смештене уредске канцеларије и десет амбуланти. У партеру су хируршка, две опште, очна, ушна, зубна, кожно-венерична, гинеколошка и туберкулозна амбуланта са пнеумотораксом и рентгеновим апаратом, а свака има ординацију са засебним чекаоницама и нупросторијама. На првом спрату су уредске канцеларије, као и резервне канцеларије за евентуално проширење. У приземљу су купатило и хидротерапија израђени тако да могу задовољити све потребе грађанства Крагујевца са осам када, осам тушева и шест одељења за хидротерапију снабдених најмодернијим апаратима за лечење водом, топлим ваздухом и блатом.

Зграда има инсталацију централног грејања и сопствени уређај за снабдевање топлим и хладном водом. Укупни број одељења у згради је 120. Код изградње нарочита пажња је посвећена на унутрашње уређење које је потпуно хигијенско и модерно“, писала је „Политика“.

У КАКВОЈ СУ ОПАСНОСТИ МЛАДИ – КОРИСНИЦИ СТРОИДА

Живот на коцки зарад лепоте тела

Како ће неко младићу који жели јаке мишиће да објасни да је стероид „дијанабол” штетан када га је, пре забране, јавно признавао да га користи и један Арнолд Шварценегер, пита др Милован Ерић, специјалиста спортске медицине, и додаје: „Због тога ми лекари узалуд говоримо да сваки дисбаланс хормона у организму прави хаос чије је последице тешко предвидети”

Пише Јаворка Станојевић

Када је пре извесног времена у једној крагујевачкој школи позлило ученику шестог разреда, медији су се утркивали ко ће пре, и детаљније, пренети проверену информацију да се преодозирао опојним дрогама. Данима су прозвали школу, родитеље, државне институције и указивали на посртање омладине у друштвеној клими у којој царују лажне вредности и негативни идоли. А онда се испоставило да дете није узело наркотику, већ неко од бројних средстава за повећање мишићне масе. Будући да не продаје новине и не повећава гледаност случај дечака који на уласку у пубертет тело обликује уз помоћ хемије – брзо је забораваљен.

То што овакве вести не побуђују већу пажњу говори да нико не види ништа лоше у прихватању све већег притиска друштва које признаје само савршен стас, не питајући како се до њега стиже. Јар, ако млади на сваком кораку гледају слике мишићавих младића и девојака без грама сала, који су захваљујући савреном изгледу популарни успешни и пуни пара, онда је природно да ни и они не желе да лице на презрене штрелере, него сањају извајану фигуру која отвара врата света који им се „продаје” као савршен.

■ Нападни форуми и друштвене мреже

Тежња ка идеалу коме су стремили још стари Грци носи, међутим, одлике савременог доба у коме се живи убрзаним темпом. Обележја епохе оличена у прихватању императива – све и одмах, удружен са одликама младости, која природно пати од мањка стрпљења, отварају путеве за тражење пречица у постизању пожељног и друштвено прихватљивог изгледа.

Претећи, или можда креирајући трендове, развила се читав индустрија која је, стварајући и лансирајући појам култура тела, врло брзо понудила све што је потребно да се за кратко време, и без велике муке, скине сало и набилдију мишићи.

Третман, уз обавезно вежбање у теретани, подразумева посебан режим исхране, уз коју иду про-

теини, аминокиселине, креатин, блендови и изолати, азот реактори, сагоревачи, гејнери и остали синтетички произведени препарати познати под заједничким именом суплементи. Ова хемијски синтетисана средстава, која раде исто што и правилна исхрана, само много брже, на жалост, нису довољни да неко за пар месеци постане херој теретане, или најбољи баја у крају. То раде анаболичко андрогени стероиди, познати под скраћеницом ААС.

Иако се званично не могу легално набавити, друштвене мреже и форуми на којима се расправља о брзом обликовању тела препуни су реклама за „анадрол”, „сустанол”, „плаво срце”, „тест депо”, „ТестостероГров”, „дијанабол”. Ово су само неки од назива за ињекције, или таблете којима је заједничко да садрже мушки полни хормон тестостерон, који помаже да вештачки унети протеини и аминокиселине брзо изграде мишићну масу. Друштвене мреже, интернет продаја и новински огласи нису, међутим, једини путеви којима се стиже до забрањених препарата, јер се у нашим апотекама ампуле стероида, који се користи као лек за десетак болести, могу пазарити и за 150 динара.

Судећи по ономе што се може прочитати на форумима који окупљају поклонице савршене фигуре, већина младих је одлично информисана о могућностима које пружа хормонски потпомогнуто вајање мишића. Иако се спорадично могу чути гласови који упозоравају да није вредно ризиковати здравље зарад пет минута славе, већина форумаша сматра да, ако су исправно узети, стероиди уопште нису штетни.

Осим што не признају ауторитет медицинске науке ови „стручњаци”, који младима саветују и препоручују ААС, такође знају и који су то исправни начини узимања, па се на друштвеним мрежама и специјализованим сајтовима може добити и „стручно” упутство за употребу.

■ Искуства и упозорења шампиона

Они који би стварно имали шта да кажу ретко добијају прилику да се њихов глас чује, јер младост, која нема стрпљења за постепени пут ка циљу, слуша оно што жели да чује.

Због тога, иако већина крагујевачких рекреативних билдера одлично зна ко је и шта је у бодибилдингу постигао Горан Ивановић, мало кога занима чињеница да је овај врхунски спортиста до титула првака Европе и вицешампиона света стигао захваљујући дводеценијском истрајном раду.

У ПРОФЕСИОНАЛНОЈ ТЕРЕТАНИ РАДИ СЕ ПОД НАДЗОРОМ СТРУЧЊАКА

ШАМПИОН БОДИБИЛДИНГА ГОРАН ИВАНОВИЋ СА ДОЗВОЉЕНИМ И ПРОВЕРЕНИМ СУПСТАНЦАМА

Овај спортиста своја знање и искуство преноси репрезентативцима Србије, које годинама успешно предводи, и држи познату теретану „Олимпија” у која има више од 200 чланова. Међу њима, тврди, нико не користи стероиде, али већина редовно, уз стручне савете и надгледање тренера, користи синтетичке додатке исхрани који су, према мишљењу овог билдерског шампиона, апсолутно безопасни.

Човек, наравно, само вежбањем и правилно балансираном исхраном може добити жељени изглед и мишиће, али данашњи темпо живота не оставља довољно времена за припрему и конзумирање шест здравих оброка. Зато је, уместо да поједе гомиле меса, беланаца, попију литре млека или сурутке, савременом човеку лакше да размути кашику синтетичког протеина, узме витаминску капсулу или синтетичку аминокиселинину. То су апсолутно безопасна средства, која се и иначе налазе у ћелијама нашег тела. Набављају се искључиво од легалних увозника који их купују у Америци, где су прошла све потребне контроле и зато их без размишљања препоручујем свима који ме питају за савет.

Стероиди су, међутим, нешто друго и њихово узимање никоме не бих саветовао. Искрено, ретко се догађа да неко дође да ме пита да ли да узме неки хормонски

препарат, јер у Крагујевцу можда тек један посто вежбача прибегава овом начину повећања мишићне масе. Али је свако ко је дошао са таквим питањем добио исти одговор – никако. Потрудим се, обавезно, да их обесхрабрим износећи им чињенице о последицама неконтролисаног ремећења природног хормоналног баланса у организму, каже Ивановић.

Износне већ позната нежељена дејства тестостеронских препарата, која се крећу у распону од појаве бубуљица до стерилитета, смањења и рака тестиса, овај шампон бодибилдинга упозорава на велику опасност од психолошког „навлачења” на осећај снаге и моћи који иду уз повећање нивоа мушких хормона.

Увек се веома лако можете приметити да је неко почео да узима стероиде јер постаје агресиван, препун лажног самопоуздања које му даје осећај моћи и важности у друштву. Временом се човек навикне на ту такозвану супериорност и више не може да функционише без стимуланса који му је пружају. Има случајева да су људи западали у депресије, а медицина бележи и озбиљније психичке поремећаје који су последица зависности од ААС-а. Због тога сваки родитељ мора да обрати пажњу када му дете постане агресивно, бахато, нервозно и да провери да ли је вежбање и обликовање тела, које одобравају као здраву навику, прешло дозвољене границе, објашњава наш саговорник.

■ Шта каже спортска медицина

Ивановић сматра да власници десетак градских теретана у којима вежба пар хиљада Крагујевчана углавном контролишу да ли вежбачи користе недозвољена средства, јер би им сваки инцидент или несрећан случај био лоша реклама.

Ми, наравно, не можемо никога да спречимо да узима оно што жели, али можемо да саветујемо и да се трудимо да будемо узори здравог стила живота и вежбања. Зато младима увек указујем да се ништа не може постићи преко ноћи, истичући свој пример. Јер, било да желе да постигну врхунски резултате у спорту, или само да се мало затегну, морају знати да је

пут до сваког циља поплочан стрпљивим радом и дисциплином, објашњава овај шампион.

Нове трендове који промовишу културу тела и вежбање поздравља специјалиста спортске медицине др Милован Ерић. Овај лекар који годинама ради са спортистима, међутим, упозорава да су се негативне појаве, које су савремено спортско надметање претвориле у озбиљан бизнис, пренеле и на аматерске вежбаче.

Врхунски спортисти су увек представљали идеал са којим су се

млади идентификовали, али су, на жалост, последњих година баш они постали пример негативног узора. То се догодило због комерцијализације спорта која тражи стално померање граница. Пошто људски организам има своја природна ограничења прибегло се различитим стимулансима који дају додатну снагу и обезбеђују боље резултате. То је узело толико маха да готово да нема врхунског спортског достигнућа за које се са сигурношћу може рећи да је постигнуто без неке врсте допинга. Тимови врхунских стручњака свакодневно раде на изналажењу нових средстава, па ни антидопинг комисија нису у стању да их све препознају.

Пошто су такви „Супермени” веома популарни, богати и имају све што млад човек жели, природно је да и већина омладине тежи да изгледа као они. Због тога што су то њихови јунаци, млади сматрају да нема ничег лошег да и они користе недозвољена средства којима се

пречицом стиже до савршеног стаса. Јер, како ће неко младићу који жели јаке мишиће да објасни да је стероид „дијанабол“ штетан када га је, пре забране, рекламирао и јавно признавао да га користи један Арнолд Шварценегер. Због тога ми лекари узалуд говоримо да сваки дисбаланс хормона у организму прави хаос чије последице је тешко предвидети. Јер, осим што мењају полне карактеристике и психолошки статус, препарати који садрже тестостерон оштећују јетру, доводе до поремећаја срчаног ритма, изазивају атрофију тестиса, смањују број сперматозоида и могу бити узрочници карцинома тестиса. Међу бројним врло комплексним поремећајима који долазе услед неконтролисаног уноса синтетичких хормона налази се и психолошка зависност која може довести и до озбиљних психоза, истиче др Ерић.

Овај лекар, међутим, није противник такозваних суплемената, јер попут Горана Ивановића сматра да њихову употребу намеће и оправдава темпо савременог живота.

- Један спортиста или неко ко интензивно вежба, дневно на килограм телесне масе мора да унесе између 1,2 и 1,8 грама протеина. Значи да просечан човек, који интензивно вежба, свакодневно треба да поједе од 120 до 180 грама квалитетног меса, док ће му једно беланце задовољити све потребе за аминокиселинама. Већина, међутим, прибегава лакшем начину, па узме кашику сурутке у праху која мења шницлу, или уместо намирница богатих беланчевина попије препарат који их садржи. То није нездравно, али постоји озбиљно питање да ли су сви суплементи чисти, јер има и оних који су намерно загађени додавањем недозвољених средстава да би имали биље дејство. Такође се дешава да до загађења дође ненамерно током процеса производње, а нисам баш сигуран да је све што се нађе на тржишту прошло ваљане тестове, каже овај стручњак.

” Др Милован Ерић: Препарати који садрже тестостерон оптећују јетру, доводе до поремећаја срчаног ритма, изазивају атрофију тестиса, смањују број сперматозоида и могу бити узрочници карцинома тестиса, а често проузрокују и озбиљне психозе

Доктор Ерић, такође, упозорава на опасну појаву да млади људи, без претходног савета са лекаром, који би требало да им провери здравствено стање, одлазе у теретане и вежбају код тренера који често нису ни довољно стручни и адекватно образовани да се баве овим озбиљним послом. Зато свима који, из било ког разлога, желе да вежбају саветује да то раде уз помоћ тренера који има ваљане сертификате и да, пре употребе суплемената или примене дијете, потраже савет нутриционисте.

Глас наших саговорника који се залажу за здраво вежбање и природно вајање тела има, међутим, озбиљне конкуренте у гласноговорницима са друштвених мрежа и форумашким стручњацима који, онима који пропагирају природност саветују враћање у пећине. То су управо места где наша деца проводе највише времена. Додамо ли томе медије и „фотошоп“, који им свакодневно сервирају слику идеалног тела које отвара врата раја јасно је да није лако бити родитељ, али је такође извесно да нема оправдања за прихватање пораза.

ЈЕДНА СКОРО ТИПИЧНА ИСПОВЕСТ: ДИПЛОМИРАНИ ЕКОНОМИСТА АНА РИСТИЋ О ГОДИНАМА ТРАГАЊА ЗА ПОСЛОМ

Престала сам и да се надам

Када сам по завршетку факултета почела да тражим посао, нико није желео да ме прими без искуства. Сада на конкурсима траже млађе од мене, имам већ 28 година и послодавци прво питају да ли сам удата и имам ли децу, а ја о томе не смем ни да размишљам

Висока, згодна девојка, црвене косе. Одлазимо на заказани разговор – уз кафу. Каже, испричаће ми причу са којом може да се поистовети велики број младих људи у Крагујевцу, али и Србији.

Ана Ристић је дипломирала на Економском факултету 2008. године и тада почиње њена потрага за послом. Факултет је завршила у року, било је тешко и напорно, али се борила јер је сматрала да ће се труд једног дана сигурно исплатити. Али прошла је једна, друга, трећа и, ево, већ четврта година, а њена диплома скупља прашину на полици у соби.

■ Немам јака „леђа“

- Добро се сећам, када сам дипломирала професор код кога сам бранила дипломски рад ми је рекао: - Срећно, али тек сада почиње борба, јер овај папир треба и да се уновчи. Био је у праву. Од тада сам послала своју биографију на више од 50 адреса, али није било за мене доброг одговора. Слала сам банкама, фирмама, економским школама, јавним предузећима, чак и када није било конкурса. Јер људи често волонтирају шест месеци или годину дана, па се онда распише конкурс, на коме буду примљени. Била сам спремна и на то, али и да би волонтирао мораш да имаш „препоручку“.

Тражила је Ана посао и изван града, али свуда је исто. Када се пријавила на конкурс за професора рачуноводства у Економској школи у Книћу, рекли су јој да свако има право да се пријави, али да се не труди превише, јер се већ зна ко ће бити примљен. Одлука је пала између две девојке које су мењале професоре на боловању. У сличној ситуацији једном је била и Ана. Једино радно искуство које има је у Економској школи у Крагујевцу. Тамо је мењала професоре на боловању. Надала се да ће је запослити за стално када неко оде у пензију.

- У школи сам почела да радим случајно, јер сам као бивши ђак познавала скоро све професоре. То је за мене био посао из снова, желела сам да радим са децом, било је инспиративно и забавно. Иако је постојао страх да ли ћу то моћи да радим, јер једно је нешто желети, а сасвим друго је моћи, одлично сам се снашла. Сви су били задовољни, и ђаци и професори, а нарочито директорка. Међутим, када се отворило радно место, примљена је девојка која до тада није радила у школи.

Директорка је рекла да то није у њеној надлежности и да се одлуке

доносе на другом месту. Ана је желела да добије одговоре, па их је потражила на „том другом месту“. Отишла је у Школску управу Крагујевац, где су јој рекли да све одлуке доноси управо директор школе.

- И шта је требало да радим. Било је очигледно да је њу неко „порадио“, а ја нисам имала тако јака „леђа“. Тада сам се много разочарала. Постало ми је јасно да у овој земљи више није битно ни како радиш, ни шта си завршио, већ само то ко стоји иза тебе. Нажалост, иза мене не стоји нико, моји родитељи су пензионери и не познају утицајне личности.

■ Факултет – то нама не треба

Ана је и два пута посетила Сајам запошљавања, у нади да ће тамо пронаћи послодавца.

- На сајму су углавном тражили људе са средњом стручном спремом, рачуновође и књиговође. Када бих предала биографију, углавном су коментарисали - па ти имаш факултет, нама то не треба. Објаснили су ми да тај посао може да ради и неко са средњом школом, а то значи мања плата, мањи доприноси. Када бих пристала и на то, онда кажу то није по закону. Многи су ме питали да ли поред факултета имам и неки курс за рачуновођу? Сада је важније да имаш тамо неки сертификат из безначајне школе, него факултетску диплому.

На питање да ли може да претпостави који су били главни разлози због којих није добила неки посао, Ана је почела да се смеје.

- Не знам, многи ме нису ни обавестили, а што је чудно - свуда

” Замислите само како се осећа неко кога са 28 година издржавају родитељи – и то пензионери. То убија психу, јер сада када сам у најбољим годинама, ја седим код куће

су ме хвалили. Мислим да су моје године сада главни разлог. Имам већ 28 година, па је прво питање послодавца да ли сам удата и да ли имам децу. Када кажем да нисам, сви почињу да испитују када планирам, јер им се не исплати да запосле мене, када ћу кроз коју годину на трудничко, а они опет морају да ангажују и плаћају некога - ко ће да ради тај посао.

Она у томе не види своју кривицу. Почела је, каже, да тражи посао чим је завршила факултет, али нико није желео да прими особу без искуства и тако је време пролазило. Сада се плаши да је прошло и превише, јер на конкурсима углавном траже млађе особе од ње. То је зачарани круг. Како неко да стекне искуство, кад нико неће да му пружи ни прву шансу. Међутим, било је и оних који су Ану позвали на разговор.

- Отишла сам у „Застава ковачницу“, тражили су дипломираног економисту. Разговор је трајао веома дуго, око три сата. Разговарала сам са директором и правником и били су врло задовољни мојим знањем и интересовањем за ту област. Ипак, на крају су ми рекли да би радије прим-

или мушкарца, јер је то тежак посао, има много сукоба са добављачима, није за женску особу. После годину дана још није расписан званичан конкурс и ја мислим да је то место и даље упражњено.

■ Позив да прави колаче

Сада се већ са осмехом сећа неких занимљивости које је преживела на свом путу трагања за радним местом.

- Сазнала сам да је фирми која се бави производњом колача потребан економиста. Позвала сам телефоном да договоримо састанак. Јавила ми се власница фирме и одмах рекла како је њој потребан четврти степен, а ја имам факултет. Рекла је да се њој не исплати да ме обучава, јер ћу отићи уколоко ми се понуди нешто боље. Каже да је за њу радила нека жена, која је такође имала факултет, и онда је отишла и оставила је у хаосу. Међутим, она је ипак желела да ми помогне, па ми је понудила да за њу правим колаче. Била сам у шоку.

Ана објашњава како је то био једини посао који је одбила, не зато што јој је био испод части, већ се још надала да ће успети да се запосли у струци. Сада та нада готово да не постоји. Полако је почела да је напушта и она да ће уопште наћи посао.

- Замислите како се осећа неко кога са 28 година још издржавају родитељи. То убија психу, јер сада када сам у најбољим годинама – седим у кући. Они су пензионери, требало би ја да им помогнем око трошкова. Трудим се да помажем у кући, тако ми пролази време и осећам се корисно бар у том погледу.

И да јој родитељи нису пензионери, Ана каже да би желела да ради, јер људи завршавају школу да би се запослили, радили и имали свој динар.

- Ја једнога дана треба да оснујем своју породицу, али како, од чега ћемо да живимо и ко ће да издржава дете које донесем на свет? О томе уопште не смем ни да размишљам и не видим могућност да то остварим.

Своје слободно време труди се да проведе са људима који су јој драги. Воли да шета, јер тако скрене мисли са својих проблема. Виђа се са другарицама, али и то је понекад проблем, јер и за излазак на кафу мора да тражи новац од родитеља. После свега, да ли се каје што је завршила факултет и да ли и даље гаји наду да ће се запослити?

- Не кајем се, никако се не кајем. Ја сам факултет завршила због себе, не због других људи, да се само каже да имам високо образовање. Још у средњој школи знала сам да ћу да студирам економију и то је образовање које нико не може да ми одузме. Многи ми данас кажу – да си завршила нешто друго, до сада би се запослила. Али мислим да није реч само о економији. Колико је лекара, хемичара или професора језика на бироу. Машинци сад добро пролазе, али посрећило им се. Попуниће се једном та места у „Фијату“ и шта ће онда бити?

Ана каже да је оптимиста по природи, али да је, када је о послу реч, сада већ велики песимиста, хвата је и апатија. Када чује за неки конкурс пријави се, тек онако. Навикла је на свакаква одбијања, па јој је то постало нормално. Када би је неко запослио, каже, не би веровала.

Виолета ГЛИШИЋ

Реаговање

Лек за фасаде може се наћи

(„Старе даме у ритаму”, „Крагујевачке” број 186)

Разлог за мој коментар на текст о стању фасада у градском центру је тај, што изузев колеге Гагића (који је предложио формирање посебне комисије задужене за изглед града) ниједан од саговорника није предложио конкретне начине за превазилажење ситуације која је свакако битна и то како за грађане, тако и за град Крагујевац. Од свих познатих и већ изнетих свакако ћу истаћи два најзначајнија аспекта (које су ваши саговорници на ову тему и поменули) због којих треба хитно покренути акције на тему ревитализације фасада а то су: безбедност и визуелни идентитет.

Ако је реч о зонама које су проглашене као целине од „великог значаја” за Републику Србију (попут Просторно културно историјске целине Старо градско језгро у Крагујевцу - зоне која обухвата најзначајнији део градског центра) држава би могла да да значајан допринос формирањем посебних правних инструмената који би били имплементирани у измене пореских, али и Закона о културним добрима и Законима о планирању и изградњи. Постојањем таквих законских инструмената (измена и допуна чланова, као и доношење посебних одлука) решавање проблема било би могуће, а садашње стање би се свакако могло променити у изглед градског центра који приличи граду који је значајан образовни, медицински и индустријски центар Србије, граду Крагујевцу, који претендује да постане један од значајних центара одрживог развоја Европе.

Могући инструменти који се примењују на интернационалном плану за решавање проблема који се тичу поменутих аспеката односе се на две основне категорије објеката, а то су:

- Објекти који су заштићени појединачно или као посебни објекти унутар просторно културно историјске целине "Старо градско језгро"
- Објекти који се налазе у зони заштите, али нису заштићени посебним актима.

Могућа интервенција државе код објеката који су под неким обликом заштите као споменичко наслеђе:

1. Пројекти за заштићене целине и зоне - кандидовање пројеката на државном нивоу

Финансирање путем кандидовања програма рехабилитације фасада у зони просторно културно историјске целине према приори-

тетима у складу са значајем (подносилац захтева Завод за заштиту споменика културе)

2. Задржавање опорезивања грађана власника некретнина заштићених објеката или објеката у зони заштите

Статус задржавања се може дефинисати на период до 10 година (задржавање статуса тек по покретању захтева за предузимање мера за техничку заштиту објеката уз усвојене пројекте и обезбеђена средства)

3. Пореске олакшице у односу на део рачуна вредности интервенције заштите и ревитализације фасаде

Држава субвенционисање процес ревитализације кроз умањивања пореске основнице за укупну вредност интервенције (преко извођача или инвеститора) која се може установити рачуном за интервенцију на којем се одређени проценат пореза или целокупан износ умањује при доношењу пројектне документације (могуће посредовање Завода за заштиту споменика културе).

Субвенције за привредне субјекте за инвестирање у културу, између осталог, и за пројекте ревитализације фасада.

Могућа интервенција локалне управе - града код објеката који се налазе у зони заштите, али нису заштићени посебним актима

1. Инвестициони програми партнерског типа/грађани и град

Учешће грађана динар на динар Град би могао преко Завода за заштиту споменика културе да наручи израду пројеката ревитализације фасада, који би послужило за финансирање према приоритетима објеката са њиховог визуелног али и аспекта безбедности и стања објеката по питању њихове безбедности по станаре, али и пролазнике-госте града Крагујевца. Скупштине станара би покривале половину вредности ревитализације.

2. Градске концесије

Обавезе које су градским одлукама наметнуте станарима (уређење градског грађевинског земљишта), као и обавезе према власницима пословних објеката (оглашавања и рекламирања постављања рекламних паноа на објекте и на тротоар) могу бити умањене за одређену вредност или у целисти. Уколико би се примењивао овај модел, он би подразумевао и комбинацију улагања тако умањених обавеза са заједничким учешћем станара и власника или закупца пословних простора. Стање фасада би се по активира-

њу таквих одлука морало пратити од стране локалних инспекцијских служби које би давале рокове и прописивале адекватне казнене мере за непоступања.

3. Специјализовани грантови за одређену врсту материјала

Амортизација објеката у зони градског центра услед повећаних штетних утицаја саобраћаја (загађеност ваздуха и утицаји буке).

Учешће града у финансирању куповине дела материјала за обнову - цигле, блокови и малтер

4. Кредитне субвенције са банкама/град као посредник

Кредите је могуће обезбедити под посебним условима уз посредовање града кроз институције (Заводи за заштиту споменика културе) и ангажовање јавних предузећа за реализацију ревитализације фасада.

Грађани власници станова могли би узети учешће кроз наплату за одржавање стамбених зграда (пример: зграда поседује уговор са Јавним стамбеним предузећем за одржавање зграде)

Значајна напомена је да је свакако могуће комбиновати наведене моделе и врсте партнерства али да је за њихов максимални учинак свакако потребно усагласити више законских докумената.

Санкционисање грађана без формирања оваквих инструмената било би равно забрани сушења веша на терасама у зградама, а да се у пројектима вишеспратница не захтева пројектовање заједничких вешерница, које су некада биле обавеза, а ако не постоје пројектоване вешернице, не могу постојати ни казне за сушење веша. Дакле, ако грађани имају проблема са финансирањем обнове фасада, а налазе се у повлашћеној зони која је заштићена од стране државе, ту повлашћеност морају и конкретно осетити кроз повластице за одржавање објеката који су под заштитом.

Битно је истаћи да прописивање поступака Завода за заштиту споменика културе и локалних управа надлежних за изградњу мора бити усаглашено са законском регулативом, како би се избегла независна поступања и евентуални сукоби надлежности институција и управа. У том смислу потребно је истаћи да постоји вишедесетничка неусаглашеност између Закона о култури (измена Закона из 1994. у току) и Закона о планирању и изградњи. Резултат непостојања поменутих инструмената и неусаглашеност законске регулативе је више него очигледна и видљива на многим објектима у центру Крагујевца.

Александар Рудник Милановић, архитекта

Млађи мушкарац недавно је зауставио скупоцени ауто на бензинској пумпи у Петровцу и почео да пуни резервоар. Када је натаккао гориво у вредности од 7.000-8.000 динара уместо да плати нагазио је на папучицу гаса и побегао. Радник на пумпи је записао број таблица које је регистровала и камера.

„Муштерија” је на то вероватно и рачунала. Полиција је успела да сазна о коме се ради, али је само могла те податке да пружи власнику пумпе како би евентуално могао да тужи овог возача за надокнаду штете. На другу бензинску пумпу у граду дошли су, рецимо, са лажним таблицама и извели исту „акцију”, тако да је било немогуће обезбедити и тај елементарни податак за покушај обештећења.

У кинеску робну кућу у центру града ушла је недавно четворочлана група девојака. Намериле су се на ципеле од 3.000 динара и док је једна тражила да јој продавачица донесе одговарајући број на пробу, друге су већ стрпале у торбу један пар, упркос видео надзору. Све заједно су кренуле ка излазу, а власница радње потрчала је за њима на улицу, али се све по њу неславно завршило, јер је у отимању с њима зарадила ударац лактом у ребра. Није спасила робу, нити је крађу пријавила полицији.

У другој кинеској робној кући радница Слађана М. каже да је било муштерија које су свакојаке глупости крале, да човек просто не може да поверује, али да нису звали полицију када су их откривали. Сличних искустава имају и у продајном објекту „Наша радња - Корана”. Они имају „инвазију” ситних лопова, од којих не могу лако да се одбране, објашњава Бојан Спасојевић, заменик послвође ове самопослуге.

- Ми имамо учесталих проблема са лоповима. Ако приметимо да су нешто украли покушавамо на фини начин да за ту робу извучемо новац. Некада је то немогуће јер немају пара код себе. Скрећемо им пажњу да то више не покушавају и да не дола-

СИТНЕ КРАЂЕ „НЕВИДЉИВЕ”

Споран

зе овде да пазаре. Ако је у питању већа крађа пријављујемо полицији, каже Спасојевић, додајући да на крају све те ситне крађе падају на терет фирме.

Обично се краду алкохолна пића и конзерве, као и кондиторска роба. Све те мањкове и крађе по неписаном правилу плаћају радници којима се ово одбија од плата, поготово по приватним радњама и бутицима. Две три крађе месечно од пар хиљада динара и оде скоро цела зарада.

■ **Надница за страх**

Лопови нису неинформисани и глупи људи. Они у малом прсту имају кривични закон. У походе крећу обучени и свесни шта могу да очекују ако нешто крене по злу. Такви тачно знају да ако украду робу вредности мање од 15.000 динара не морају пред суд по сили закона. У тим случајевима једино власници продавница имају право да поднесу против њих приватне тужбе због крађе, али крадљивци све више играју на карту да већина покрадених нема стрпљења да подноси приватне тужбе и повлачи се по суду за тако, условно речено, мале износе, због чега маса ситних лопова остаје некажњена.

Ако се на то дода чињеница да већина крадљиваца нема личну имовину и приходе и да практично нема одакле да плати оштету и када дође до извршења правоснажних пресуда, испадне скупља дара него мера, јер морају да се плате адвокатски хонорари и судски трошкови. Сва та сазнања, као и казнена политика за ситно дело крађе, укључујући и цепање, као да потстиче крадљивце да се још више регрутују.

Испада да надница за страх и није мала у односу на чињеницу колико за дан могу да накраду по продавицама како би боље проживели

НАТОЧЕ БЕНЗИН ЗА НЕКОЛИКО ХИЉАДА ДИНАРА И ОДУ

ПОЛИЦИЈА

Заплењено 2,7 килограма сканка

Крагујевачка криминалистичка полиција, у сарадњи са колегама из Краљева, 6. децембра пресекала још један ланац допремања опојне дроге уживаоцима у Шумадији. У аутобусу, који је саобраћао на релацији Нови Пазар - Нови Сад, заплењено је 2.740 грама „сканка”. Ова опојна дрога пронађена је код седамнаестогодишњег С. Б. из Косовске Митровице.

Полиција је опојну дрогу пронашла у ранцу који је носио С. Б., а била је запакована у два пакета облепљена „селотејп” траком. Постоје основни сумње да је С. Б. заплењени „сканк” намеравао да прода уживаоцима у Крагујевцу и околним општинама.

Малолетник је одмах лишен слободе због постојања основа сумње да је починио кривично дело неовлашћено производња и стављање у промет опојних дрога, и спроведен истражном судији

Вишег суда за малолетна лица у Крагујевцу. Након саслушања њему је одређен притвор.

Непоправљиви крадљивац

Славиша С (21) из Крагујевца ухапшен је 6. децембра, под сумњом да је у релативно кратком временском року починио пет кривичних дела тешке крађе.

Све указује да је, у другој половини ове године, у центру града обио четири самосталне трговинске радње, углавном бутике и продавницу бижутерије, као и ресторан на периферији града. У акције је ишао соло у ноћним сатима, а из обијених објеката односио је новац и разну другу робу. Укупна вредност одузетог новца и предмета процењена је на око 500.000 динара.

Полиција је код Славише С. пронашла алат који је користио за обијање.

Он, иначе, слови за вишеструко повратника. Ово му је четрнаести имовински деликат од како је изашао из затвора и верује се да

РАЧУНИЦА НАШЕГ СУГРАЂАНИНА О „СМАКУ СВЕТА”

Тоталне пропасти неће бити

„Биће скоро
iprojast svetla,
nek' iprojadne
nije ishetaj”

(из истоименог филма)

Прудружујем се бројним „гатарама” о „смаку света”, тачније о катастрофичним дешавањима која ће почети 21. децембра 2012. године и трајаће три године.

На основу тога што су Маје (дрвени изумрли народ) сачиниле календар (Мајански календар) закључно са 21. децембром 2012. године, неки су то прогумачили и данас тумаче као престанак постојања човечанства на Земљи. Но, многи су, од „визионара” до научника, на основу одређених научних и других утицаја предвиђали и предвиђају да ће до „смака света” да дође у другом вре-

мену од наведеног (мајанског).

Узрок „смака света” многи виде у распореду планета Сунчевог система и тог утицаја на Земљу, климатских промена и у вези са њима велике присилне миграције становништва, као и неповољне људске делатности у многим областима. Дугачак је списак неповољности које ће задесити људски род.

Неки „визионари” су описивали сценарија апокалипсе, па би било сувишно да их овде понављам. Могу само да кажем да је за већину катастрофичних недаћа које се дешавају и које ће да се десе у претпостављеном периоду увек крив човек, па је нормално да он и испашта.

Од свих пророчанстава о смаку света нама највише одговара пророчанство Митра Тарабића (Креманско пророчанство) које каже да ће „кад настане тумбање у свету, Србија да буде поштеђена”.

Моја претпоставка о „смаку света” која ће се десити (или боље рећи почети) 21. 12.2012. године темељи се на следећој рачуници: 21.12.2012. садржи цифру 1 и четири пута, цифру 2 такође четири пута. Изменом места цифара (12 21 2112) добијају се исти бројеви и бројеви цифара.

Ако саберемо цифре претпостављеног датума „смака” (21 12 2112) добија се 3+3+3+3. Далим сабирањем наведених бројева добија се број 12, а сабирањем цифара добивеног броја (1+2) добија се број три (3). На основу ове рачунице изводим закључак да ће апокалипса да траје три године.

П.С. Тоталне пропасти света неће да буде.

Миомир ГЛИШИЋ,
Крагујевца

ИВЕ" У ЗАКОНУ

ЛИМИТ ЗА ГОЊЕЊЕ

Због благе казнене политике крадљивци вредности мање од 15.000 динара скоро да не заврше на суду. И када се изрекну казне су минорне, због чега се крадљивци враћају старом занату. Нереаговање државе на захтеве да се смањи цензус за гоњење као да шаље поруку да се игнорише стварност

док их не ухвате на делу. То најбоље илуструје следећи пример.

У току прошле године само један случај је процесуиран због ситног дела крађе по приватној тужби, а од почетка ове године буквално ни један, али су зато ове године решена три предмета из ранијег периода, изјавила је Ивана Рачић, портпаролка Основног суда у Крагујевцу.

А, зна се да нема дана да се нешто не украде у граду на Лепенци. Чак се и не претпоставља колика би могла да буде такозвана „тамна“ бројка, али је свакако многоструко већа у односу на оно што се пријави полицији. Истину за вољу, од почетка године у посебном полицијском уписнику, где се воде и пријављене ситне крађе, бројка је достигла цифру од 6.700, а током прошле године евидентирано је 7.130 пријављених дела. Најзаступљеније су у том уписнику ситне крађе по продавницама где су краду артикли широке потрошње, по кафитима мобилни телефони, гардероба по бутицима... Та дела не обрађују се по аутоматизму, него се обављају консултације са тужилашвом да би се утврдило има ли кривичног дела. Тек на захтев тужилаштва прикупљају се подаци и чињенице за евен-

туално покретање кривичног поступка по службеној дужности.

То је, иначе, нека устаљена бројка ситних крађа која се годинама одржава на истом нивоу, објашњава Зоран Станишић, начелник Криминалистичке полиције.

Највише су на мети трговачки објекти широке потрошње, мега-маркети где је смањена пажња запослених због великог простора и система обезбеђења, па не успевају да испрате ситуацију међу гондолама, затим бутици, а мање куће и станови, јер треба обити стамбени простор, а то већ не потпада под дело ситне крађе. Можда се лопов ушуња и изнесе патике, ципеле, ташну или јакну, али то је више карактеристично за летње месеце.

На лицу места се затиче свега око 10 одсто извршилаца ситних крађа. Досадашња искуства показују да се ради о различитим категоријама становништва. Око 30 одсто чине жене, које најчешће краду парфеме, дезодорансе, креме за лице, козметику, чарапе... Један знатан део чине припадници Ромске популације. Они обично краду прехрамбрне и кондиторске производе. Најчешћи су ипак наркомани, који су и повратни-

ци у ситним крађама. На њиховом удару су углавном алкохолна пића и кондиторска роба, каже Томо Терзић, руководиоца групе за сузбијање имовинских деликата.

Данашњи лопови се све мање обазире на физичко техничко обезбеђење, видео надзор, кодирану-чиповану робу. Физички скидају средства заштите са артикала, извлаче робу из оригиналне амбалаже на којој се налази баркод и на друге различите начине се сналазе.

Током ове године евидентирани су и две-три крађе из овдашњег Клиничког центра из болничких касета, ташни, са радних столова лекара и болничког особља, као и крађе мобилних телефона.

Укарадена роба која се пронађе на лицу места одмах се враћа власницима, којима се пружају лични подаци крадљивца како би оштећени могли да предузму приватно гоњење, када се не ради о кривичном делу које се гони по службеној дужности, а то је када је вредност украдене ствари мања од 15.000 динара. Крадљивци се обично изговарају када их ухвате да не могу на други начин да дођу до те робе и да немају средства за живот.

- Никада није евидентирана нека прекомерна сила према крадљивцима. Обично нема њиховог отпора приликом покушаја да се истргну, јер би то мењало квалификацију дела и прерасло би у разбојничку крађу. Није било инцидената код ситних дела крађе, каже инспектор Терзић.

■ (Не)могућа корекција закона

Много се причало о измени Кривичног законика. Иако је било скупштинских предлога и обећања Министарства правде да ће доћи до смањења цензуса за дело ситне крађе, приликом измена и допуна Кривичног законика то се ипак није десило.

Остао је и даље износ до 15.000 динара, што може да се схвати као игнорисање стварности у којој живимо. У земљи где просечна плата једва премашује 30.000 динара апсурд је да се крађа једне половине те суме третира као занемарљива и да оштећени грађани, који уз то немају ни новца ни времена за дуге и поприлично скупе судске спорове, сами гоне лопове. Крајње је време да држава покаже одлучност да штити имовину својих грађана, чије пензије и плате често и не премашују важећи лимит за ситну крађу.

- Тренутно имамо један радни предлог измене кривичног законика. По садашњој верзији коју је израдио Министарство правде, као овлашћени предлагач, није дат предлог за измену те одредбе о лимиту за ситну крађу до 15.000 динара. Постоји мишљење стручњака - криминолога да то треба променити ради стварања услова за гоњење по службеној дужности и за крађе мање вредности од 15.000 динара, каже Мирослав Лепоевић, председник Кривичног одељења овдашњег Основног суда, додајући да се јављају практична питања, попут оних из Војводине. Апсурдно је, каже, да се на пољопривредним добрима украде велика количина кукуруза, пшенице или сена, када крадљивац изведе читаву приколицу плодова, а вештачење изађе на вредност украденог од 12.000 динара и онда треба крадљивца гонити по приватној пријави.

- У јавној расправи постоје два правца. Један је да се смањи тај лимит за гоњење по службеној дужно-

сти, али постоји озбиљно противљење таквој законском решењу, јер историјски гледано никада се није десило да се те вредности смањују, него се углавном повећавају лимити пратећи инфлаторна кретања. Шта је казна, што су то државне вредности које држава штити? Ако гледамо уназад гранична вредност је била 5.000 динара, па 10.000 и сада 15.000 динара. Вратити стање на пре пар година је можда неоправдано, каже судија Мирослав Лепоевић.

Он објашњава да постоји и друго правно мишљење да би то кривично дело пре требало да претрпи измену тако што неће бити везано за одређени износ, јер неприхватљиво је да се закон мења према инфлацији или из других разлога. У стабилним државама закон се прави да буде стабилан у наредних 100 година и више. Због тога то кривично дело треба одредити као код неких других кривичних дела, где се користи термин - знатна штета, залаже се овај судија.

Међутим, то су све стручна, теоријска тумачења, а уз све то треба пружити заштиту оштећеном. Заштита оштећених се сада пружа или кроз грађанску парницу - кроз надокнаду штете, или кроз кривични поступак по приватној тужби за ситно дело крађе. Ту треба рећи да се не одређује да ли је ситна крађа само по својој вредности. Гоњење ће бити и ако имамо вредност испод 15.000 динара, ако се оцени да извршилац није ишао за тим да прибави мању имовинску корист. То значи да се гоне и за крађе мобилних телефона, иако је штета 10.000 динара, или техничких уређаја испод 15.000 динара ако извршилац није знао вредност. Али, ако је узео векну хлеба и паштету сигурно се неће гонити.

- Најчешће се први пут изричу условне осуде или новчане казне. Код повратника, у зависности од околности, изриче се затвор, али и он је на краћи рок, каже судија Лепоевић.

С друге стране, напомиње он, имовински деликти имају осуду средине јер она реагује гнушањем и добијају ширу друштвену осуду јер су учиниоци најмање друштвено вредновани. Са друге стране таква дела немају велику друштвену опасност као нека друга кривична дела, попут дела против живота и тела, слободе, против правног поретка. Када се неком одузме имовина не мења се начин живота, спокојство и мир, објашњава судија Лепоевић.

Додуше, кривични законик прописује и „продужено кривично дело“ - када се више крађа квалификује као једно кривично дело. Тада се сабирају новчани износи, па ако вредност украдене робе пређе 15.000 динара онда се тек квалификује као класична крађа, која се гони по службеној дужности.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

није и последње јер хоће добро да изгледа и фино се храни, иако нема пара.

Тргао ланчиће с врата

Двадесетчетворогодишњи Илија Н. из Крагујевца приведен је истражном судији Основног суда због постојања основа сумње да је починио кривична дела тешка крађа на нарочито дрзак и опасан начин и разбојништво. Након салушања одређен му је притвор, упркос признању дела која му се стављају на терет.

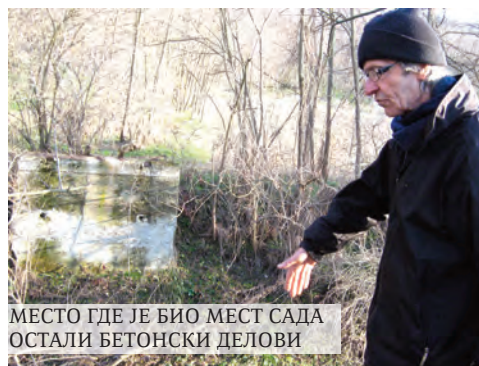
Претпоставља се да је у августу ове године, у насељу Бресница, једној суграђанки истраго два златна ланца која је носила на врату, након чега је побегао. Сумња се и да је, крајем септембра исте године, у ужем делу града, физички напао студента из Смедеревске Паланке, ударио га флашом у главу и одузео му мобилни телефон. Полиција је телефон пронашла и вратила власнику. У његовом кривичном досијеу већ је нотиран један покушај убиства од раније, а у току ове године и више кривичних дела разбојништва.

БИЗАРНА КРАЂА

Продао мост у старо гвожђе

Конструкцију моста тешку око 2.200 килограма, вредности око милион динара, Горан Карић је продао представљајући се као његов власник откупљивачима секундарних сировина, чија се имена не саопштавају

Горан Карић. (47) из места Ђурђево код Раче, остаће упамћен по несвакидашњем „бизнису“, јер се дрзнуо да сељанима прода челичну кон-

МЕСТО ГДЕ ЈЕ БИО МЕСТ САДА ОСТАЛИ БЕТОНСКИ ДЕЛОВИ

струкцију моста, који им је био једина копча са оближњим њивама.

Сумња се да је 30. новембра ове године, у преподневним сатима, у Ђурђеву, у засеоку Ђуртовија, украо челичну конструкцију моста на реци Рача, чији је власник Месна заједница. Конструкцију, тешку око 2.200 килограма, вредности око милион динара, продао је највероватније откупљивачима секундарних сировина са подручја општина Свилајнац и Деспотовац за трећину вредности. Он им је понудио конструкцију моста на продају, представљајући се као његов власник и донатор који ће на истом месту подићи нови - бољи мост. Наведено дана купци су, по претходном договору, дошли камионом са дизалицом и брениером исекли конструкцију, да би је касније продали као секундарну сировину.

Мештани нису могли да верују шта их је

ГОРАН КАРИЋ ИЗ ЂУРЂЕВА ПРИЛИКОМ ДОЛАСКА У СУД

снашло. Мост, који су саградили захваљујући својој солидарности и заједничким парама прикупљеним још од осамдесетих година, нестао је у по бела дана захваљујући „добром“ комшији. Ништа мање није био изненађен ни председник Месне заједнице Милорад Филиповић, који тврди да је и „Гоша“ дала донацију за тај мост. Да нема моста прва је приметила мештанка Мира М. која је тврдила да је видела неке људе са Гораном Карићем како наводно утоварују челичне конструкције. Због комшијске обести сада неколико стотина људи из тог краја мора да обилазе и по више километара до својих забрана и њива.

То је, иначе, један од четири моста на реци Рача, који није имао срећу да дуже служи својим инвеститорима.

САБИРАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГРАДСКЕ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Хрпа награда и гомилица пара

Пословни туризам цвета највише захваљујући Италијанима који чине више од половине страних туриста, међутим за било какве друге активности, сем плаћања боравка, слабо су заинтересовани. Највећи прилив посетилаца је током маја и октобра због бројних свечаности, но за било какво унапређивање туристичких ресурса, потребан је новац којег ГТО нема, каже директорка Снежана Милисављевић

ДИРЕКТОРКА СНЕЖАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ НА УРУЧЕЊУ „ЗЛАТНЕ АМФОРЕ“ У БЕОГРАДУ

Градска туристичка организација недавно је своје витрине „обогатила“ још једним признањем, „Златном амфором“ за шампиона туризма 2012. које додељује туристичка ревија „Ју тревел“, за најбољу туристичку организацију градова и општина Србије. У последњих годину дана то је само једна од сјасет награда које је на разним сајмовима и манифестацијама ГТО „покупила“, што свакако говори о добром раду, и поред тога што Крагујевац, руку на срце, никада није важио као битна туристичка дестинација.

Успеси посебно добијају на тежини ако се зна да ГТО Крагујевац ради са врло ограниченим финансијским средствима и при том нема било каквих ингеренција ни над једном локацијом нити здањем које је, не само од историјске или културне важности, већ и туристичке.

О приходу од туризма, искоришћеним и неискоришћеним потенцијалима, могућностима за даље унапређивање, разговарали смо са директорком ГТО Крагујевац Снежаном Милисављевић.

■ Више посета и ноћења

Нисмо бројали све награде које смо освојили до сада, али их је између десет и петнаест, а од најзначајнијих можемо издвојити ову, затим „Туристички цвет“ за сајам туризма у Крагујевцу 2011. коју смо поделили са „Шумадијасајмом“ као суорганизатором, а коју додељује Туристичка организација Србије. Ту су још и награда Привредне коморе за најбољу нову манифестацију „Отворена дворишта“, „Цар Константин“ за најуређенији излагачки простор на сајму туризма у Нишу, прва награда за туристичку фотографију, друга награда за репортажу итд, каже директорка

Награде су једно, а опипљив успех од тог уложеног рада који се мери у пливом новца у град од туризма друго. Међутим, и на том пољу, по њеним речима, приметан је напредак, с обзиром да је у односу на раније

године, ове забележен пораст броја остварених ноћења и наплате боравишне таксе. Но, процена, макар и грубих, о томе колико Крагујевац приходује од овог услужног сектора, тренутно нема.

Колики је приход од туризма за ову биће познато у првим месецима наредне године, али сумњам да било ко има тачну евиденцију, између осталог и због тога што имамо доласке гостију и ноћења која се не пријављују, па отуд се не наплаћује ни боравишна такса. Разлог те појаве лежи у томе што уз хотеле, пансионе и преноћишта имамо и виле које не подлежу категоризацији, па тако не можемо имати тачне податке о броју ноћења, мада од онога што ми евидентирамо, статистика показује повећање броја гостију.

А статистика каже следеће. Укупна број гостију у првих десет месеци 2012. године износио је 31.350, при том остварено је 100.998 ноћења. Од тога 42 одсто гостију били су са подручја Србије, а 58 одсто чине посетиоци из иностранства. Процентуални однос у броју ноћења још је израженији у корист странаца спрема туриста из Србије (70:30), а страни туристи се у просеку и дупло дуже задржавају у Крагујевцу (четири дана).

Када се ови подаци упореде са параметрима из прошле године, у односу на првих десет месеци 2011. бележи се повећање броја туристичких посета за 23 процената, док је број ноћења увећан за 47 одсто.

Од страних гостију реч је превасходно о Италијанима, више од половине, а затим следе туристи из БиХ, Словеније и Црне Горе. Наравно, реч је пре свега о пословном туризму. Мада можда неко то не сматра туризмом у класичном смислу, али пословни туризам јесте једна од грана туризма. При том, те посете нису везане само за „Фијат“ и његове кооперанте, већ и за друге фирме, мала и средња предузећа, а њихови доласци се и евидентирају јер

по правилу њихови рпредставници одседају у домаћим хотелима, каже Снежана Милисављевић.

■ Спорт и фестивали привлаче госте

Сем овог, у успону су и манифестациони, спортски и конгресни туризам. Отуда крагујевачки туризам није, као што никад није ни био, везан за годишња доба или не свакидашње туристичке атракције. Тако, ако постоји нешто што би се могло назвати „ударним туристичким периодом“, он је у вези са традиционалним манифестацијама које се одржавају у мају и октобру.

„Ударни периоди“ су они када у граду има највише дешавања,

годишњих обилазака знати закључно са крајем 2012.

Свака тура почиње од старе Милошеве цркве и скупштине, музеја „Стара ливница“, преко Амичиног конака, Народног музеја, Прве гимназије, театра и Саборне цркве, па затим пролази Главном улицом крај регентове резиденције до Спомен парка „Шумарице“ и музеја „21. октобар“. Уз то, туристима препоручимо да посете и акваријума или Еко парк у Илиној Води. Сталних тура до манастира у околини Крагујевца, најалост, немамо, с обзиром да немамо своје аутобусе и принуђени смо да их изнајмљујемо, иако је интересовање велико. Када смо организовали ове године неколико бесплатних обилазака манастира Дра-

„ Снежана Милисављевић: Од страних гостију реч је превасходно о Италијанима, а затим следе туристи из БиХ, Словеније и Црне Горе. То је, пре свега, пословни туризам, али он није везан само за „Фијат“, већ и за друге фирме, мала и средња предузећа

примера ради, током мајских и октобарских свечаности, које трају током целог месеца, затим у време сајма туризма и сајма пољопривреде сви наши смештајни капацитети комплетно су попуњени. Наравно, ту су и разна спортска дешавања, као и фестивали који све више добијају на значају, попут „Арсенал феста“, објашњава Снежана Милисављевић.

Једна од активности које организује Градска туристичка организација су и водичке туре по Крагујевцу и упознавање туриста са главним знаменитостима којих је, како каже, такође све више. Примера ради, прошле године је таквих тура било 60, три пута више него 2010, док ће се број ово-

ча, Дивостин, Благовештења, Вољавче, Свете Петке, аутобуси су били дупке пуни и буквално је место морало да се резервише унапред.

■ Климамо са сеоским туризмом

У последње време нарочито је актуелна прича о развоју сеоског туризма, а приликом једног састанка овог лета, коме су присуствовали и представници сеоских домаћинстава, туристичкој организацији замерено је да готово и не упућује туристе у сеоска домаћинства, те да је сарадња са ГТО само декларативна.

На сеоском подручју има 18 категорисаних домаћинстава, али

их је активно 13 и, искрено речено, мислим да за оне који заиста тиме желе да се баве посла има. Након једног разговора са колегом из Ваљева који уређује сајт на коме постоји база сеоских домаћинстава из целе Србије, упућена нам је замерка како се дешава то да највећи период када туристе интересују само крагујевачка сеоска домаћинства, они их упуте, а ми их враћамо. Нама се, одиста, дешавало да једну особу позовемо више пута, а да добијемо одговор да су заузети, да су већ пуни, те да нису ту, а било је и толико неозбиљних одговора да не бих да их спомињем. Ако желите тиме озбиљно да се бавите, то једноставно тако не иде. Нисмо задовољни резултатима на том пољу, нити бројем гостију, али јесмо тиме што имамо све већи број регистрованих домаћинстава, каже директорка.

Интересовање, по њеним речима, за даљи развој сеоског туризма и даље је у успону, чему у прилог говоре и резултати недавно спроведене анкете међу сеоским домаћинствима у околини Крагујевца, када је њих близу 200 показало занимање да се окушају у овој делатности.

С друге стране, они који су већ присутни, туристи који овде бораве послом, у највећој мери Италијани, још увек не показују интересовање за упознавање са знаменитостима Крагујевца.

Постоји идеја и мораћемо да порадимо на томе да суптилно „уђемо“ у „Фијат“ и покушамо да наметнемо своју понуду, а сем тога, ради се и на развоју ловног туризма за који су људи из Италије нешто заинтересованији. Морам да признам да нам сметају оптујбе да ништа нисмо или смо мало тога урадили. У нашем основном опису је промоција. Урађена је туристичка сигнализација, а на промоцији смо радили онолико колико је било средстава. Свесни смо да има још много тога што би могло, али нема пара. Недавно нас је један новинар упитао зашто нисмо отишли на сајам у Лондон, а отишле су туристичке организације из Београда, Новог Сада, Ниша, Лесковца, Суботице. Мој одговор је био - чиме да одемо? Шта друго да кажем, јер је потребан материјал, брошуре, све оно што ћете дати посетиоцима и колегама из иностранства. Можете да отпутујете, али за добар материјал немамо новца.

Неискоришћених потенцијала има и те како. Директорка Милисављевић наводи пример да су сарадници из Немачке приликом једне посете били фасцинирани Кнежевим арсеналом и целом том амбијенталном целином која је слабо искоришћена, али над којом ГТО нема било какве ингеренције. Тачније, у Крагујевцу не постоји нити једно здање, нити било какав простор о којима би се бринула директно Туристичка организација или извршила било какав утицај ради унапређења постојећег стања. Стога, какав год да је крагујевачки туризам, и такав је добар.

Никола СТЕФАНОВИЋ

megabelt

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

радно време
 од 8h
 до 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)

klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)

Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

ДЕТАЉ ИЗ „ЕКО ПАРКА“

ПАУН ПОРЕД ОБНОВЉЕНЕ ЧЕСМЕ

ХОЋЕ ЛИ ОПСТАТИ „ЕКО ПАРК“ У ИЛИНОЈ ВОДИ

Оснива се ново иларковско предузеће

Предлагали смо припајање парка у Илиној води „Чистоћи“, „Зеленилу?“ или „Градским тржницама“, али градоначелник је рекао да нас види као самостално предузеће и да поред „Еко парка“ треба да уређујемо и Пиварски парк, каже Слађан Ракић

Пише Александар Јокићевић

Удружење грађана „Еко парк“ из Илине воде због све теже ситуације планира да од 1. јануара наредне године прекине са својим активностима. „Околности су из дана у дан све комплексније и теже, тако да без системског решења нисмо у могућности да наставимо са радом. На жалост свих нас, ситуација је таква“, поручио је недавно Слађан Ракић на Фејсбук страници „Еко парка“.

Другим речима, због све чешћег кашњења новца који уплаћује град, а реч је о месечној накнади волонтерима, махом штићеницима Центра за социјални рад, од свега 8.000 динара за 100 радних сати месечно, дугогодишњи активисти „Еко парка“ су се нашли у незавидној ситуацији. Нада, ипак, није угашена. Градоначелник Крагујевца Верољуб Стева-

на ограниченом одговорношћу, односно новог градског предузећа радног назива „Еко парк“. Ракић признаје да људи негоднују што су након да за добровољно радно ангажовање волонтера мале и што касне, подсећајући да је још у априлу ове године обећано још по 5.000 динара.

Из тог разлога смо и тражили хитан пријем код градоначелника. Рекли смо да овако више не можемо, без буџета, без пара, чистим волонтеризмом. Чињеница је да је за наредну годину из градског буџета, за добровољно радно ангажовање преко Центра за социјални рад, предвиђено 30 милиона динара за цео Крагујевац, рачунајући радове у „Зеленилу“, „Чистоћи“, „Градским тржницама“. Али, истина је да су примања иста за све, а у „Еко парку“ се ради пет сати дневно читавог месеца, док су у поменутом градским предузећима ангажовани 15 дана по осам сати. Парк је живи ор-

СЛАЂАН РАКИЋ ОСМИСЛИО И ДО САДА РАЗВИЈАО „ЕКО ПАРК“

функционисање „Еко парка“, наглашава Ракић.

Откуд предлог за оснивање новог предузећа?

Тражили смо било који вид помоћи, спојање са „Чистоћом“, „Зеленилом“, „Градским тржницама“, било којим градским комуналним предузећем. Међутим, градоначелник је рекао да нас види као самостално предузеће, да смо прерасли себе и да поред парка у Илиној Води треба да уређујемо и Пиварски парк, Метино брдо, уопште, десну страну Лепенице, каже Ракић.

Али, шта ће бити ако у буџету града нема по 8.000 динара за 50 људи? Ракић одговара да би у том случају уместо садашњих 50 волонтера било ангажовано 25 људи. Одабрали би оне који су увек били ту и одазвали се на сваки позив. За свој рад требало би да добијају минимално бруто око 29.000 динара, односно нето око 22.000 динара, зависно од броја радних дана у месецу. То би било ново правно лице, као „Шумадија сајам“, Агенција за туризам или „Кораци“, образлаже Ракић.

■ Грађанска иницијатива

Ентузијазам и залагање житеља насеља Илина вода најзаслужнији су што је некада запарљена шума постала једно од најлепших излетишта у граду, каже Ракић, дугогодишњи одборник ДС-а из поменутог насеља, а колико комшије цене његов рад можда најбоље казује пролећни из-

борни резултат. Иако је ДС доживео изборни крах, одборник Ракић је по нивоу ушао у градски парламент са освојених скоро 70 одсто гласова у Илиној води.

Хоће ли се „политика“ променити ако постане директор новог предузећа?

Највероватније је да ћу ја бити на том месту, али себе не видим као директора, већ као човека који ће и даље радити без радног времена. С том разликом што ћу тада за свој рад имати надокнаду. Политика нема никакве везе са „Еко парком“, и даље сам одборник ДС-а. „Еко парк“ је доказ да грађанска иницијатива постоји, живи, да можемо много тога да постигнемо. Живимо од донација, не битна је политичка припадност. На пример, Горан Милошевић из Удружења пољопривредника „Селјак“ из Цветовца нам је донирао 400 бала сена, као и Зоран Ракић из Ресника. Душан Обрадовић, председник Градског одбора ДС-а, је на своју личну иницијативу, што ме је позитивно изненадило, обезбедио Трим парк са справама за вежбање са Аде Циганлије, који кошта милион динара. Од министра одбране Александра Вучића очекујемо сагласност за пројекат Спортског центра Стрелиште. Подсетићу, министарство је дало сагласност за изградњу дворане за атлетичку на подручју Београда, тако да по истом принципу очекујемо и да на Старом стрелишту у Илиној Води саградимо међународни параолимпијски камп, за спортисте са посебним потребама, открива намере Ракић.

Не треба заборавити да је 2004. године у парку постављена скулптура

ДОБРОВОЉНО РАДНО АНГАЖОВАЊЕ

Зимски план

Добровољно радно ангажовање корисника социјалне помоћи заживело је од 2007. године, а Слађан Ракић објашњава да надокнада коју ангажовани примају од града ни на који начин не ускраћује право на друге врсте помоћи, материјално обезбеђење породице, једнократну помоћ, дечији додатак. Одабир људи врши Центар за Социјални рад.

У почетку су надокнаде износиле 16.000 динара за 200 сати рада месечно. То је, ипак, био мање-више пристојан износ. Имали смо осморо волонтера. Временом, како се увећавао број корисника смањиван је износ накнаде, односно, средства су остала иста. Тек пре неколико месеци успео сам да ангажовани људи добијају карте за превоз, јер већина живи у другим деловима града. Имамо и стопостотне волонтере, од седам до 77 година, углавном житеље Илине воде. Одавно имамо и свој Зимски план, па свако од активиста има свог баку или деку у Илиној води, којима чистимо снег и цепамо и уносимо дрва. Желео сам да у парку заживи и Национална кухиња и да сви волонтери у току дана имају топли оброк, свако ко се лати посла у „Еко парку“. Ручак добијамо из градских обданишта, то су нетакнути преостали оброци. Верујте, људима и то значи, закључује Ракић.

ускршњег јајета, висока преко три метра, највећа у Европи и друга по величини у свету. Саграђена је и фонтана, са водопадом висине 3,5 метара и пет мини језера кроз која протиче поток дугачак 90 метара. У парку је тренутно и мини 300 врт, са око 100 животиња. У припреми је и изградња шумадијског етно-домаћинства са свим пратећим садржајима. У парку је обновљена стара и изграђена нова чесма, у част Светозара Андрејевића.

У „Еко Парку“ недавно је подигнут салаш са амбаром, кошом за кукуруз и тремом, стар око 150 година. Вајат, који је био део домаћинства предака Милована Симовића, неколико пута је премештан како би свој нови дом нашао у Илиној води. Иначе, како се у дворишту Диспанзера за жене руши стара помоћна зграда, волонтери из Илине воде од тог материјала у парку граде још неке објекте, ковачницу, ткачницу, воденицу, делове будућег живог Етно музеја.

„Еко парк“ Илина Вода налази се на површини од 7,15 хектара. Од 2. марта 1900. године, парк је тестаментом Светозара Андрејевића постао легат и предат је грађанима Крагујевца на уживање. Небригом, дуго година био је претворен у дивљу депонију, зарастао у коров и трње.

КРАВА СТАРЕ РАСЕ „БУША“ СА ТЕЛЕТОМ

МАЛИ ПОСЕТИЛАЦ КРАЈ КАВЕЗА СА КОКАМА

новић примио је представнике „Еко парка“, а на том хитном састанку на предлог градоначелника договорено је оснивање новог градског предузећа.

Заправо, договорено је конституисање „Еко парка“ као друштва са ограниченом одговорношћу, које би бринуло о уређивању животне средине не само у парку у Илиној води, већ уопште у делу града са десне стране реке Лепенице, рачунајући Пиварски парк, Метино брдо и Кошутњак.

■ Живи организам

Слађан Ракић, председник Удружења грађана „Еко парк“, објашњава да је град заинтересован да помогне завршетак куће намењене за службу и чувара „Еко парка“, тачније две стамбене јединице које представљају социјалне станове, јер међу око 50 волонтера има и људи који немају кров над главом.

Већ на првој седници Скупштине града у 2013. години требало би да се нађе предлог о оснивању Друштва

ганизам, пре свега, због животиња. Мора да се ради и по снегу, киши, за Нову годину, Божић, нема празника. Имамо и ноћне чуваре, образлаже Ракић.

Он подсећа да се парк у Илиној води углавном одржава захваљујући донацијама приватних и јавних предузећа. Узор су им, како каже, јапански вртови који теже перфекционизму, па су такав један и овде направиле. Ипак, кључна реч је рециклажа, јер је, како тврди, овде све направљено од већ коришћеног материјала. Како Ракић каже, већина хоће да помогне неком малом донацијом у грађевинском материјалу, а активисти „Еко парка“ имају задатак да осмисле план и програм.

Трудимо се да видимо где се шта руши по граду и да то донесемо. Буџет немамо, додуше, имамо кутију на улазу у парк где грађани својевољно остављају прилог и прикупи се нешто новца, можда за дневне трошкове. Али, учестало кашњење надокнада волонтерима је почело да утиче на свакодневно

ВОЛОНТЕРИ ТАМПОНИРАЈУ СТАЗУ ДО БОКСОВА СА ЖИВОТИЊАМА

ТРЕЋИ КРАГУЈЕВАЧКИ ДЕЧИЈИ САЈАМ – „КИДС ФЕСТ“

За забаву и маштање, ал

ХУМАНИТАРНЕ АКЦИЈЕ

Пензионери за Мале Пчелице

Градско удружење пензионера Крагујевац организује акцију прикупљања одеће и обуће за потребе штићеника Завода за збрињавање одраслих „Мале Пчелице“.

Преузимање одеће и обуће обавиће се у петак, 15. децембра, у 12 сати, у просторијама Удружења.

Млади за најмлађе

Удружење младих Крагујевца КГ Полис и интернет портал Ритам града, у сарадњи са Црвеним крстом организују хуманитарну акцију под називом „Млади за најмлађе“. Прикупљаће се средства којима ће се обезбедити новогодишњи пакетићи за 150 малишана узраста до седам година из породица корисника народне кухиње и из Колективног центра Трмбас.

Пакетићи ће бити уручени на финалној манифестацији 28. децембра на затвореном базену, где ће за малишане бити уприличена новогодишња журка уз Деда Мраза, аниматоре и послужење. Свако дете ће, сем пакетића, добити и слику са Деда Мразом. Такође, биће обезбеђен и превоз за децу и њихове родитеље, како би сви безбедно стигли на догађај и вратили се у своје домове.

Баш пред новогодишње празнике и благодане, у хали „Шумадија сајма“ одржава се највеселија градска манифестација – „Кидс фест“. Овогодишњи, трећи по реду, уприличен прошлог викенда под слоганом „Много забаве за најмлађе“, по неким је оправдао поверење и одржавање, а по другима (махом излагачима) баш и није.

Но, да кренемо редом. На отварању свечарска атмосфера. Халом одјекује пригодна музика „Колibriја“ и песмице „Разболе се лисица“, као и хитић из бројних (па и наших детињстава) „Поздравите мога тату“. Дуго је нисмо чули, али не смета, шта зна дете шта је „иста капа и звезда на глави“.

Добродошлицу присутнима у име организатора пожелеле Сале Трапез, са све пригодним рецитовањем стихова Тода Николетића и скрену пажњу на сајамску акцију бесплатне поделе „Фриком“ сладолета.

Директор сајамских манифестација Горан Стојковић од срца пожелеле да ова манифестација изазове осмех на дечијем лицу, а „Кидс фест“ је званично отворила Слађана Бошковић, члан Градског већа за социјалну политику и друштвену бригу о деци.

Жеља нам је да ово буде највеселија, најкреативнија и најатрактивнија дечија манифестација. Циљ нам је да се малишани друже и забаве, али и да подстакнемо њихову машту, рекла је она на отварању феста.

Потом је наступила плесна школа „Казина“ са свим својим узрастима и категоријама и плесним репертоаром од „Каптен Цека“ до Бон Жовија. Бројне и свеприсутне маме сликају, блицају, видео записују свим видео калибрима од апарата, телефона и таблета, до професионалне камере, на којима би позавиделе и неке праве медијске куће. Не дај боже да се нађеш између маминог објектива и детета које плеше.

■ Највећа макета на Балкану

Прелазимо одмах на овогодишњу сајамску атракцију. У питању је највећа макета на Балкану „Свет око нас“ која се простире на пуних 44 квадратних метара. У њу је уграђено преко 5.000 експоната који приказују живот у граду и селу, затим природу, различите облике људске делатности, уз бројне локомотиве и возиће који непрекидно

ЗАШТИТНИ ЗНАЦИ И ПРОМОТЕРИ „КИДС ФЕСТА“ – САЛЕ ТРАПЕЗ И МАСКОТА „НА ЕКСИЋ“

ћевом венцу, Главне железничке станице (са све фигурама штрајкача који носе натписе „А, наше плате?“), гараже за возове на Топчидеру... Ту су и мост преко Саве, катедрала у Новом Саду, али и бројна здања из европских метропола.

Макета је од 2000. године била излагана у Пиомирском парку, потом на закупљеном простору у Мељаку на Ибраској магистралу, у београдској Арени и подно Авалског торња, где је по а-

и бројни малишани „изгинуше“ детаљно претражујући „Свет око нас“, али и на тај начин разгледајући и едукујући се.

Сама макета „уоквирена је и ограђена“ још једном пригодном поставком од 500 Барби лутака и 2.000 аутомобила и разних возила које Вујић скупио од 1969. Године, када је на поклон од родитеља добио први модел „фолксвагена“.

На папирима су одштампани и излепљени и дечији утисци и импресије по гледању макете од којих се издвајају: „Чико, свака вам част“, али и духовити и симпатични попут: „Мој тата је одрастао на селу, он је краву видео живо“, „Камион може да згази децу, а авион не гази“, „У музеју се музу краве“, „У селу је трава из једног комада, а у

шпартају по укрштеним пругама и железничким чворовима макете. Импресивно, лепо, задивљујуће... нема шта.

Аутор макете је Београђанин Боровој Вујић, по занимању хемичар, који је у ово своје животно дело уградио скоро четири деценије живота. И даље га дорађује.

Све је почело још када сам имао 16 година. Био сам велики заљубљеник у баскет, али знате како то иде. На терену у насељу увек су ту били старији, јачи и никада ми млађи да стигнемо на ред. Тада сам направио „свој лични кошаркашки терен“ и од њега и око њега је све касније кренуло, каже Вујић, додајући да је током година доградио и саградио неке од правих реплика здања, попут београдских ЦК пре НАТО бомбардовања, хотела „Југославија“, солитера у Карађорђевој улици, гараже на Обили-

простору у Мељаку на Ибраској магистралу, у београдској Арени и подно Авалског торња, где је по а- утору и идеално место за овакву атракцију, али је одатле уклоњена због недостатка „слуха“ и неразумевања запослених у Јавном предузећу „Емисионе технике“. Потом су је видела деца у Смедереву и Инђији, а на „Кидс фесту“ и мали Крагујевчани.

Макета се поставља за 24 радна сата и потребан је правоугаони простор од око 100 квадрата и жеља неког града да је изложим, завршава Вујић, додајући да увек за малишане организује и наградне игре са пригодним даровима. Док разговарамо са њим у току је наградни задатак да се покаже лисица на макети

ЛИЦИДЕРСКА СРЦА НИСУ ОМАНУЛА НИ ОВЕ ГОДИНЕ

граду је испрекидана“ и антологијске „Фарма је место где чике и тете говоре ружне речи“ и „На селу прескачеш тарабу, а у граду о- граду“.

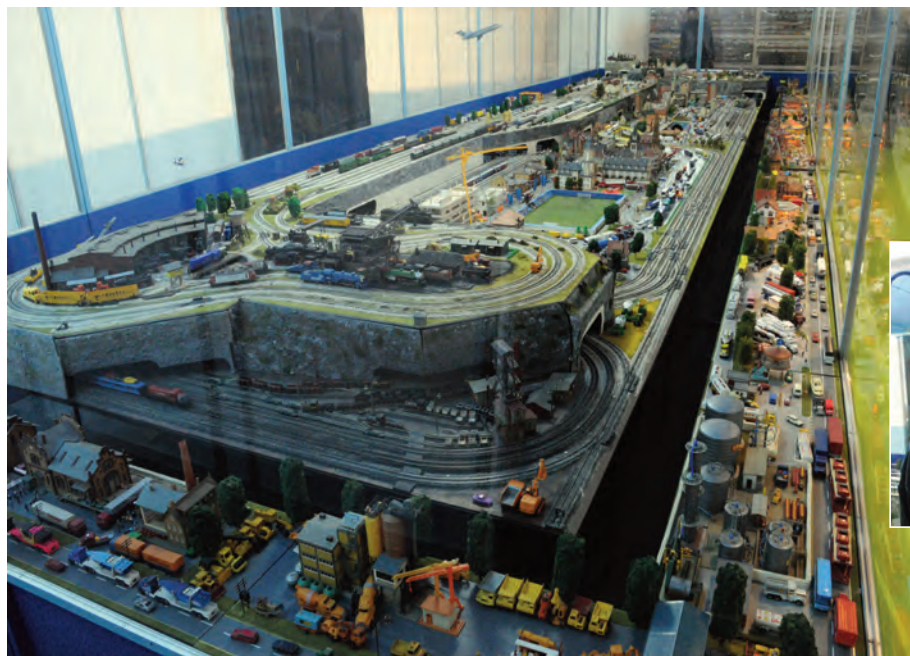
Ту су и замкови на надувавање за скакање и вратоломије, коњићи и аутићи, али и ушећерене јабуке за 50 динара и шећерна вуна. Луху!

Лицидер из Јагодине Срђан Јовановић, власник лицидерске радње са пригодним називом „Лицидерско срце“, у послу је већ две деценије и у својој богатој понуди нуди, сем лицидерских срцаца свих облика, боја и величина, и свилене и гумене бомбоне, луше, лизалице...

Иде, све подједнако. Нема правила, искрен је он. Баш слатко.

■ Од маскота и сокића до шапкице и Младића

Играчке су са сајамским попустом, као што је и ред, а главна атракција је немачки „шмајсер“ из Другог светског рата, коме богами ни старији (види слику) не могу да одоле. Забава за читаву породицу за 700 кинти. Пали! И то рафално.

НАЈВЕЋЕ МАКЕТЕ НА БАЛКАНУ „СВЕТ ОКО НАС“ И ГРАДИТЕЉ И ВЛАСНИК МАКЕТЕ БЕОГРАЂАНИН БОРИВОЈ ВУЈИЋ

Сем тога, КГ Полис и Ритам града подржавају традиционалну хуманитарну акцију Црвеног крста под називом „Један пакетић, много љубави“ која се састоји у куповини новогодишњих честитки. Од средстава прикупљених на тај начин, Црвени Крст такође прибавља пакетиће за одређене угрожене категорије. Као увод у хуманитарну акцију „Млади за најмлађе“ на манифестацији Црвеног крста поводом Светског дана волонтера, 5. децембра, ученицима из 24 школе, који су учествовали у цртању идејних решења за честитке, уручне су улазнице за биоскоп и затворени базен.

Хуманитарној акцији „Млади за најмлађе“ људи добре воље могу се прикључити током децембра, контакт је путем мејла jmladenovic@kgpolis.rs или телефоном на број 060/66 88 676.

Средства за ову акцију могу се уплатити на рачун Удружења младих Крагујевца КГ Полис. Број рачуна у Војвођанској банци је 355-3200130272-12

И и слађење

У хали „Шумадија сајма“ прошлог викенда под мотом „Много забаве за најмлађе“ одржан је трећи „Кидс фест“, манифестација која има циљ да подстакне дечију машту и стваралаштво, дружење и забављање. Ове године главна сајамска атракција била је највећа макета на Балкану „Свет око нас“

МОДЕРНИ ПЛЕС И ФOLKLORNA БАШТИНА НА ОТВАРАЊУ „КИДС ФЕСТА“ – ПЛЕСНА ШКОЛА „КАЗИНА“ И КУД „ДУКАТ“

Богата је понуда и магнета за фрижидере са апликацијама Тасманијског ђавола, Бен Тена, Лигњослава и Сунђер Боба, јастућића у облику срца са именима и слоганима, као бојама „омиљених клубова“, навијачких шалова и капа, махом „Партизан“, „Звезда“ и „Барселона“ провинијенције.

Ту су и разни „духовити натписи“ типа „Ово је моја соба“, дечија гардероба (хит портукла „Злато теткино“) накит и бижутерија, Штрумфови, Маца Кити, дипломе за „Највећег шмекера“ и „Најбољег тату“, хелијумски балони свих профила и калибара, новогодишњи украси и галантерија за јелку, шарени кожни табуретчићи пајент за дечије собице, сувенири и сувенирићи, камиони, лампиони, авиони, луфт балони...

За малишане са „појачаним патриотским набојем“ ту је и штанд са шајкачицама и шапкицама ала „мини и киди Ратко Младић“. Новогодишњи сајам је најскупља српска реч. Реченица? Да не ситничари.

На „Кидс фесту“ промоција парафинских „Цокића“ – На ексић сокића, а малишани се радо сликају са још једном сајамском атракцијом, маскотом „На ексићем“ њиховог омиљеног напитка са играчком у јајету. Посебна сајамска понуда. Кул.

Па мини крофнице (порција 100 дини), лунапарковска понуда Забавног парка „Цокер“, „роштић“ (али не као онај са београдског Сајма књига, већ стона фудбалица), прскалице, незаобилазне дицабице и неизоставне транге-франге. Ура! За сваког по нешто.

Други дан, субота, је ударни сајамски и кидсфестовски дан, а у недељу се сумирају утисци и своде резултати.

– Супер смо прошли на сајму. Било је много лепо, тврде на штанду „Цокића“, где је појача-

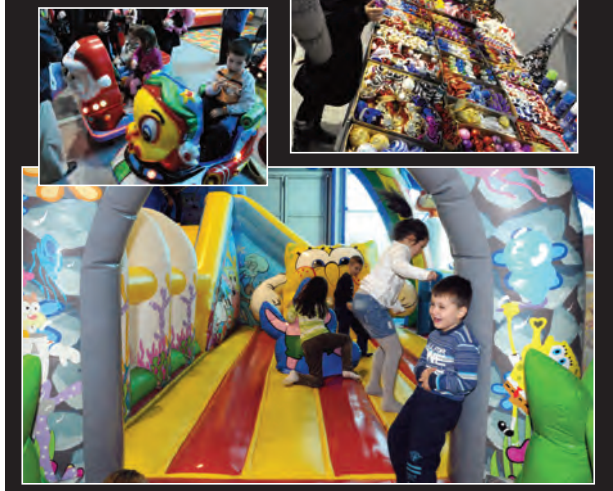
на сајамска промоција поделом балона и маски. Фоткање са маскотом се подразумева.

Малишани и око макете „Свет око нас“, окрећу се вртешке, панораме, ветрењаче, возови само тутње, лете хеликоптери и авиони, али Боривој Вујић не крије незадовољство.

– Нисам задовољан. Родитељи питају малу децу да ли желе да виде макету, као да она имају већ формиран став о томе. Баш, супротно, они као родитељи треба да им покажу и негују праве вредно-

САМО „ПАРТИЗАНУ“, „ЗВЕЗДИ“ И „БАРСЕЛОНИ“ САЈАМСКИ ВЕРНИ И ОДАНИ

ЈАСТУЧИЋИ, СРЦУЛЕНЦА, УКРАСНА ГАЛАНТЕРИЈА И ЗАБАВНО-ПАРКОВСКИ ПРОВОД

ПРОГРАМИ, МАНИФЕСТАЦИЈЕ И АКЦИЈЕ САЈМА ЗА ДЕЦУ

Изјубљено маче и друштвена одговорност

На овогодишњем „Кидс фесту“, сем Плесне школе „Казина“, на отварању манифестације наступили су и КУД „Дукат“ (такође на отварању), Соколско друштво – фолклорна секција, Плесни клуб „Линк“, КУД „Свилен конач“, Плесни клубови „Фијеста“ и „дајнамик“, Спортски клуб „Ритмико“. Своје активности приказали су малишани и васпитачи Уставне за децу „Нада Наумовић“ (вртићи „Бубамара“, „Невен“ и „Цветић“) демонстрирајући покретне игре и одигравши представу „Изјубљено маче“.

Организоване су и акције попут „Спортом против дијабетеса“ (ФК „Вашариште“) али и дружење са децом из прихватишта и децом са посебним потребама. Своје активности промовисали су Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, Дневни боравак за децу из породица у ризику, Центар за (КГ) младе (чији огранци постоје још и у Ердоглији и Ждралцима), а у оснивању је у Поскурицама), Дневни боравак за децу и младе са проблемом у понашању.

Није изостало ни дружење са Дизнијевим јунацима. Или је, можда, последњег дана и изостало. Не знамо нисмо остали баш до недељног поподневног фајронта овогодишњег „Кидс фесту“.

Култури се подучава од малих ногу и то сопственим примером. Генерално је слаба посећеност сајма, требало би увести организоване посете обданишта и школа, заједничка, породична такмичења... Ако сајам жели да о(п)стане, организатори би морали да се позабаве њим, сматра аутор и власник највеће макете на Балкану коју је током ове манифестације разгледало више од хиљаду посетилаца. Ко је погледао, верујте нам, није се покајао.

И продавци играчака се слажу да је субота била ударни сајамски дан („шмајсер“ иде, не брините), као и власница Забавног парка и рођендаонице „Цокер“.

– Били смо на сва три феста до сада и сваке године је све мање излагача и посетилаца, а треба само за закуп простора 42.000 хиљаде. У суботу је било најбоље и да су сва три дана били такви, могло би се рећи да је сајам успешан. Овако... Да су бар пуштали музику и песмице као на отварању. Јесмо се изрекламиралли, мада смо ми као фирма већ позиционирани на крагујевачкоом простору, искрена је власница „Цокера“.

Да је субота била ударна потврђује и лидер из Јагодине.

– Сајам и пазар је протекао у оквиру којих очекивања. Ово је специфична роба и увек иде и има своје купце, реалан је Срђан Јовановић.

Најављени Дизнијеви јунаци касне. Може им се на conto старих заслуга, али би неки тазии „дечији јунаци“ морали мало да се ресетују и ажурирају. Било како било, и ове године „Кидс фесту“ је било, неком криво, неком мило.

Зоран МИШИЋ

УСПЕХ НИКОЛЕ МИЛЕНИЋА НА СВЕТСКОМ ТАКМИЧЕЊУ МЛАДИХ ФИЗИЧАРА

Најбољи Србин на Олимпијади

На интернационалној јуниорској научној олимпијади која је одржана прошле недеље у Техерану, најуспешнији учесник из Србије био је Никола Миленић, ученик прве године Прве крагујевачке гимназије. Од шест учесника из Србије, од којих је пет добило бронзане медаље, Никола је имао највише поена.

– Били смо десет дана у Техерану, где је учествовало 200 ученика из целог света. Осим мене из Крагујевца, била су још двојица ученика из Ниша и по један из Београда, Новог Сада и Лознице. Конкуренција је била велика, али смо нас петорица из Србије добили бронзане медаље. Мени је посебно драго шта сам имао највише поена, прича Никола.

Млади Крагујевчанин каже да је знао понешто о престоници Ирана, али да је имао сасвим другачију слику о том древном граду.

– То је град који је по површини већи од Србије. Свуда у видуокругу су насеља у изградњи. Нама су рекли да нисмо ни били у близини центра, већ на периферији. Град се не разликује ни по чему од неке европске метрополе, осим што тамо

ОЛИМПИЈСЦИ ПО ДОЛАСКУ У БЕОГРАД, МИЛЕНИЋ ПРВИ С ЛЕВА

све жене морају да прекривају главу. Чак су и наше две жене водичи имале мараме. Посебно ми је била необична њихова храна, по укусу и саставу, која се обавезно служи са пиринчем. Морам да признам да нисам очекивао да ћу да једем хлеб без квасца који ме по изгледу и укусу подсећа на наше салвете, смешка се Никола док препричава нова искуства.

Иначе, млади физичари су путовање у Техеран сами финансирали, али су када су се вратили у Србију добили на поклон по 100 долара од Друштва физичара Србије. На београдском аеродрому наше „олимпијце“, осим породица и пријатеља, дочекао је заменик министра просвете.

М.Ј.

OLYMPIC TRAVEL
www.olympic.rs

NOVOGODIŠNJI ARANŽMANI:

- KOPENHAGEN I DVORCI SEVERNOG SJAEALANDA
avionom 5 dana - 30.dec JOŠ NEKOLIKO SLOBODNIH MESTA

DOČEK NOVE GODINE I ZIMA NA JADRANU 2013:
PETROVAC, BUDVA, BEČICI, IGALO, PRŽNO, OPATIJA, PORTOROŽ, STRUNJAN, PIRAN, KOPAR

SKI & SPA:

- KOPAONIK- hoteli Andjela, Club A, Putnik, Grand, Konaci De Luxe,
- STARA PLANINA, ZLATIBOR, TARA, JAHORINA, KOLAŠIN, DURMITOR,
- KRANJSKA GORA, MARIBORSKO POHORJE, ROGLA, GOLTE, BOVEC,
- VELIKI IZBOR PAKETA U BANJSKIM I KLIMATSKIM CENTRIMA SLOVENIJE,
- BUGARSKA: BANSKO I BOROVEC- cena od 90 € za 7 noći u hotelu 3*
- ITALIJA, AUSTRIJA, FRANCUSKA

PUTOVANJA:

- RIM- DAN I NOĆ U VEĆNOM GRADU avionom 5 dana - 10.jan; 14.feb i 13.mar
- KARNEVAL U KELNU avionom 4 dana - 09.feb
- NEBO NAD BERLINOM (BERLIN-POTSDAM-SANSSOUCI) avionom 5 dana - 13.feb
- ISTANBUL -MAGIJA ORIJENTA avionom 4 dana - 14.feb

NOVO!!! PROMOTIVNE CENE 100 € POPUSTA

- ZELENA BAJKA VELIKA IRSKA TURA avion/autobus 10 dana/9 noći - 26.apr
- ENGLJESKA-ŠKOTSKA-FRANCUSKA avion/autobus 15 dana/14 noći - 28.april
- DVORCI LOARE I DVORCI RAJNE avion/autobus 12 dana/11 noći - 13.maj
- RASKOŠ CARSKJE RUSIJE avionom 7 dana - 13.maj

ROMANTIČNE TURE – DAN ZALJUBLJENIH: BUDIMPEŠTA, BLEĐ, VERONA

LETO 2013 - PROMOTIVNE CENE

GRČKA - ZA UPLATE DO 31.12.2012.
VELIKI IZBOR HOTELA U OLIMPSKOJ REGIJI, HALKIDIKIJU I AGIA TRIADI
CRNOGORSKO PRIMORJE - ZA UPLATE DO 01.02.2013
HOTEL "BELLEVUE IBEROSTAR" 4* - BEČICI

BESKAMATNI KREDITI ČEKOVIMA GRAĐANA

KRAGUJEVAC, KARADJORDJEVA 20, LOKAL br. 5
034/33 57 37 034/33 24 52
BEOGRAD, MAKEDONSKA 30 - PRVI SPRAT 011 655 50 30

2013. ГОДИНА ДИМИТРИЈА ДАВИДОВИЋА И МОДЕРНОГ НОВИНАРСТВА

Новинар од расе и сав Србин

Скупштина града Крагујевца 2013. прогласила је годином Димитрија Давидовића и модерног новинарства у Србији. Давидовић, отац српског новинарства, покретач и први уредник „Новина Србских”, следбеник Доситејева, учен и образован човек, реформатор, борац за школовање женске деце у ондашњој непросвећеној Србији. Током свог рада наилазио је на велике тешкоће у самој кнежевој околини и страдао због својих човекољубивих и интелектуалних идеала страдао

Пише Зоран МИШИЋ

На прошлонедељном заседању Скупштина града Крагујевца прогласила је 2013. годином Димитрија Давидовића и модерног новинарства у Крагујевцу. Ова одлука локалне самоуправе своје упориште пронашла је и у актуелној медијској стратегији, како је нагласио Саша Миленић, председник Скупштине града, али и у чињеници да је година пред нама вишеструко јубиларна: 245 година од појаве првог српског листа у Венецији, 200 година од објављивања првог броја „Новина Србских”, 180 година од првог броја „Забавника” у Србији, 178 година од усвајања Сретењског устава и 175 година од смрти Димитрија Давидовића, „оца српског новинарства и писца Сретењског устава, човека који обједињава ове значајне датуме”.

„У ширењу цивилизације и модерној цивилизаторској мисији несумњиво је да су новинари били међу првим пионирима за културни и политички прогрес човечанства уопште и будни чувари и

СРЕТЕЊСКИ УСТАВ ЧИЛИ ЈЕ АУТОР БИО ДАВИДОВИЋ

браниоци идеала своје нације. Та њихова узвишена мисија инаугурисана је већ са првим почецима, можда још примитивно уређених листава, али велико начело постављено за срећу и напредак човечанства, није се од тада

никада гасило. Јавна штампа је била и остала највернија Весталка, чувајући вечити огањ у храму Слободе и људског просвећивања. А Давидовић није био први новинар у Србији само стицајем околности, него новинар од расе”, написао је 1938. године Стеван П. Бешевић, књижевник и уредник (види антрфиле) „Службених новина Краљевине Југославије”, који је дословце цитиран у образложењу одлуке крагујевачке Скупштине града.

Давидовић је био образован човек, иако се поуздано зна да је до краја завршио само основно образовање. Поред матерњег,

ГОДИНА ПОСВЕЋЕНА ОЦУ СРПСКОГ МОДЕРНОГ НОВИНАРСТВА ДИМИТРИЈУ ДАВИДОВИЋУ

Отац српског новинарства Димитрије Давидовић рођен је у Земуну 12. октобра 1789. године. Студирао је медицину у Бечу и Пешти, али је напустио студије и сав се одао новинарском позиву. Његова је била идеја да се у ослобођеној Србији покрену новине, а када је 14. новембра 1821. године стигао овамо из Беча, има је за собом већ завидну, како су тада говорили – „прошлост једног новинара”.

Отац српског новинарства

Он је до тада у Бечу, прво са Димитријем Фрушчићем, а касније и сам уређивао тамошње издање „Новина србских”. Набавио је штампарију, због чега се задужио и „материјално пропао” (усуд који ће га, као и данашње новинаре, пратити до краја живота) и тај дуг је, вероватно, био један од разлога његовог преласка у Србију.

Како је својим службеним пословима био везан за Крагујевца, кнез Милош је наредио да се штампарија премести у Крагујевца и Давидовић је, тада на положају књажевског секретара, ту прилику ис-

користио за издавање „Новина србских”, чији је „један табак пробно изашао 24. марта 1832. у Београду”.

Неколико крупних политичких послова ондашње Србије везани су за његово име, јер је дуго био и министар спољних и унутрашњег дела. У самој Србији спрема и пише законе, оснива законодавна тела (Законоделна комисија у којој је радио и Вук Караџић) и доприноси мирном решењу чувене буне „великог срдара расинског” Милете Радојковића.

Бавио се и пословима из области културе и још у бечком периоду свог живота од 1815. до 1821. године издаје шест томова српског „Забавника”.

Злуради подмеси паланчана

За свој предани рад Давидовић је стекао признања многих угледних људи: „Јавно мњење вели да је смео и заступану свога мишљења, пун одушевљења за свој позив, брз и издржљив радник, добар отац и веран пријатељ”, написао је Пирх о њему, док га је Боа ле Конт сматрао „најодличнијим човеком у кнежевом двору и, са још неколицином, најбољом главом у Србији”.

„И кнез Милош ценио је Давидовића и тог бољешљивог човека, рођаваг од прележаних богиња, звао од милости Шврђа. Али, ипак,

током свог пионирског рада у покретању и обликовању модерних медија (као и свести да су они неопходни) наилазио је на велике тешкоће у средини око кнеза Милоша и у тим размирицама са тадашњим властима, које се очигледно не разликују много од данашњих, и страдао.

ДАВИДОВИЋЕВА РОДНА КУЋА У ЗЕМУНУ (ДАНАС ГЛАВНА УЛИЦА БРОЈ 6.) И СПОМЕН ПЛОЧА НА ЊОЈ

ИСТОРИЈАТ НОВИНА СРБСКИХ

Гласило старо читава два века

Творац Сретењског устава и „Новина србских” Димитрије Давидовић и пре јануара 1834. године бавио се писањем и уређивањем новина.

После два неуспела покушаја уређивања новина на српском језику („Србскија Новине” (1791-1792) и „Славно-сербскија Вједомост” (1792-1794), оба пута у Бечу) Давидовић први успева да девет година о свом трошку уређује српско гласило.

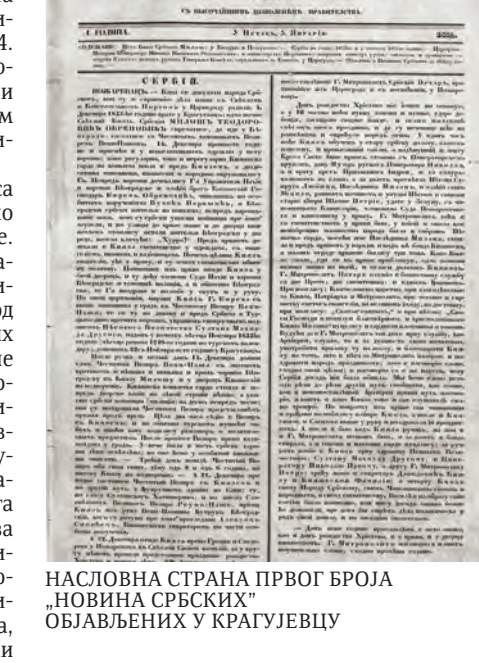
Са имењакот Димитријем Фрушчићем у Новом Саду покренуо је 1813. године „Новине србске” које су излазиле до 1822. године и због којих је „запао у силна дуговања”.

На покретања овог листа иницирала су га подсмевања у Хабзбуршкој монархији да „у овом царству само Срби и Власи нису имали своју штампу”. Изразак листа помогао је Јернеј Колитар, цензор за словенска гласила.

Новине замишљене да обрађују српске теме, од самог почетка због аустријске цензуре изневериле су своју концепцију и доносиле махом вести из Европе и света. Године 1816. мењају име у „Новине србске”, а занимљиво је да су тада имале само пет претплатника из целе Србије, од којих је један био прота Матеја Ненадовић, а у Црној Гори само једног и то лично владика Петра Петровића Његоша. Новине Србске 1817. и 1819. године уређивао је Вук Караџић.

Први број „Новина србских” у Крагујевцу изашао је 5. јануара 1834. године као службени орган Кнежевине Србије и са главним уредником Димитријем Давидовићем.

Кнез је Давидовића са места уредника сменио 16. марта 1835. године. На његово место постављен је Димитрије Исавловић („узео је новине од Давидовића и предао их Исавловићу”), а новине губе на читаности, постају све више официјелно гласило Књажевске канцеларије и пренумерант масовно отказују претплату. Због тога кнез Милош прибегава наредби по којој „Новине Србске” обавезно морају да купу „сваки чиновник државни, црква, манастир, као и сваки свештеник и власник кафана у којој се народ скупља”. Новине 1845. године и званично постају службено гласило Кнежевине Србије и мењају име у „Српске новине” и под тим именом ће из-

НАСЛОВНА СТРАНА ПРВОГ БРОЈА „НОВИНА СРБСКИХ” ОБЈАВЉЕНИХ У КРАГУЈЕВЦУ

лазити у Београду све до 1914. године. Током Првог светског рата (1915. године) излазе у Нишу, а затим на Крфу од 1916. до 1918. године. Од 1919. постају „Службене новине”, прво Краљевине СХС, па потом Југославије. Новине преживљавају и Други светски рат и од 1945. године излазе као официјелни гласник ФНРЈ, СФРЈ и СРЈ. СЦГ и данас у Републици Србији под именом „Службени гласник”.

Традиција штампаог гласила дуга два века ретко се среће и у много развијенијим народима од нашег.

Крагујевачка Народна библиотека „Вук Караџић” поводом јубилеја 170 година од излажења „Новина србских” објавила је драгоцену фототипско издање свих бројева ове публикације који су „издани и печатани” у нашем граду уз помоћ тадашњег Министарства културе и медија Владе Републике Србије и Скупштине града Крагујевца.

Употребљивај паре из покретаног облаштва...

СЕМ НОВИНАРСТВА, БАВИО СЕ И КЊИЖЕВНИМ И КУЛТУРНИМ РАДОМ - ДАВИДОВИЋЕВА КЊИГА „ИСТОРИЈА СРБА“

МОДЕРНИ КОНЦЕПТ ПРВОГ СРПСКОГ ГЛАСИЛА

Од указа и фермана до цртица са свих страна

Покрећући „Новине србске“ Димитрије Давидовић је желео да их учини правим, модерним (за то доба) гласилом. Сем обавезних кнежевских и султанових указа и фермана, објава и наредба власти, указа, промоција и смакпућа, лист је доносио читав низ чланака и текстова, описујући не само све земље тадашње Европе, од најпознатијих и најразвијенијих попут Енглеске, Француске, Русије, Шпаније, Португалије, Баварске и Пруске... већ и Влашке, као и приказе стања у краљевству Сардинском, сицилијанском или Папиној држави. Тадашњој српској јавности са странаца свог листа представљао је континенте Азију, Африку, Америку... али и системе и демократска друштва у које је он искрено веровао, попут америчког или француског а који су грађанима гарантовали слободу и једнакост.

Давидовићеве новине имале су извештаје из друштвеног живота на двору, путовања, одласке и доласке у Крагујевац, како самог кнеза, тако и чланова његове породице, текстове о ватрометима („фајерверковима“), татарским представленијима Вујићевим, наступима

Шлезингерове банде... У новинама су се могли прочитати и извештаји о извлачењу бројева државне, тада Књажевско-српске лутрије, претече данашњих „црних“ или „криминалних“ хроника – потернице („Потере“) са описима разних починилаца и њихових (зло)дела, али и извештаји о атмосфери и незаобилазним ценама стоке и еспапа са панађура и вашара, из којих произилазе данашњи омиљени новинарски „пијачни барометри“ и „потрошачке корпе“.

„Новине србске“ доносиле су и најаве за нова издања књига: „Немачке граматике“ Димитрија Тирола, Доситејева „Етике“, коју је штампао Григорије Возаровић, Плутарха... али и прве праве новинске рекламе и огласе, попут оних за претплату на Давидовићев „Забавник“ или за услуге „Паропловидве по Дунаву“.

Ту су и приче и цртице из свакодневног живота, попут оне из Гужанске капетаније где је жена Стевана Николића Станислава родила четворке (двоје мушке и двоје женске деце) и, на жалост, преминула заједно са свим новорођеним бебама, али и „Савети ловцима“ – који иду ловити медведе да не пострадају као Србин Анђелко Савић из Јабланице кога је медвед преварио направивши се „као мртав“, па му „сву кожу одрао“ под планином Јастребац.

Давидовић је страдао и од кнежеве околине и од кнеза, који је њој више веровао него њему“, записао је професор Милан М. Николић у својој, када је историја Крагујевца и данас у питању, ненадмашној „Споменици Мушке гимназије у Крагујевцу 1833 – 1933“.

Тадашња „престоничка“ у суштини више него паланачка (Крагујевац је био место са једва две хиљаде становника), јавност није разумела његове реформаторске, просветитељске, интелектуалне и људске идеале, изругивала му се и подсмевала из тривијалних разлога, попут оних што „додаје млеко у кафу“ или спава у кревету, делу намештаја који је до његовог доласка у Крагујевац очигледно није постојао.

Већ годину дана по преласку у Србију он је 1822, због тога што се замерио Амици Паштрмцу, био по казни послат у село Бруницу (данашњи Горњи Милановац) одакле се, по сопственим речима, „касније једва вратио“.

О сетљиве природе, Давидовић је тешко подносио кнежева насиља и док се није на њих навикао „кајао се што је дошао у Србију“. Свирепосту пање са државним чиновником Народног суда Ђорђем Протићем, кога је кнез наредио да истуку „са педесет батина“, оставило је дубок утисак на Давидовића и он је у страху пред грозном стварношћу прекинуо Милоша да му дозволи одлазак из Србије речима: „Оживео је страх у

СПОМЕНИК ДИМИТРИЈА ДАВИДОВИЋА НА ЗЕМУНСКОМ КЕЈУ

мени! Бојим се казни! Бојим се безчастија! Бојим се смрти“.

Није кристих од књаза, никада се не навикавши до краја на његово општепознато гесло: „Ама, море, ја сам господар, па оћу да ме служиш; ако оћеш оћеш, ако нећеш, оно, опет оћеш!“.

Кнез је исмејао пред дворанима Давидовићеву слабост, али је ипак укиту физичко кажњавање чиновника.

Србија је као вазална држава тек 1830. године Првим хатише-

рифом добила право да има типографију (штампарију) и први пробни број „Новина србских“ излази 1832. године у Београду, да би од 5. јануара (17. по новом календару) 1834. године почеле да излазе редовно, као недељно издање, штампано у „Књажевској књигопечатњи“, на чијем је челу био Немац Адолф Берман.

Као уредник и покретач издања Димитрије Давидовић се трудио да направи модеран журнал по узору на аустријске новине са уредничком концепцијом и политиком окренутом Западу.

Први тираж био је у 300 примерака, а остало је забележено да су „Новине србске“ изазвале толико интересовање да су „само за три преподневна сата у једној београдској кафани сакупиле 120 претплатника“.

Нису изостали ни пренумеранти из вароши Крагујевца, Ваљева и Пожаревца. Боа ле Конт забележио је да су новине већ прве године имале 600 претплатника, као и да би их било још више да Аустрија није забранила њихову дистрибуцију и „ширење“ на својој територији.

Како се новинар усуђује

Давидовић је желео да од „Новина србских“ створи лист који ће, доносећи домаће и стране вести, бити израз гледишта српске владе на сва питања спољне и унутрашње политике. Кнез, међутим, није био начисто са циљем листа. Он је изгледа желео да се преко листа „прочује“, али је сматрао да новине не треба да имају неко израито своје обележје. Није искључено, писали су тадашњи савременици, као и каснији историчари и теоретичари штампе, да је Давидовић покрећући „Новине србске“ имао и скривену намеру, желећи да објављивањем кнежевских одлука обавезе владара и осујети његов дотадашњи обичај да „данас једно чини, а сутра друго“. Кнезу се то, наравно, није допало и сукоб је био неизбежан.

После 12. броја, у коме је Давидовић написао чланак о односу Енглеске и Француске према Порту, кнез Милош им је увео цензура Лазара Теодоровића.

„Како се новинар усудио да соли памет Енглеској и Француској како ће се понашати према Порту“, грмео је кнез и тиме заувек зацртао однос свих српских власти према новинарству.

Давидовић је, иако поставши „смернији журналиста“, ускоро разрешен са места уредника са Милошевим образложењем: „Ви заиста рђаво радите са том новином. Трпате у њу где год шта нађете. Да није у новинама тих којештарија печатано, не би нико ништа ни знао“.

Ипак, Давидовић се дефинитивно замерио кнезу због „писанија“ у 49. броју новина које су доделе текст из Пожаревца о болести кнежевића Милана „који је пао у врућину да никакав лек не може да делује пробитачно“.

Милош га је прво сменио као уредника новина, што би се данас рекло, због деакумулације функција и сукоба интереса, јер је наводно био и министар. Сутрадан по разрешењу кнез га је скинуо и са министарског положаја.

Тиме је са Давидовићем све било завршено. Он је, додуше, још извесно време као „дејствителни совјетник“ вршио неке дужности и био саветник кнежевом брату Јеврему у крагујевачком двору, али је из јавног живота заувек изашао.

КЊИЖЕВНИ И НАУЧНИ СПОМЕНАР

Смесице домоводне, поучителне и забавне

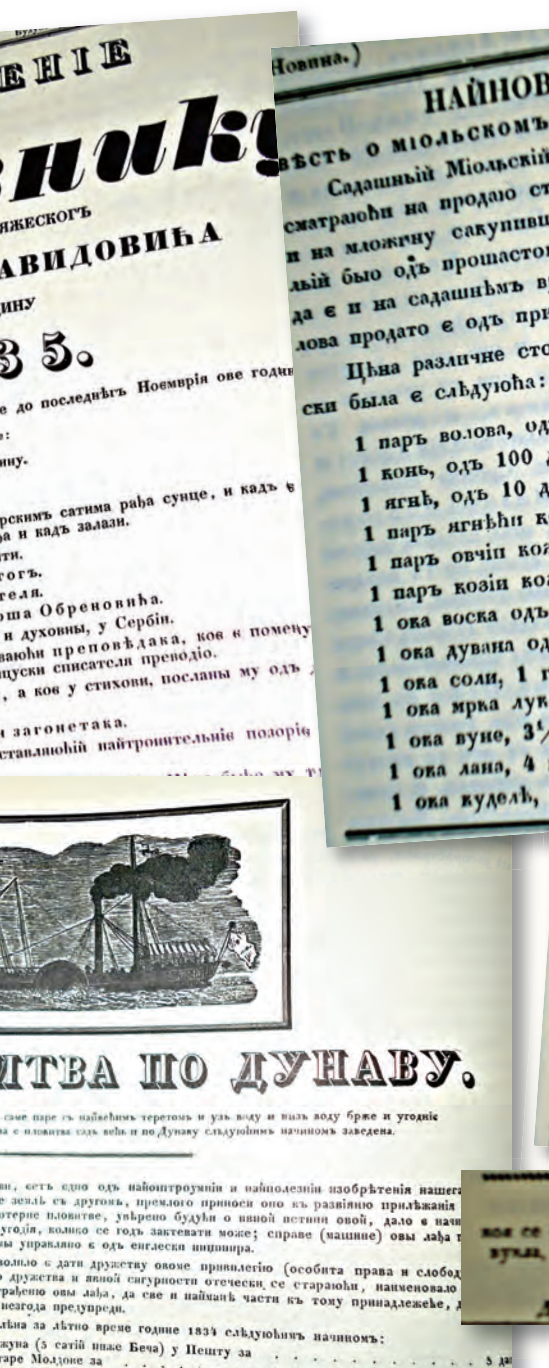
Поједине своје прилоге у „Новинама србским“ Давидовић „крсти“ новинарско-жанровском одредницом „смесице“, изразом који се у савременом новинарству изгубио негде половином 19. века, а означавао је кратке новинске чланке „различног, али одабраног садржаја“. У 19. веку замењују га стручни новинарски термини попут „мешовита грађа“ или „ситни прилози“.

Као посебни додаци појединих бројева „Новина србских“ појављују се разне „смесице“: домоводне, астрономичке, лекарне, поучителне, забавне, политичке, историчке, вероисповедне, баснословне, црквоне, финансијалне, статистичке, народжествене, животописне и најчешће „смесице књижевне“.

„Смесице и књижевне вести, које је започео Димитрије Давидовић, да би трајале током целог 19. века, често су биле резултат непроверених, несистематизованих информација, чија је оцена била крајње субјективна, али су, појављивајући се у континуитету, твориле зачетке српске библиографије. И новине на чијим су страницама смесице усталичне, уз успоне и падове у свом развоју, зависиле су од актуелне политике, о-пределења уредника, знања и вештине сарадника, али је неоспорно да су биле не само библиографско извориште, већ сваковрсна архива једног времена, књижевни и научни споменик“, написала је надахнуто др Александра Вранеш у говору фототипског издања „Новина србских“.

жности и био саветник кнежевом брату Јеврему у крагујевачком двору, али је из јавног живота заувек изашао.

Сви његови покушаји да оде из Србије остали су неуспешни. Разочаран и болестан, одлази у Смедерево, где је и преминуо 7. априла 1838. године. „Новине Србске“, његово чедо, због којих је и пострадао, нису ни забележиле његову смрт. На његовој надгробној плочи биле су уклесане само ове речи: „Димитрије Давидовић

НАЈНОВИЕ ВЪСТИ.
ВЪСТЬ О МІОЛЪСКОМЪ ПАНАЂУРУ ВАЛЪВСКОМЪ.
Саданшній Міолъскій панађуръ, у Валъву бывшій,
Сматраюћи на продаю стоке и другія еспапа, а такође
и на можну сакупившегъ се людства, много е бо
льшій био одъ прошастогъ Ілііинскогъ панађура, прел
дъ е и на саданшнѣмъ врло мало Бошняка было. Во
лова продато е одъ прилике до 1000 глава.
Цѣна различне стоке и остале производа зехал
ски была е слѣдујућа:
1 паръ волова, одъ 2
1 коњъ, одъ 100 до
1 ягнѣ, одъ 10 до
1 паръ ягнѣћн кожа
1 паръ овчїи кожа,
1 паръ козїи кожа
1 ока воска одъ 1
1 ока дуванѣ одъ 1
1 ока соли, 1 гр
1 ока ирѣа лука,
1 ока вуње, 3 1/
1 ока лана, 4 г
1 ока кудолѣ, 2
СОВѢТЪ ЛОВЦЫМА,
КОН ІАДУ ЛОВНТИ МЕДВЕДЕ.
У почетку мѣсеца Декемврија изиђе Србинъ Ан
ђелко Савићъ изъ Ябланице, села подъ планиноу
Ястребцеу, у исту планину, да што улови. Идући
тако наиђе на медведа, и опали два пута на њѣга. На
другїи пукъ пушке падне медведъ као мртавъ. Анђел
ко приближи се къ њму, намѣривши юштъ едѣнъ
путъ гаћати га, и стане на два или три коракѣя да
леко одъ медведа. Но медведъ не био мртавъ, већ се
само умртвио; и, вако му се ловацъ овако приближи,
а онъ ѣппи изненада, полети на Анђелка, счепѣ га и
обаи подасе, расчупѣ му едѣнъ образъ, избїе му три
зубѣ, прегризе му два прста у руцѣ са свимъ, а едѣнъ
му изврие, и изуеда га и изгребе по ногама страшно.
Едѣна се искобеля Анђелко исподъ медведа; по своїи при
лици морао е оваї врло ослабити, изгубивши много
крви, те не могао да држи ловца шапама своимъ жо.
Медведъ е и црѣао на мѣсту; а Анђелко спасаосе по
луживъ, и однесу га кући съ надендомъ, да ће и о
стати у животу, но сакатъ; међу тимъ тѣхисе тѣмъ,
што е неприѣтеля надвалю, и кожу му садерао.
У КНЯЖЕСКОЈ СРБСКОЈ ЛУТРИИ.
У КНЯЖЕСКОЈ СРБСКОЈ ЛУТРИИ,
која се подъ надлежанїемъ надлежне власти 12. Јануарїа 1833 у Крагујевцѣ
вучѣа, књижѣ су слѣдујуће нумере:
85. 29. 33. 17. 51.
Дрѣто вучѣтъ предузеће се 26. Јануарїа 1834.

УКРАТКО

Две награде за Жућка

Филм „Жућко - прича о Ради-воју Кораћу“ редитеља Гордана Матића освојио је на 30. миланском интернационалном фестивалу ФИЦТС два признања. „Жућко“ је освојио награду за најбољи филм фестивала, а поред тога и специјалну награду „Трофеј“, за коју конкуришу учесници свих седам такмичарских селекција. За званичну селекцију овог фестивала конкурисало је више од 2.000 наслова из 114 земаља.

Филм Гордана Матића раније је награђен на Међународном фестивалу спортског филма „Атлант“ у Русији, а на фестивалу у Абуџи, у Нигерији, проглашен је за најбољи филм фестивала. Добио је две награде на фестивалу у Палерму, за најбољу режију и најбољи страни филм, као и „Сребрног витеза“ у Москви.

Продаја карата за СМАК

Дом омладине организује продају карата и превоз на концерт групе „СМАК“, који ће се одржати у београдској Комбанк арени, у четвртак, 29. децембра.

У Дому омладине карте се могу набавити по цени од 1.500 динара за партер, али и повратне аутобуске карте по цени од 1.200 динара за организован превоз на дан концерта.

У зависности од броја заинтересованих биће закупљено више аутобуса, који ће 29. децембра кренути са паркинга код Тржног центра „Рода“ у 16 сати. Повратак је предвиђен одмах након завршетка концерта.

Плакати Слободана Штетића

Ретроспективна изложба плаката професора Слободана Штетића отворена је у галерији Универзитетске библиотеке. Штетић је редовни професор Филолошко-уметничког факултета на студијској групи за графички дизајн. Рођен је 1958. године у Јагодини, а дипломирао је на графичком одсеку Факултета примењених уметности у Београду. Бави се графичким дизајном, сликарством и фотографијом. Члан је Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије од 1986. године. Изложба позоришних плаката овог уметника биће отворена до Нове године.

Млади фолклорци

У сали ПМФ-а, у суботу, 15. децембра, у 19 часова одржаће се концерт млађих генерација фолклорног ансамбла „Светозар Марковић“ Студентског културног центра. Улаз је слободан.

Киџен Ђорђевићу

Годишња награда за аматеризам, Центра за неговање традиционалне културе „Абрашевић“, која носи назив „Миодраг Јовановић - Миле Киген“ ове године припала је Владимиру Ђорђевићу.

Ова награда додељује се појединцима, младим, талентованим и перспективним глумцима аматерима из Шумадијског округа, који су својим односом према сцени, уметности, колегама и аматеризму уопште, доказали да су достојни имена личности чију награду носе.

АЛЕКСАНДАР ЖИВКОВИЋ, АУТОР РОМАНА „ОБРЕТЕНИЈЕ НОВАКОВО“

Српски гроф Монте Кристо

Издавач је Живковићев роман после првог читања „крстио“ као српску причу о грофу Монте Криту. Аутор нам открива да је ова прича из његовог пера стигла „преко реда“ – док је писао наставак свог првенца „Небо боје крви“, чуо је потресну причу о судбини једног Крагујевчанина

Александар Живковић је инжењер електротехнике у „Енегетици“ – ради у постројењу високог напона, сарађује у производњи. У овим хладним данима, овај четрдесетједногодишњак брине да крагујевачки домови буду топли. Баш у децембру има и највише посла. Али, када се нађе у свом топлој дому, Живковић слободно време проводи уз књигу – или их чита или пише. Одувек је био заљубљен у историју, па не чуди да се у својим романима враћа у прошлост.

Још у петом разреду основне школе знао сам чиме ћу се бавити кад једног дана одрастем. Из неког разлога желео сам да будем официр, електро инжењер или професор историје. Прва жеља ми се није остварила, иако сам испуњавао све услове. Једноставно, за мене, из неког разлога, није било места у војсци, али сам зато данас страствени ловац. Друга жеља са списка се остварила и данас радим посао који волим, а последњу лепу жељу трудим се да надокнадим, почиње причу Александар Живковић, чије је други историјски роман „Обретеније Новаково“ недавно изашао из штампе.

Радња овог романа одвија се у

17. веку, а прати српског домаћина Новака који са својом породицом живи повучено, мирним животом. Његов мир нестаће онога трена када у планини спаси живот раненом Турчину. Из свег добра које је учинио ништа му се добро није вратило и он сам постаје заробљеник свога доброг дела.

То је роман пун обрта, иза којег стоји велико истраживање. Издавач ју је после првог читања „крстио“ као српску причу о грофу Монте Криту.

Живковић нам открива да је ова прича из његовог пера стигла „преко реда“. Док је писао наставак свог првенца „Небо боје крви“, чуо је потресну причу о судбини једног Крагујевчанина. Толико га је ганула да је одлучио да прекине

рад на роману из Другог светског рата, те да причу из 21. века премести у историјски контекст, у седамнаесто столеће.

Желео сам, једноставно, да напишем причу коју сам недавно чуо. Ставио сам је у 17. век и (не)очекивано наишао на препреке. Ваљало је темељно истражити живот српског сељака из тог периода, све наше и турске обичаје, али и турски језик. Зато ми је данас најлепша похвала кад чујем да је роман написан народним језиком и да покушава од заборав да сачува део наше баштине, каже Живковић.

Руменца (бакарни суд за воду), теспих (бројаница), тенеф (конопац), синцилат (потврда), касим (новембар), само су неке од речи

које Живковић користи у роману како би дочарао дух Шумадије у којој владају Турци.

Занимљиво је да у српском језику постоји чак осам хиљада турских речи, а у турском преко хиљаду српских. То довољно говори о испреплетености историје два народа, наводи Живковић.

Добар део радње овог романа дешава се и у Новом Пазару, па је Живковић морао да истражује и историју тог града, али и целог Османлијског царства.

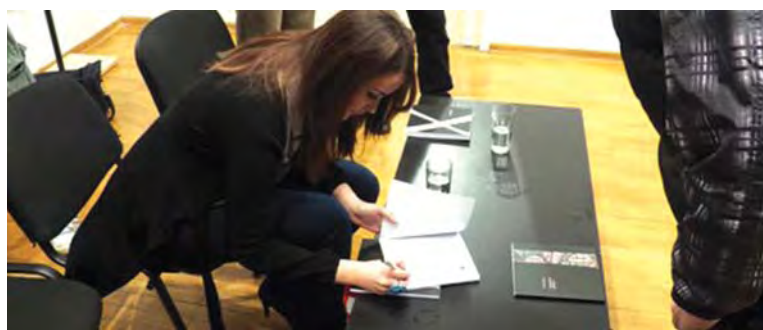
Роман сам написао релативно брзо, али сам зато доста времена потрошио у истраживању. Исто као и приликом првог романа, каже Живковић, који додаје да је задовољан како се нови издавач, „Добра књига“, „брине“ о његовом делу, с обзиром да први роман готово да није испраћен.

Велику љубав ка историји Живковићев је исказао и у првом роману „Небо боје крви“, у коме представља потресну причу о Србији за време Другог светског рата, као и у годинама које су уследиле по његовом окончању.

Нажалост, мало ко зна за мој први роман, пошто готово да није имао икакву промоцију. Добио је добре критике, људи су је куповали, дељена је на поклон... Бавио сам се Другим светским ратом и поратним годинама. До деведесетих година прошлог века партизани су били добри момци, а од деведесетих на овамо то су четници. Покушао сам да будем неприситрасан, да обе зараћене стране прикажем у новом светлу. Укратко, ако се „Књига о Милутину“ бави једним Милутином, ја сам покушао да дочарам судбине десет Милутина. Радња почиње 1941. а завршава се крајем 60-тих година, каже Живковић.

Тренутно пише наставак овог романа у коме се бави потомцима „десет Милутина“ и њиховим судбинама током ратова деведесетих година.

Мирослав ЧЕР

11. КОЛО ЕДИЦИЈЕ „ПРВЕНАЦ“ ДОНОСИ ТРИ ПЕСНИЧКЕ КЊИГЕ

ПРОМОЦИЈА „ПРВЕНЦА“

Три песникиње

Десет дана након београдске промоције едиције „Првенац“, три нове збирке песама које су већ привукле пажњу публике и критике, биће представљене и у просторијама издавача, односно овдашњег СКЦ-а. Промоција је заказана за петак, 14. децембар, у 20 часова, а најављено је учешће ауторки и уредника овог издања.

Едиција „Првенац“ крагујевачког Студентског културног центра, у којој се сваке године објаве по три дебитантска рукописа, уз Прву књигу Матице српске, свакако је најзначајнији простор за представљање нових аутора и ауторки у савременој српској књижевности. Треба поменути да су у „Првенцу“ дебитовали неки од најзанимљивијих песника и песникиња нове генерације, попут Дамира Неђића, Божана Савића Остојића, Маје Солар, Јелице Кисо или Огњена Петровића.

Овогодишње, 11. коло едиције доноси три песничке књиге: Београђанки Ање Марковић, Ане Марије Грбић и Мине Глигорић.

У књизи „Адамова јабука“ Мина Глигорић углавном се држи проверених образаца исповедне љубавне лирике, тек повремено реферирајући на свет изван љубавног односа. Књиге „Да, али немој се плашити“ Ане Марије Грбић и „Напољу су људи“ Ање Марковић сложенији су пројекти, и емоционално-психолошки, и језичко-стилски, који у много чему дочаравају (пост)апокалиптичну атмосферу и дехуманизовани свет. Ана Марија Грбић то чини мењајући лирске перспективе у дужим песничким циклусима, у којима „анализира“ разне сексуалне, емоционалне и психолошке тематске, али и егзистенцијалне комплексе, док Ања Марковић користи шири спектар стилских стратегија, махом црпних из модернистичког наслеђа, да би „изборила своје место“ у не увек пријатељском, али једином могућем урбаном окружењу, користећи прилику и за „чисто књижевне“ игре и референце.

КОНЦЕРТ РИКАДРА АРИГИНИЈА

Опера и цез

Музички центар из Крагујевца и Италијански институт за културу у Београду, у оквиру концертне сезоне 2012/13, организују концерт италијанског пијанисте Рикарда Аригинија, под називом „Пучини у цезу“, у четвртак, 13. децембра, у Свечаној Сали Прве крагујевачке гимназије, од 20 часова.

На програму ће се наћи познате Пучинијеве теме третиране као цез стандард. Познате арије коришћене су као основе на којима треба ослободити креативност у компоновању и достићи тако успешну музичку фузiju да се љубитељу опере омогући да препозна мелодије које су му драге, да би потом следио експресивни дискурс цеза који би иначе тешко схватио. Истовремено љубитељи цеза добијају награда онај мелодиски део који је од суштине важности за пријатност слушања, препознајући хармоније и импровизаторске фразе својствене цезу.

Рикардо Аригини је дошао до цеза после успешног бављења класичном, симфонијском и оперском музиком, овладавши основама класичног клавира и његовим техникама и након што је темељно „изживео“ то искуство, које је на неизбрисив начин утицало на његов пијанистички стил. Иако је већ годинама посвећен цезу никада није престао да следи оперу, нити да слуша њему најдраже композиторе, међу којима Пучини заузима прво место. Из мелодија великог маистра, Аригини извлачи почетну основу за надахнуће које га води даље од партитуре, ка изванредним импровизацијама и на саме Пучинијевске теме које су скоро као цез стандард, да би се после полако вратио мелодији.

ИТАЛИЈАНСКИ ПИЈАНИСТА РИКАРДО АРИГИНИ

Прича о „Бајци“ почела је пре скоро седам година, када су овај Кољадин текст Сања Матејић и Ненад Вулевић одабрали за дипломски рад. Тек што су се запослили у најстаријем српском позоришту, ово двоје младих глумаца (који су студирали на Академији уметности у Приштини) одлучило је да припреме други чин овог текста, те да га изведу за професоре. Након месец дана проба, „испит“ су извели у самом дну Велике сцене. Наравно, положили су са десетком, а „испит“ је обележила невероватно велика посета публике. Буквално, половина гледалаца је стајала. Ово као да је окуражило младе глумце и убрзо су позвали једног од професора на испиту, Бошка Димитријевића, да им помогне да поставе цео комад на Малој сцени Театра.

Сањи и Ненаду су се придру-

СТОТО ИЗВОЂЕЊЕ „БАЈКЕ О МРТВОЈ ЦАРЕВОЈ КЋЕРИ“

Култна драма

жили Ана Тодоровић и Душан Станикић (обоје „приштински“ студенти) и тако је пре седам година, 22. априла, 2005. године, премијерно изведена „Бајка о мртвој царевјој кћери“.

Међутим, прве реакције публике биле су млаке. А онда, након неколико играња, како то обично бива, ова представа је добила најбољу могућу рекламу - „од ува до ува“. Све до тренутка када се више није тражила карта више, већ хоше да се стане и одгледа. А зашто је то тако?

Најпре, реч је вероватно о најбољем тексту, сада већ култног аутора, Николаја Кољаде. То је једна маштовита и врло вешто састављена мелодрама са дна руске савремене провинције. Прича о обичним људима, које у пролазу срећемо свакодневно. Са друге стране, редитељ представе Бошко Димитријевић поставио је комад ненаметљиво, са тек неколико редитељских решења, препустио је младим глумцима да покажу шта знају.

И на крају, због близине простора за игру, гледаоци су у могућности да сасвим јасно

ГЛУМЦИ ПРОСТО „ШАМАРАЈУ“ ПУБЛИКУ И НИ ЈЕДНОГ ТРЕНУТКА ИМ НЕ ДОЗВОЉАВАЈУ ДА СЕ „ИЗВУКУ“ ИЗ ПРИЧЕ КРОЗ КОЈУ ИХ ВОДЕ

процене степен уживљености и доживљености ликова на сцени. А глумци просто „шамарају“ публику и ни једног тренутка им не дозвољавају да се „извуку“ из приче кроз коју их воде.

Представа ће се одиграти у петак, 21. децембра, у 20.30 часова, на Малој сцени Књажевско-српског театра.

М. ЧЕР

ПРОМОЦИЈА МОНОГРАФИЈЕ Б. ДРАШКОВИЋА

Речник професије у Кинотеци

Издање крагујевачког Књажевско-српског театра „Речник професије“ аутора Бора Драшковића представљено је у Музеју југословенске кинотеке. Ова аутобиографија још једно је дело из едиције „Јоакимови потомци“ коју крагујевачко позориште дарује сваком лауреату награде Статуета „Јоаким Вујић“ за изузетан допринос развоју позоришне уметности у Србији, а која је Драшковићу додељена прошле године.

Књига је у Кинотеци промовисана у оквиру овогодишњег, 18. ФАФ-а (Фестивала ауторског филма) у чијем је жирију био и прослављени редитељ и драмски и филмски педагог, аутор монографије Боро Драшковић. На промоцији су говорили још и редитељ Дарко Бајић, Срђан Вучинић, уметнички директор ФАФ-а и филмски редитељ Жарко Драгојевић, а присуствовали су и редитељи Лордан Зафрановић и Душан Макавејев, дива нашег глумишта Ружица Сокић.

ТЕАТАР У ПЛАНИ

Масукини дани

Крагујевачки Књажевско-српски театар учествовао је на 37. Фестивалу „Масукини дани“, који се одржава у родном месту великог писца – Великој Плани. Фестивал организује планански Центар за културу „Масука“, а крагујевачко позориште на овој смотри представило се представом „Ноћ у кафани Титаник“ коју је по мотивима приповедака Иве Андрића драматизовао и режирао Небојша Брадић.

Сем крагујевачког Театра, на овогодишњој амбициозно замишљеној, иако је реч о ревијалној, манифестацији, по речима организатора „високо постављеним естетским и уметничким реперима“, наступили су још и „Мадленијанум“, шабачко позориште, театар из Бијелог Поља, копродукција Битеф театра и Хартефакт фондације (представа „Радници умиру певајући“ – која је отворила овогодишњи „Јоакиминтерфест“), Српско позориште из Будимпеште, копродукција Битеф театра и Београдског драмског позоришта (представа „Ја и ти“), а одржан је и читав низ музичко-сценских програма.

НОВА ПОСТАВКА У СКЦ-У

Подсвест на јастучницама

У галерији СКЦ-а отворена је изложба младе уметнице Бојане Петковић, под називом „Шта ми се то лепа за јастук“. Представљени радови произилазе из белешки којима је уметница покушала систематично да сачува своје сопствене снове кроз текстуалне и визуелне трагове. Ову серију графика, односно сито штампе на јастучима, постављених у виду просторне инсталације, публика ће имати прилику да погледа до почетка фебруара.

У каталогу изложбе Маида Груден наводи да подсвесни садржаји рефлектују места где се укрштају природа и култура и оцртавају област у коме се лично укршта са колективним телом и свешћу, тако да сваки индивидуални сан у исти мах представља и контакт са парадигмом која нас надилази и условљава, унутар које међусобно комуницирамо. Главни мотиви радова, према мишљењу Маиде Груден, повезани су са процесом прокреације и директно упућују на карактеристике женског биолошког хабитуса: менструалну крв, фетус, циклична понављања, могућности чишћења и судбине одбаченог са јаким аутопортретским елементима и искуствима бола, стида и зазорности.

Бојана Петковић је рођена 1982. у Београду, а завршила је графику на Факултету ликовних уметности у Београду. Поред графике, бави се видео радом, анимацијом и перформансом. Излагала је у Америци, Италији, Пољској, Јерменији, Хрватској и Србији, а учествовала је на разним видео фестивалима, радионицама. До сада је имала четири самосталне изложбе. Ради продукцију, координацију и организацију Графичке колоније младих намењене младим уметницима и дизајнерима.

ДАРКО МАНИЋ

У просторијама Удружења Крагујевчана у Београду своје радове представили су Слободан Манић, који је изложио ула на платну и Дарко Манић са плакатима. Занимљиво је да је ово поставка две генерације, оца и сина.

Слободан Манић рођен је 1952. године, завршио је Прву крагујевачку гимназију. Сликарством се бави још од ране младости, био је учесник разних колонија, добитник више диплома и признања. Од 1992. професионално се бави сликарством, а његова дела красе зидове љубитеља уметности широм Србије, а има их и у Немачкој, Шва-

ИЗЛОЖБА ДВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Отац и син

јцарској, Италији, Шведској, САД-у, Македонији, Грчкој.

Да не пада ивер далеко од класе, показао је и млађи Манић (1981), који је 2005. године дипломирао на ФИЛУМ-у, у класи професора Слободана Штећића, Здравка Мићановића и Ивице Ракића. Овај млади уметник до сада је само једном самостално излагао, учествовао је на неколико колективних изложби у овдашњем СКЦ-у, Ректорату, галерији Театра, Павиљону „Цвијета Зузорић“. Добитник је прве награде на конкурс за најбољи логотип спортског центра „Парк“.

До изложбе у Београду је дошло сасвим случајно. Већ неко време тражим одговарајући простор за поставку типографија, а онда се појавила могућност да излажем у Београду. Како је реч о одличном

простору, одлучили смо се да га поделимо, па је тако мој отац Слободан овом поставком обележио 20 година професионалног бављења сликарством, а ја сам на крају одлучио да урадим ретроспективну изложбу плаката, објашњава Дарко Манић.

Двојица уметника размишљају и о сличној поставци у Крагујевцу, али, како објашњава Дарко, проблем је адекватан простор.

Иако је на први поглед реч о различитим поставкама, постоји веза која нас спаја. Циљ ове изложбе, између осталог, био је да покажемо да су две генерације уметника различите, а опет сличне. Београдска публика је то препознала, а надам се да ће ту прилику имати и Крагујевчани, каже Манић и додаје да су добили одличне критике на београдској изложби.

Иначе, овај млади уметник размишља и о поставци типографије, па би уместо плаката овдашња публика могла да види нове радове.

НОВИ ФИЛМ У „СИНЕПЛЕСКУ“

Последња стража

Нови филм режисера Дејвида Ајера „Последња стража“ у биоскопским салама мултиплекса „Синелекс“ у Тржном центру „Плаза“ приказује се од прошле недеље. Вођени мисијом испуњавања полицијске заклетве и служења правди, полицајци Бра-

јан Тејлор и Мајк Завала постали су као браћа у свакодневном настојању да им дан на послу не буде „последња стража“. Кад патролирају улицама најопаснијег дела Лос Анђелеса једино сигурно је да баш ништа није сигурно.

Ротирајућа светла, гласне сирене и напету акцију у филму прати искрен и често хумористичан однос партнера који већину времена проводе у патролним колима чекајући позив. У опасности делују као један, свесни да сваког часа могу да погину.

Доживљај напетости акције појачан је снимањем из перспективе полицајца, чланова банди, надзорних камера, полицијских камера и цивила који су се нашли у унакрсној ватри. Таква перспектива непосредно приказује најмрачније улице и забачене делове града, као полицајце који патролирају њима.

Писца/редитеља/продуцента Дејвида Ајера водила је жеља да покаже истину о свакодневици полицајца који раде на улицама Лос Анђелеса и пружи редак поглед у свет чувања закона на улицама, а филм „Последња стража“ је приказан на овогодишњој „Синеманији“.

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА

„АЛНАРИ“ НАГРАЂУЈЕ

Трилер у Истанбулу

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 15. децембра, позовете 034 333 111, после 10 часова и добијете роман „Истанбулска загонетка“, аутора Лоренса О'Брајана. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Када сазна да је његов најбољи пријатељ и пословни партнер Алек сурово убијен, његово обезглављено тело пронађено је у подруму испод историјског музеја Аја Софије у Истанбулу, научник Шон Рајан одмах креће у истрагу како би открио узрок Алекове ужасне смрти.

Када се појави да идентификује тело пријатеља, Шон узима коверат са Алековим фотографијама, не слутећи да ће га то довести у смртну опасност. Само неколико сати након доласка у Истанбул и сам Шон мора да бежи, прогоњен наоружаним и немилосрдним непријатељима. Уз помоћ Изабел Шарп, британске дипломатске представнице у Турској, Шон покушава да разоткрије мистерију мозаика који се налази на фотографијама. Схвативши да је Алек случајно набасао на заверу која прети да поприми интернационалне размере, Изабел и Шон морају да ухвате непријатеља – пре него што се он дочепа њих.

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1941. ГОДИНЕ (2)

Пород Анке Павловић – за понос

Стеван, син познате хуманитарке рођене у Страгарима, пошто је завршио студије и стекао докторат права у Паризу, био је истакнути дипломата у Солуну, Букурешту, Берлину, а унук Коста, такође правник, наставио је породичну традицију, био је секретар амбасаде у Букурешту, касније и у другим представништвима земље

Пише Славољуб Станковић Тале, историчар

После првог пензионисања Косте Павловића 1881. Године, Анка је на основу продаје очевине у Шапцу купила плац на јавној лицитацији у Београду, на Дорћолу, у Господар Јевремовој улици (тада „Јефремовој“). Половину суме је исплатила одмах, а за другу половину била је хипотекарни дужник Управе фондова залагањем свог мираза. Идуће године сазидана је и уселена нова кућа у коју је био уграђен и материјал који је потицао из породичне куће Аћимовића у Шапцу. Приземна кућа имала је пет соба, предсобље, кухињу и споредне просторије у сутерену. У предсобљу је урађен мозаик у чијем је средишту исписана „1882“ година.

Коста Павловић је поново враћен у службу из пензије 1887. и по други пут је постављен за начелника Округа нишког.

Путописац Ф. Каниц, на основу личног разговора с Павловићем, даје један сликовит детаљ о догађањима с почетка службовања свог саговорника у новоослобођеним крајевима, односно како је Анка добила на поклон комад миришљавог сапуна од једне Туркиње.

„Године 1887. нишки начелник Коста Павловић, коме је после ослобођења Ниша пало у задатак да олакша сељаване муслимана преко границе, рекао ми је да би се о трагичним сценама приликом расанка Турака и Арнаута од земље у којој су они дуго били господари могла написати посебна књига. Само незнатном броју је успело да одмах прода свој посед, а тамо где он, скромним средствима која су му стајала на располагању, могао да ублажи беду, јадници су му били дубоко захвални. Причао ми је како му је једна Туркиња донела комад миришљавог сапуна с речима: Дај то својој жени. Од свега оног што ми је остало то је једина ствар која може да се понуди као поклон! Колико људске патње открива само ова епизода!“

Павловићима се није дало да дуго буду у Нишу. Исте те 1887. године Коста је опет пензионисан а идуће је по други пут реактивиран за окружног начелника у Шапцу, па за инспектора Министарства унутрашњих дела, и дефинитивно стављен у пензију 1896. Године, у 54. години живота.

■ Стално сељење из града у град

Павловићи су за прилично кратко време које су у два наврата провели у вароши Нишу оставили дубок и неизбрисив траг.

Најстарији сачувани документ који је Коста Ст. Павловић издао у својству управитеља вароши Ниша чувају његови потомци у Београду. То је наредба од 21. фебруара 1878. године издата „у интересу реда, сигурности личне и имовне“. Тада се

први пут уводи ноћно осветљење улица, најомљенија јавна места (механе, кафане, ашчанице) морала су да се затварају у 9 увече. Забрањује „вику и ларму“, „прошњу пред црквом и иначе“, а „све женске које се по јавним местима, као кафанама и механама и т. д. налазе, имају се одма уклонити из тих места, и сваки механиција, кафаница и т. д. који женске под ма каквим видом држи,

ПОРОДИЦА ПАВЛОВИЋ НА ОКУПУ У ФРАНЦУСКОЈ 1911.

биће лично одговоран... а тако ће и исте женске бити одговорне.“ Овај занимљив акт објављен је у књизи његовог млађег унука.

„Он је енергичним заузимањем и са ретком смишљеношћу од Ниша, турске касабе – тесних улица наераних чардака, непоштедним уклањањем и рашчишћавањем, створио темеље за модернизовање и прелаз у модеран и лепо уређен град.“

Павловићима је син Стеван, када је матурирао у Првој мушкој гимназији у Београду 1897. године, био једино дете које је остало у животу. Очито је да им је било најважније његово даље школовање. Своју кућу у Београду издали су под закуп царском руском изванредном посланику и опуномоћеном министру Валеријану Всеволдовичу Ждановском. Стеван је са родитељима кренуо за Париз, где је у јесен 1897. године уписао правни факултет. Његова мајка Анка „тада је први пут скинула са себе српску ношњу, украсену белу свилену мараму око груди, свилено либери, тепелук украсен небријаном барешом, брилијантску грану, црне плитке ципеле на дугме и обукла европску, коју је носила све до своје смрти.“

У Паризу су узели стан у петом. кварту. Анка је у пе-

десетој години и са париским хаљинама храбро пробала да учи француски. Стан који су Павловићи узели био је тада скоро једини српски дом у Паризу. Ту су се окупљали земљаци, нарочито Стеванови другови са студија. Међу њима су били Војислав Маринковић, Коста Кумануди, Милан Грол, Јован Марковић, Милан Ракић, Гргур Јакшић, Јован Вучковић, Драгутин Живадиновић, Момчило Нинчић и Јован Дучић. Међу Стевановим најбољим пријатељима био је и доста старији вајар Ђока Јовановић с којим је радио „велопед“. Пошто је Стеван положио лиценцијат права, родитељи су му се вратили у Београд августа 1901. Син је остао да продужи студије с намером да добије докторат.

После Мајског преврата 1903. године Павловићима се враћа син у Београд и почиње своју чиновничку каријеру. Следеће године Анка и Коста припремали су свадбу сину Стевану. Његова изабраница била је наочита девојка Љубица (Боба) Тешићева (1885), унука београдског трговца Вељка Николића. Њен отац Доброслав умро је када је имала само четири године. Међутим, у току припрема за свадбу, 9. априла 1904. године, умро је Анкин супруг Коста. Након сахране, младенци су 3. маја обавили венчање у присуству најближих сродника и пријатеља. Прва приноса био је Коста (1905) добио име по деди, а следеће године се рађа и Лепосава (Бела).

Анка је једну половину куће издала удовици Драгише Мијушковића, ректора Велике школе, професора и декана Правног факултета и једног од оснивача Универзитета у Београду. Мијушковићи су ту становали 20 година. Краће време ту је са супругом становао и валенки јар, потом и академик Ристо Стијовић.

Анкин дом био је место окупљања бројне српске, а касније и југословенске интелигенције. Потомци памте имена оних који су провели време у кући Павловића: Ђорђе Јовановић, Стаменко Ђурђевић, Љуба Ковачевић, Јован Мишко-

АНКА И КОСТА ПАВЛОВИЋ (барелеф, Ђ. Јовановић, Париз 1900.)

вић, Владислав Јовановић, Панта Срећковић, Сима Лозанић, Јован Цвијић, митрополити Доситеј и Виктор, Демостен Николајевић, Милорад Шапчанин, Владан Ђорђевић, Јован Дучић, Јован Суботић, Јован Батут, Марко Леко, Јеврем и Сава Грујић, Андра Николић, Радмило Лазаревић, Стојан Новаковић, Стојан Протић, Воја Вељковић, Никола Вулић, браћа Жујовић, Никола Пашић, Љуба Давидовић, Миленко Веснић, Анте Трумбић, Тихомир Ђорђевић, Љубиша Вуловић, Гргур Јакшић, Бранислав Петровић, Михаило Петровић Алас, Богдан и Павле Поповић, Владислав и Стојан Тителбах, Стеван Сремац, Коста Кумануди, Владимир Ђоровић, Милета Новаковић...

Јуна 1907. године Стеван је ступио на прво намештење у иностранству, поставши вицеkonzул у генералном конзулату у Солуну. Он је захваљујући женином миразу и зајму од Управе фондова изградио кућу за рентирање у доњем углу Господар Јованове и Позоришне.

Децембра 1908. године Стеван је поново у Паризу, али овог пута као секретар Краљевског српског посланства, где је посланик био Миленко Веснић.

■ Смрт добротворке 1939. године

У току Балканских ратова Анка се поново бавила хуманитарним радом. На то указују потврде и признанице које су јој издавали Црвени крст Србије и подружнице других

хуманитарних друштава.

На почетку Првог светског рата Анка Павловић крила је своје бакарне и бронзане посуђе и друге вредне предмете у исушеном бунару, крај комшијске оградe.

Убрзо су Павловићи, стицајем ратних околности, опет неко време боравили у Нишу. Уочи рата Стеван се са сином Костом вратио у Београд јер је постављен најпре за шефа административног одељења у Министарству, а убрзо затим за шефа Протокола. Његова жена је због лечења ћерке Беле остала у Француској, у бањи Берцк-Плаге. Пошто је српска влада напустила престоницу и пренела своје седиште у Ниш, Павловић је организовао премештај дипломатског кора. Отишао је и он у Ниш са мајком и сином. Пошто су Немци пресекли везу између Калеа и Париза, Љубица је са Белом прешла у Велику Британију. Из Лондона су пошле са медицинском мисијом коју је водила леди Пеџет, жена британског посланика у Србији сера Ралфа Пеџета. Бродом су стигле до Солуна, а онда возом до Ниша, где се породица опет окупала. Октобра 1915. године Стеван је мајку сместио код рођака у Крушевцу, а жену и децу укрцао у последњи воз за Солун. Заобилазним путем из Ниша је спровео архиве и дипломатско тело до Солуна.

Почетком 1916. Павловићи су опет у Паризу, где се рађа и треће дете Доброслав (Бојко). У француској престоници остају до новембра 1920. године.

ПРИЗНАЊА АНКИ ПАВЛОВИЋ КОЈА СЕ ЧУВАЈУ У ПОРОДИЧНОЈ АРХИВИ

Стеван је затим постављен за от-
правника послова у Букурешту, а он-
да је био саветник новопостављеном
посланнику Бошку Чолак Антићу и ту
остао до фебруара 1927. Године, ка-
да је постављен за генералног кон-
зула у Берлину.

Анкину породичну кућу, која је
била оштећена у току Првог светског
рата, син Стеван је 1927. године над-
градно додајући спрат са мансар-
дом. У поткровљу, чија је конструк-
ција остала првобитна, уређен је ма-
њи стамбени простор и сликарски а-
теље за унуку Белу. Овај кутак по-
стао је место окупљања њених коле-
га из удружења Лада.

У том периоду породичну ку-
ћу Анке Павловић посећују многе
истакнуте личности, академици,
професори, дипломатски кор, као и
неки чланови краљевске династије
Карађорђевић (краљевићи Ђорђе
и Томислав, синови кнеза Павла),
румунска принцеза Илеана, британ-
ска војвођиња Марина од Кента,
француски посланик Ремон Бри-
жер... Пријемима које је приређи-
вала Анкина снаја Боба присуство-
вали су Бошко и Војин Чолак Антић,
Исидора Секулић, Милан Милојевић,
Војислав и Ана Маринковић,
Миљивој и Олга Лозанић, Алексан-
дар Белић, Милутин Миланковић,
Слободан Јовановић, Живојин Ба-
лугић, Иван Баја, Јоца Јовановић
Пижон, Светислав Петровић Жоли-
ка, Сретен Стојановић, Јован Бјелић,
Сава Шумановић, Сибе Миличић,
Милан Ракић, Драгутин Прица, Ти-
хомир Панић, Милан Стојановић,
Душан Симовић, Иван Мештровић,
Тома и Мара Росандић, Паја Јова-

ГОСПОЂА АНКА ПАВЛОВИЋ
НА ЈЕДНОЈ ОД ПОСЛЕДЊИХ
ФОТОГРАФИЈА И ЈЕДИНОЈ
СА ЊЕНИМ ПОТПИСОМ

новић, Риста и Бета Вукановић,
Миодраг Ибровач, Милан Каша-
нин, Велко Петровић, Сима Илић,
Влада Служић, Александар Дероко,
Растко Петровић, Ђурица и Кристи-
на Ђорђевић, Бранко Шотра, Бора Ба-
рух, Лола и Јурица Рибар...

Анкин унук Коста, пошто је завр-
шио Правни факултет у Београду,
почео је каријеру фебруара 1928. го-
дине поставши дипломатски при-
правник Министарства иностраних
дела и лични секретар министра Во-
јислава Маринковића.

Неколико месеци након што је
прошла шездесетогодишњица ос-
нивања Нишке подружине женског
друштва, госпођа Анка је издахну-
ла 24. марта 1939. године у својој 92-
ој години живота од запаљења плу-
ћа. Сутрадан су је њени најмилији
сахранили на београдском Новом
гробљу. Опело је држао парох бео-
градски прота Стев. Бојовић из цр-
кве Св. Александра Невског чији је
добротвор била и сама покојни-
ца.

На посмртној плакати ожалос-
ћени (син Стеван К. Павловић, по-
моћник министра иностраних по-
лова у пензији; снаја Боба; унучи:
Коста Ст. Павловић, секретар амба-
саде у Букурешту, Лепосава и Бојко:
снаја Мара; прауници Стеван и Ди-
митрије...) навели су да је Анка би-
ла удова Косте Ст. Павловића, првог
начелника округа Нишког.

У следећем броју

Маријана Јовелић
**ПРИМЕРИ ПОХОДНЕ
ГЕНЕРАЛСКЕ УНИФОРМЕ
ИЗ ПЕРИОДА 1912-1918. ГОДИНЕ**

Властимир Јаћлић

Кичмени стуб

ПУКОВНИК је више од десет
година био у пензији, држа-
ва у којој је пензију зарадио
пропала је, али он као да је још жи-
вео у партизанском филму, непре-
стано жалећи за њом. Гледао је на
телевизији како су у Бечу ухапсили
једног дезертера који је, издавши
своју војску, постао генерал у другој,
на чију се страну, у грађанском ра-
ту ставио. Сад су га, на велику пуков-
никову радост, ухапсили као дезер-
тера, по међународној потерници.
Међутим, три дана касније су га пу-
стили, што је пуковника огорчило.

Долазио је код мене на кафицу,
онда када би га ухватиле бубице.
Тада би се инатито, одмахивао ру-
кама, одлазио наљућен, поготово
ако се у нечему са њим не бих сло-
жио.

- Познајем лично тог ниткова -
говорио је о генералу-издајници. - У
неколико речи: дезертер кога ваља
стрелати. У оно време, кад сам га
уписао, ниједну жену у команди
није остављао на миру. Патолошки
распусник. Добио је пет или шест
прекоманди, јер су хтели да га уби-
ју рођаци жена које је покушавао
да напастује, па су га склањали.
Годину дана пред рат, иако смо и-
мали строгу наредбу да наоружање
не предајемо територијалним од-
бранама - које су биле каму-
флаже за националне војске - пре-
дао је наоружање хрватској тери-
торијалној одбрани. Наравно, на-
оружање је завршило међу „зена-
ма“, или на илегалном тржишту.
Због тога је позван на суд и осуђен
на три године затвора, које је тре-
бало да издржава у Нишу. Тада се
ставио на располагање Алији Сара-
јевском. Кажем ти, штакор, не чо-
век. А Србин.

Говорио је то као да се не слажем
с њим, или му се противим, иако
сам га слушао, углавном са одобра-
вањем.

Имао је обичај да се у разгово-
ру расплине. Нека дигресија би га
тако закупила, да је постајала ва-
жнија од теме коју је започео и он
би се губио у многобројним рукав-
цима приповедања. Говорио је не-
ке очајничке стихове, мора бити
његове, невеште, али снажне, са ко-
јима се махнито слагао:

*Последњи браниоци границе,
остајемо без руку, зуба, илаша,
радних места, социјалне заштити,
чекајући да се преселимо у смиљује
и сручи коске с ручка на
јадне кости наше.*

*За нас нема великих концерата,
за нас најлепше жене нису,
за нас не постоје спортисте,
трибине светла овога,
за нас нису дивови, мука само.*

*Последњи браниоци границе,
напустили смо њуштуру земљу,
помајрамо иланине како се
руше на нас,
ошуйелих врхова од божанске
самоће.*

*Њиве оремо испрошених руку,
јајимо вашљиву децу која врше
нужду за илошом,
женимо се одбацилима које
неће нико,*

*у илувило посађујемо комјунитере
који рђају
од неувојшребе, веш машине које
не раде,
шелевизоре чији програм
не одледамо.*

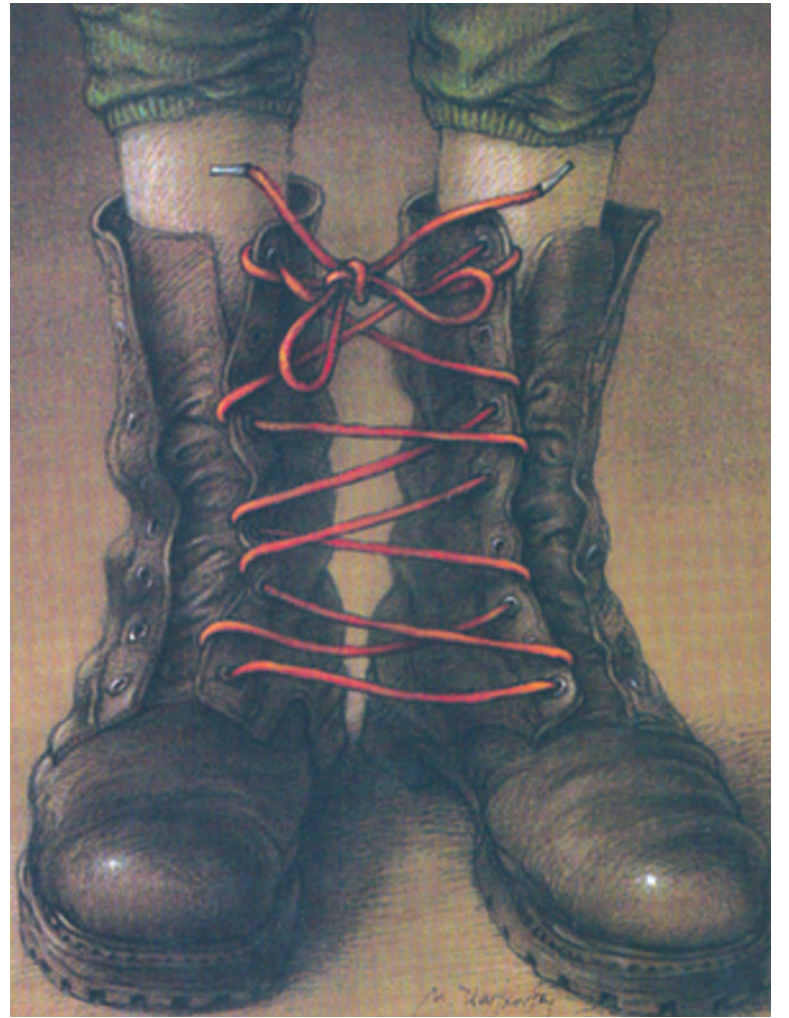
*Да нам ракије није, да нам жене
шуђе није,
одавно бисмо висили над
кућним прагом,
зањихани као шишање без одговора,
или усклицик дошрајалости.
Себри смо, и само разознали пољде
гечице наше, кайкад, избуди
невиности*

*која је мола да победи, несучена.
Повућићемо се с границе,
првалићемо у ошуйелу земљу,
народи дивљи,
људождери културе која их
осуровљује,
нашиснућемо се пред преселионицу,
избеглице у сојскованој држави.
Најчаснији ће изгинути, као увек.
Најчаснијима ће судити, као увек.
Најјори ће нам отворити двери
преселионој прага.
Најјори ће нас шешићи.
Најјори ће нас уверити да је
све у реду.
Најјори ће нам говорити о смислу.*

Научио сам да га, разговарајући
с њим, у ствари, и не слушам. Загле-
дао бих се у његово пуначко, пензи-
онерско лице, настављао да климам
главом и, као да сам под хипнозом,
то лице би се претварало у белича-
сту растопљену мрљу, док би ме све
више закулпале сопствене мисли
којима сам се предавао. Оне су ме
носиле даље од викендице у којој
сам проводио лето.

ДЕЗЕРТЕРСТВО ме, у ствари,
занимало као социјална и
психолошка важна појава.
Нисам, као што је то чинио мој ком-
шија, пуковник, сакупио исечке из
новина за некаку документацију на
приватном историјском процесу.
И без њега сам добро знао да је, у
свим временима, постојао велики
број људи који су се провлачили и
извлачили, процидљиво се руково-
дили идејом да „беганова мајка не
кука“. И ток историје би им, по пра-
вилу, повладио. Они су били једини
победници. Они су заузимали глав-
на места у брзо изокренутом исто-
ријским приликама, они су налази-
ли смисао живота у мужењу држа-
ве коју су, претходно, издали, док су
се правоверници убрзано претва-
рали у ратне злочинце или људе са-
бијене у буцаке у којима су морали
ћутати и крити своје истинске све-
тоназоре. То није било питање из-
узетка, већ система. Глумица која је
снимила порно-филм постајала је
водителница културних програма
на државној телевизији. Ко је читао
„Покошено поље“ Бранимира Ђо-
сића добро зна да је издаја у Срби-
ји једна давна ствар. Колико је љу-
ди током Првог светског рата у оку-
пираним Београду радило за Ау-
стријанце? А за време Другог свет-
ског рата? Читави градови су ради-
ли за Недића и Немце, као да се ни-
шта важно није десило. А оне рат-
не, мобилизацијске, 1999., кад сам
добио војни позив, похитао сам да
нешто свршим с документима, да
добијем некаку потврду на Прав-
ном факултету. Морао сам да скрен-
ем оном малом улицом која води
преко градског гробља, да бих до-
шао до зграде факултета која се на-
лазила на периферији. Одједном сх-
ватих да ми је проћи том улицом -
немогуће. Јер, чим сам скренуо са
семафора, преплави ме улична гу-
јва, налик на опасне демонстра-
ције. Морао сам да паркирам кола
и да се пробијам пешке, што је та-
кође било тешко.

У време ваздушне опасности,
док су бомбе падале и по Крагујев-
цу, оволико људи на истом месту чи-
нило ми се ужасном ствари, готово
позивом на бомбардовање. Да ови
људи због нечега не протестују?
Помислио сам да о томе питам
једног познаника у гомили, али ова-
брже-боље окрете главу од мене.
Не, нису протестовали, јер су би-
ли ћутљиви, мрки и стрпљиви. Ни-
ко није одлазио, сви су стајали и не-
што чекали, повремено размењују-
ћи некаква документа. И тек тада
сам се сетио да је ту била смеште-

на војна амбуланта. Имала је вели-
ко пространство двораште. Оно је,
међутим, било претрпано, толико да
је маса покуљала напоље и препла-
вила улицу. Били су то људи који су
дошли овамо да се пријаве на листу
болесних, како би избегли фронт.
Њихова бројност их је спасавала и-
сто колико и болест. Наиме, ника-
ко нису могли доспети на ред, јер је
амбуланта, без обзира на ратно
стање, уредно радила од осам до
петнаест часова. Сви који не би
стигли да буду прегледани остајали
су на чекању, а чекати на преглед
многима је значило бити спасен од
војевања. Свакога дана пријављених
је било све више и више.

ТО СУ БИЛИ обични људи, рез-
ервисти. Али, било је и офици-
ра који су из касарни, без обзи-
ра на ратно стање, одлазили уредно
кућама, по свршетку радног време-
на. Било је таквих који су одлазили
кућама из полуопкољених касарни.
Но, био је један друкчији. Звао се Ми-
лан Тепић. Пуцао је у спремиште му-
ниције у граду Бјеловару, као нека-
да Синђелић на Чеграу, одневши у
смрт и самога себе - не дозволивши
да наоружање падне у руке непри-
јатељу. Један наспрам толиких.

Ко би смео да поступи тако? Ни-
ко. Нико то од нас и не тражи. Али
је неукусно било чак и дивити се та-
квима. Ваљало се дивити и дизати
споменике - последњима. Гледаш
самозадовољни осмех оног тужио-
ца који је хапсио наше јунаке - сх-
ватиш, он још увек мисли да му се
за тридесет година Српчад неће
посрати на прекопани гроб. Ако и о
чему мисли. Да сте упитали Швабе
четрдесет прве шта то раде у Шум-
арицама, вероватно би вам рекли:
само радимо свој посао.

А онда, политичари. Позив за во-
јску одбио је један који је, касније,
постао председник владе. Побегло
је у Црну Гору која је већ тада по-
казивала да ће издати Србију. Дру-
ги је постао потпредседник владе
који воли патриотску реторику. Па
главнокомандујући армије тај је
затечен у некој кафани на Ибарској
магистралу, са пуним рукама по-
верљивих документа које је спре-
мио да преда војном аташеу аме-
ричке амбасаде. Уценили га, да не
хапси. А ипак су га, и презрели, и у-
хапсили. Зар је онда чудно што де-
зертирају обични људи: они су се са-
мо угледали на своје главешине.

У новом друштву дезертери су до-
бијали почасна места. Најпре су из
затвора пуштени сви Шпитари ко-
ји су се огрешили о наше законе,
међу њима и они који су секли и

продавали органе заробљеника бо-
гатим клиникама на Западу. А он-
да су позвани сви војни бегунци да
се херојски врате у напаћену ота-
џину и заузму своја тријумфал-
на места. Јер, они су најбоље што
Србија има. Сви ти дезертери су
примани на најбоља радна места.
Јер, дезертерство је у Срба грана
привреде. То је однос према свету
који се награђује, док се они који не
умеју дезертирати - кажњавају и за-
тварају. Ускоро ће нашим улицама
победнички демонстрирати само
дезертери, издајнице и љубитељи и-
стополне љубави.

Мисли које су одлутале вратише
се у мој поглед и он се, опет, заус-
тави на мом саговорнику. Ја сам се
из лутања вратио, а он као да је тек
сад одлутао. Говорио је о усташама,
шпанским борцима, Голом отоку,
све неповезаније и уморније.

А онда се, наједном, скоро озари:
- Недавно ми је била у посети у-
нука. Она је одрасла на Хвару, где је
мој син некада имао пројектански
биро и атеље. Морали су све да на-
пусте и започну нови живот, али су
успели, јер је мој син изузетан ар-
хитекта. Нећу да кажем да сам га
ваљано васпитао, али... можда у
томе има и мало моје заслуге. Оку-
пили смо се после седам или осам
година, за богатом трпезом...

Знао сам за долазак његове уну-
ке, чак сам био позван у госте, али
сам позив одбио, јер сам имао дру-
гих обавеза; не знам зашто ми при-
ча о ономе што као сусед сасвим до-
бро знам. Није, ваљда, толико по-
стао дементан? А онда схватих:
вратио се са дугих и нашироких лу-
тања у једну једину опстајну жижну
тачку. Ширине у којима је домало-
час боравио расплињују човека, су-
очавајући га са нерешивошћу. Све
је то, мање или више, издаја. А ова
сведена тачка је тесна, али у њу ста-
не васељена.

Породична област је једина пре-
остала у којој се дезертерство, на из-
вестан начин, не може учинити. Јер,
чак је и отац-издајница и даље отац,
чак је и мајка-чедоморка и даље ма-
јка - од родитељства се не може де-
зертирати, смрт у тој области ништа
не мења. То им је, ето, остало. На тој
се верности држе. Нису пронашли
ослонац у свету почетних идеала.
Али га има у повратку породици где
могу, комотно, остати и епизодисти,
али у правој улози. Ко смо ми да
тражимо ишта више? Ако човек
иза себе нема јачег упоришта, једи-
но што својим кичменим стубом
може да обдржи и подигне - свет је
најближих људи око себе.

Бојати се, сломиће и њега.

САТИРА

Амнезија

Оклизнуо сам се у купатилу, после туширања, и ударио сам главом у тучану каду. Кад сам дошао к себи, лежао сам у ургентном центру, са завојима на глави и иглом у руци, преко које сам примао инфузију.

Поглед на медицинске сестре ме је орасположио, иако ме је глава ужасно болела.

- Имате турбан као Сулејман Величанствени - рекла ми је једна од њих.

- Више бих волео да имам харем као он - одговорио сам јој.

Отпуштен сам из болнице, са препоруком лекара да лежим и да што више мирујем.

Код куће сам, међутим, морао да завршавам неодложне послове. Да бих преко интернета платио дуговања, требало је најпре да проверим стање на мом рачуну у банци. На сајту банке, као и сваки пут, тражено је да укуцам корисничко име и шифру.

Тога, међутим, нисам могао да се сетим. Покушавао сам да се присетим, куцао сам неке бројеве и слова, па и шта ми падне на памет, али нисам успео да унесем праве податке, јер сам имао потпуну блокаду у памћењу.

Пробао сам затим да проверим салдо на другом рачуну, код друге банке, али и овде су тражили да се идентификујем, а ја сам после удараца у главу и то заборавио.

- Добро је, помислио сам - записао сам шифре у мобилни телефон.

Дохватио сам телефон, али је био искључен, јер му се истрошила батерија док сам лежао у болници. Када сам га укључио, на дисплеју је тражено да унесем пин код. Три пута сам погрешно укуцао четири цифре и телефон је био заблокиран. Осетио сам још један болан ударац у главу, овог пута од силног нервирања.

Поново сам се вратио за рачунар, да бих јавио шефу електронском поштом да нећу доћи су-

У здравству
су неминовни
болни
резиви. Нема
анестезије!

Слободан СИМИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Српски специјалитет: врућ кромпир од руке до руке!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

крагујевачке
МАРКЕТИНГ
333-116
333-111

тра на посао. Међутим, и овде ми је тражена шифра за приступ мојој пошти, а ја сам имао амнезију.

- Добро, одустајем, али јавићу се преко Фејсбук порука - била је утешна помисао.

Авај, и за приступ Фејсбуку тражени су ми „јузер нејм“ и „пасворд“, које ја, погађате, више нисам знао напамет.

А онда ми је на ту памет дошла мисао да морам отићи на оближњи банкомат да подигнем новац којим ћу да купим потребне лекове.

Била би то једноставна операција, као и много пута раније; убаци се картица у уста металне главе, куцају се четири цифре, изабере се износ за подизање и новац излази право у руке. Али, овога пута нисам знао да укуцам тачан

пин код. После три нетачна покушаја, банкомат ме је лишио платне картице.

Стајао сам тако на улици очајан, без лекова, без новца, без картице, без телефона... Бројева, слова, шифара и лозинки нисам могао да се сетим, али сетио сам се нечег другог.

Почео сам да ударам главом у банкомат. Ако сам тако изгубио памћење, то је, ваљда, начин и да га повратим.

Александар ЧОТРИЋ

■ Србија је држава академских грађана са средњом стручном спремом!
■ Пацифисти настављају где дезертери стану!

Милан Р. СИМИЋ

■ О наш камен међаш очешао се и задњи кучкин син!
■ Глупа маса обрушава се низ брдо празних обећања.

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

■ Правимо човека будућности. Сви смо се већ изређали!!

Радомир МИЋКОВИЋ

ПРЕФЕРАНС

Резултати градске лиге после 11 одиграних кола

	презиме и име	Бод	Супе	сто
1	Туцаковић Бранко Туца	42,5	4354	1
2	Данас Иван Грк	40,0	6078	1
3	Богдановић Мирослав Крапа	38,5	2612	1
4	Станић Радован Рака	36,5	2820	2
5	Јовановић Драган Дуца	35,5	4020	2
6	Николић Драган Муша	34,5	1992	2
7	Лазаревић Славољуб Лаза	32,0	2884	3
8	Марковић Мирко Професор	32,0	1960	3
9	Ивановић Горан Чича	31,5	2988	3
10	Николић Ненад Шоне	31,0	3670	4
11	Милојевић Ненад Неца	30,0	1818	4
12	Ђорђевић Раде Ђерка	29,5	3530	4
13	Алексић Миленко Мика	29,0	2842	5
14	Васиљевић Зоран Гуки	28,5	2028	5
15	Цветковић Небојша Цвеле	27,0	2142	5
16	Вујисић Данило Дача	26,5	2496	6
17	Андрић Дејан	26,0	2312	6
18	Матијашевић Мирослав Маче	25,0	1954	6
19	Николић Небојша Ушке	24,5	180	7
20	Николић Србислав Срба	24,0	3060	7
21	Раденковић Ненад Буђони	24,0	2158	7
22	Мартинковић Милорад Мића	24,0	692	8
23	Филиповић Дарко	23,5	1156	8
24	Живковић Стефан	22,5	996	8
25	Весовић Миодрог Веса	22,0	282	9
26	Гајић Марко	22,0	136	9
27	Петровић Милован	18,0	-1580	9
28	Јеврић Милан Паки	17,5	-486	10
29	Мајсторовић Милош	14,5	-1834	10
30	Милојевић Жељко	13,5	116	10
31	Милетић Раде	3,5	-844	11
32	Милојевић Александар Лија	2,0	-82	11
33	Делимир	2,0	-1720	11

крагујевачке

МАРКЕТИНГ

Телефони
333-111
333-116

Горан Миленковић

ОДВАЛЕ

ГОРАН КНЕЖЕВИЋ, министар пољопривреде:
- После мог претходника Душана Петровића, Министарство изгледа као стакларска радња након слоновог валцера.

МИЛАН ГУТОВИЋ, глумац:
- Није се Европа трудила да наше европејце направи будалама. Наши европејци постали су и остали будале сасвим спонтано и природно, јер се и Европа, не обраћајући пажњу на њих, понашала спонтано и природно – одвратно.

НАДА ТОПЧАГИЋ, певачица:

- Недавно су ме питали зашто се нисам појавила на рођенданском слављу Ане Бекуте. Закључила сам да су се многе певачице ушемиле с политичарима, а мој муж није из тог филма, па је мени остало да мазнем Кркобабића. Баш бих онда била у тренду.

АЛЕКСАНДАР ТИЈАНИЋ, директор РТС-а:

- Моје упутство људима са РТС-а је увек исто: скувајте контролорима јачу кафу, отворите касу, дајте све уговоре и документа. Ако нешто нађу, сами скочите кроз прозор.

ЕМИР КУСТУРИЦА, редитељ:

- Што сам старији, све сам ближи идејама раног хришћанства, које су биле блиске комунистичким идејама.

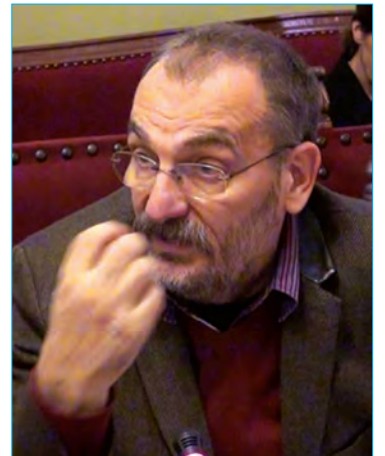

СЛАЂАНА ДЕЛИБАШИЋ, певачица, о голишавом сликању за новине:

- Мени је то одвратно. Непријатно ми је да се са партнером и пољубим у јавности, а камоли нешто више од тога.

МИЛАН БАЧЕВИЋ, министар природних ресурса, рударства и просторног планирања, чија је ћерка удата за млађег сина председника Томислава Николића:

- Тома и ја већ 20 година причамо о изградњи канала Дунав – Морава – Вардар и чекамо шансу да реализујемо тај пројекат. То је Томин и мој сан.

СИНИША КОВАЧЕВИЋ, драмски писац и посланик ДСС:

- Наше су кћери на матурским вечерима обучене као стриптизете – приправнице, наши синови као телохранитељи – почетници, а користе пет речи, од којих су најчешће „врх“, „brate“, „екстра“ и шта беше пето...

ЗУМ
Милош Игњатовић

Не пада снег да покрије брег...

„АУТОСАОБРАЋАЈ“ АД у реструктурирању
Кнеза Михаила број 70,
Крагујевац даје:

ОБАВЕШТЕЊЕ

о прикупљању понуда за продају секундарних сировина насаталих у процесу рада и одржавања средстава

Продаји се излажу следеће секундарне сировине:

- отпадно гвожђе
- отпадни лим
- отпадни гус
- отпадни бакар
- отпадни алуминијум
- отпадни бакарни хладњаџи
- отпадни акумулатори

Отпадни материјали ускладиштени мсу у кругу радионице „Аутосаобраћај“ АД у реструктурирању у улици Корчуланска бб, у Крагујевцу.

Сва обавештења заинтересована правна и физичка лица могу добити на телефон 034 617 01 66, лице за контакт је Филиповић Живадин.

Понуда треба да садржи цене наведених секундарних сировина по килограму и начин плаћања. Понуде слати на факс: 034 617 01 66 и на мејл: autosobracao@sbb.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носиоца пројекта "Фиат Аутомобили Србија" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Изградња постројења за филтрацију воде у техничком блоку у оквиру комплекса "Слободна зона ФАС- Грошница" чија се реализација планира на катастарској парцели 670/1, КО Крагујевац 2, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 13.12.2012. до 24.12.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна израда Студије о процени утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ «КРАГУЈЕВАЦ»
ОБЈАВЉУЈЕ

ОГЛАС

О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА на одређено време до 3 године

- Јосипа Шнерсона бр.2, површина 63,57 м²
- Јосипа Шнерсона бр.2, површина 28,00 м²
- Јосипа Шнерсона бр.2, површина 28,00 м²
- Јосипа Шнерсона бр.2, површина 49,95 м²
- Јосипа Шнерсона бр.2, површина 64,05 м²
- Спасеније-Цане Бабовић бр.1, површина 49,95 м²

Почетна месечна цена за станове износи 261,00 дин/м².

Закупац сноси и трошкове осигурања. Понуде се достављају у затвореној конверти са знаком «Понуда за закуп стана» и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП «Крагујевац», Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Станови који се оглашавају користе закупци и биће уселиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 13. до 19. децембра

Четвртак 13. децембар	Петак 14. децембар	Субота 15. децембар	Недеља 16. децембар	Понедељак 17. децембар	Уторак 18. децембар	Среда 19. децембар
СТАЊЕ СТВАРИ	МОЈА ШУМАДИЈА	АЛЕКСАНДРА	СТАКЛЕНО ЗВОНО	МОЗАИК	СУГРАЂАНИ	ХРОНИКА 1
20.00 Стање ствари	17.00 Моја Шумадија	23.00 Александра	20.00 Стаклено звоно	17.00 Мозаик	20.30 Суграђани	19.00 Хроника 1
07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Кухињца р. 10.30 Земља живих р. 11.00 Документарна серија 12.00 Вести 12.05 Кухињца 12.35 Кућица у цвећу р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Раскршћа р. 16.00 Вести 16.05 Обалска стража р. □ 17.00 Мозаик 18.00 РТК Путопис 18.30 Мобил Е 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стање ствари 21.00 Обалска стража □ 22.00 Хроника 2 22.30 Мегафон Music 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухињца р. 10.30 РТК Путопис р. 11.00 Документарна серија р. 12.00 Вести 12.05 Кухињца 12.35 АБС шоу 13.00 Музички програм 14.00 Стање ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Обалска стража р. □ 17.00 Моја Шумадија 18.00 Fashion Files р. 18.30 Мобил Е 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Не газите туђе снеге 20.30 Обалска стража □ 21.00 Хроника 2 22.00 Кад кажете... 22.30 Инвестиције 23.30 Врбас - Раднички (снимак рукомет. утакм.) 00.00 Вести у полувремену 01.00 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Серија 10.00 Кухињца 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Економица - Бечеј (мали фудбал, снимак) 16.00 Вести 16.05 Лагардер 1.део ■ 18.00 Нокаут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 Александра ■ 00.00 Вести 01.00 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Најсмешније животиње р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Економица - Бечеј (мали фудбал, снимак) 16.00 Вести 16.05 Лагардер 1.део ■ 18.00 Нокаут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Лагардер 2.део ■ 00.00 Вести 01.00 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухињца р. 10.30 Кућица у цвећу р. 11.00 Кад кажете... 12.00 Вести 12.05 Кухињца 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Shopping aventura р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Вести 16.00 Вести 16.05 Обалска стража р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Србија коју волим 18.30 Мобил Е 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Спортски преглед 20.00 Зајечар - Раднички (снимак рукомет. утакм.) 22.00 Документарна серија 22.30 Нокаут 23.30 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухињца р. 10.30 Србија коју волим р. 11.00 Документарна серија р. 12.00 Вести 12.05 Кухињца 12.35 Агро дневник р. 13.00 Музички програм 14.00 Зајечар - Раднички (снимак руком. утакм.) р. 16.00 Вести 16.05 Г.Е.Т. Report 16.35 Илузиониста р. 17.00 Мозаик 18.00 Ноге на путу 18.30 Мобил Е 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Здравље је лек 20.30 Суграђани 21.00 Обалска стража □ 22.00 Хроника 2 22.30 Документарна серија 23.30 Биографије познатих 00.00 Вести 00.35 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухињца р. 10.30 Ноге на путу р. 11.00 Документарна серија р. 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињца 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Здравље је лек р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Супертехнолгија р. 16.00 Вести 16.05 Обалска стража р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Земља живих 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Кад кажете...Инвестиције 21.00 Обалска стража □ 22.00 Хроника 2 22.30 Документарна серија 23.30 Раскршћа 00.00 Вести 00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију(СМ) и полагање мале матуре. Студенти (припрема колоквијума и јануар – 2013.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебни програм). Велика матура.

Такмичења. Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

ИЗДАЈЕМ двособан стан, Ердоглија, ЦГ, 56 квм, други спрат. Телефон: 034 363 922.

ПРОДАЈЕМ локал, 425 квм, седам нари плаца, Корићани, главни пут. Телефон: 061 249 66 95, 063 80 44 853.

СЕЃАЊЕ

17.12.1992 – 17.12.2012.

Даница Штркаљрођена Вујовић
20.4.1922.

Године су трен, љубав је сећање на тебе.

Твоји Марија и Мишко
са породицама**СЕЃАЊЕ****Живорад Јовановић**

Дана 19. децембра 2012. године навршавају се три године од када си нас напустио. Увек си у нашим мислима и много нам недостајеш.

Твоја супруга Вида са децом

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо нашем драгом

**Живомиру
Радојевићу Жикићи**

1936 – 2012.

давати четрдесетодневни помен у петак, 14. децембра 2012. године, у 12 сати, на Варошком гробљу.

Породица Радојевић

Дана петнаестог децембра, у 11 сати, на Варошком гробљу, даваћемо годишњи помен нашој вољеној и драгој

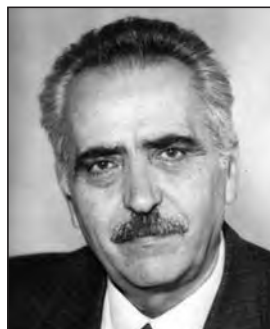
Надежди Стевић Нади

У нашим срцима огромна празнина. Твоја племенитост, доброта и безусловна љубав не бледе, живе са нама.

Постојиш и трајеш кроз најлепше успомене.

Твоји најмилији

Дана 15. децембра 2012. године навршавају се три године од када је преминуо наш

Радован Попадић

С љубављу и поносом чувамо успомену на тебе.

Супруга Милованка, кћи Катарина и син
Небојша са породицом**СЕЃАЊЕ****Милетић
Милорад Мића**

18.12.1957 – 18.12.2012.

У уторак, 18. децембра, на Варошком гробљу, у 11 сати, даваћемо помен нашем драгом супругу, оцу и деди.

Породица Милетић

У понедељак, 17. децембра, навршавају се две године од када није са нама

**Александра Цаца
Ђурчић**

Нека те у тишини рајског мира чува наша љубав.

Увек си са нама и воле те:
Вук, Јована, Стефан и Ратко

Прошле су три године од смрти наше

**Вере
Стризовић**

14.12.2009 – 14.12.2012.

Увек си са нама.

Породица

**Вера Милутиновић
Томасоне**

14.12.2001 – 14.12.2012.

Са поносом те помињемо, са љубављу те чувамо у нашим срцима, а са тугом живимо без тебе. Остао је траг поштења и доброте као вечна порука за нас.

Твоја породица

СКАНДИНАВКА

159	КАНТА	НЕПРАВИЛНОСТ У РИТМУ РАДА СРЦА	ФУДБАЛЕР СА СЛИКЕ	
БЛАТО, КАЉ				
ПРАВО ВРЕМЕ (ЛАТ.)				
ФИЗИКА (СКР.)				
АТАНАСИЈА ОДМИЛА				
	МАГИСТАР			
	НЕНОАШ-ТРЕНО			
СПОРТСКА ЕКИПА				
УЈАК ОДМИЛА			ГРАД У ШПАНИЈИ	
			ЈАПАНСКИ РЕДИТЕЉ ШОХЕИ	
			УРОТИТИ СЕ ПРОТИВ КОГА	
			ПЛАНИНА У ТУРСКОЈ	
			ОКАЧИТИ, ЗАКАЧИТИ	
КЛУБ ФУДБАЛЕРА СА СЛИКЕ				
ОКРУГЛО СЛОВО		ГОМИЛА, ХРПА		
		ПОВРАТАК МУЗИЧАРА НА СЦЕНУ		
	ВРЕМЕ ПРОВЕДЕНО НА МЕСТУ			
	ФРАНЦУС. КОМПОЗИТ.			
ТЕЖИНА ЖИВЕ СТОКЕ				
ДЕО ПУШЧАНОГ МЕХАНИЗМА				
РАДИЈУС		ГУБИТИ ВИД		
		ЧОВЕКОЉУЉЬЕ		
8. И 26. СЛОВО АЗБУКЕ			ШАВ НА ЖЕНСКОЈ ЧАРАПИ	
			ВРСТА ПТИЦЕ	
			ТОНА	
			ВОЗИЛО ХИТНЕ ПОМОЋИ	
ГАЛАМА			ИСТОК-СЕВЕР-ИСТОК	
			БАК	
ИНДУСТРИЈА МАШИНСКЕ ОПРЕМЕ			ИЗВОРНА СКРАБЕН. ЗА САД	
			ПЛАНИНА У НЕМАЧКОЈ	
			БРАЊЕ ПЛОДОВА, ОБИРАЊЕ	
ВРЛО УДАЉЕНО, ИЗДВОЈЕНО				
ЛЕЗЕРО У ФИНСКОЈ, ИНАРИ			ИНФОРМ-БИРО	
			ИГОРКА ОДМИЛА	
	ДАТИ ОЦЕНУ			
	МОЛИБДЕН			
МАТИЦА СРПСКА (СКР.)			АФРИЧКА ДРЖАВА	
			САСТАВНИ ВЕЗНИК	
ОДШТАМПАТИ, ОТИСНУТИ				

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																

ВОДОРРАВНО: 1. Наше мушко име - Динамит (1), 2. Град у Италији - Просторије са бачвама, качаре - Енглеска мера за површину земљишта (2), 3. Символ ванадијума - Име вајара Аугустинчића - Округло слово - Опсежан спис (3), 4. Атмосфера (скр.) - Лекар, хеџим (тур.) - Воштаница - Саставни везник (3), 5. Британски возач Формуле 1 - Наша ранија денс група (1), 6. Име књижевника Диклића - Италијанска поп певачица - Предлог (2), 7. Централни биро (скр.) - Новински члана, фелтон - Резервни алат и прибор (скр.) (2), 8. Име певача Монтена - Ожитити се (1), 9. Ризма (озн.) - Бања у Пиринејима - Обитавати (3), 10. Ритер - Житељ Татаске - Страна негација (2), 11. Ранији енглески фудбалер, Пол - Прастановници Балкана - Руда из Ирана (2).

УСПРАВНО: 1. Лице које даје крв (0), 2. Морски гребен - Место код Травника - Река у Аустрији (2), 3. Један од Диминих мускетара - Име бившег тенисера Виландера (1), 4. Амерички глумац, Чарли - Издвојени део ресторана (2), 5. Кило (скр.) - Технолошки стручњаци (1), 6. Оно што се обува на ноге - Динар (скр.) - Литар (озн.) (4), 7. Сликари животиња (1), 8. 7. и 28. слово - Члан владе (1), 9. Латинска упитна заменица - Претерано хвалити (1), 10. Предлог - Број сто, стотка (2), 11. Изазивачи (0), 12. Археолошки локалитет у долини Дунава (0), 13. Обим (скр.) - 7. и 23. слово - Ознака за ампер (озн.) - Језеро у Етиопији (3), 14. Због тога - Мочвара - Символ азота (2), 15. Летовалиште код Опатије - Убице из заседе (1), 16. Превртљивци - Основна тарифа (скр.) (1).

АНАГРАМ

Због боље везе...

СИМО БИРА "ТЕЛЕНОР" C=П

□□□□□□□□ □□□□□□□□

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: лиферант, триметар, д, ливада, литерат, ципелари, р, фримен, ери, н, ва, сало, ри, дискаћи, гепард, с, акоминат, д, велике, ући, ачик, раћа, кна, ер, приор.

ОСМОСМЕРКА: револуција.

ИСПУЊАЉКА: шинтери, вретено, ермитаж, драгана, срчаник, коктели, апатрид. (ШВЕДСКА, БЕЛГИЈА)

СУДОКУ: а) 293-174-658, 674-853-192, 851-269-743, 317-485-926, 426-93-815, 985-621-437, 739-546-281, 548-712-369, 162-398-574.
б) 741-583-296, 925-467-138, 368-921-547, 237-158-469, 184-692-753, 596-734-812, 652-849-371, 819-375-624, 473-216-985.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

				9	6
5	9		8	7	
1	8		3		
2	8			1	7
	9	7			8
			5		2
9	6	8		4	2
3	2	4		6	7

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

4	6			2	
	7	9	6		2
			7	9	6
1					4 3
3		8 1	6		
		2			1
		3			5
		4 5 9			
	9		8	1	2

КУП СРБИЈЕ

Језеро домаћин финала, од 5. до 9. фебруара

ДЕЛЕГАЦИЈА Кошаркашког савеза Србије у којој су били потпредседник Дејан Томашевић, генерални секретар Андрија Клеут и координатор региона Бошко Ацић, одржала је протекле седмице у хотелу „Шумарице“ састанак са представницима свих региона, али и града домаћина и Кошаркашког клуба Раднички.

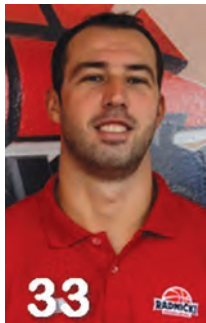
За Крагујевац најинтересантији био је део који се односи на предстојећи финални турнир Купа „Радивоје Кораћ“. Тема су били први договори, а закључено је да је неопходно што пре дефинисати уговор о обавезама у организацији такмичења и формирати тим са задатком оперативног рада на обезбеђивању оптималних услова.

По традицији, финале Купа одржава се у фебруару, ове године од 5. до 9. у хали „Језеро“.

М. М.

САСТАВ ОДМАЉЕН

Крај за Драгојловића

ДВА месеца паузе због повреде која је умањила наде да ће се у скорје време Владислав Драгојловић вратити у састав, натерало је управу крагујевачког кошаркашког клуба да раскине уговор са високим центром.

Раднички је у недељу коначно ставио тачку на сарадњу и захвалио се бившем играчу, са жељом за брзи опоравак и успешан наставак каријере.

М. М.

АБА ЛИГА

12. КОЛО: Раднички - Сплит 72:63, Задар - Солнок 72:54, Партизан - МЗТ Скопље 68:58, Крка - Игокеа 63:83, Цибона - Цедевита 73:64, Широки - Олимпија 80:83, Будућност - Црвена звезда 72:63.

Игокеа	12	10	2	912:803	22
Партизан	12	9	3	888:850	21
Црвена звезда	12	7	5	942:870	19
Будућност	12	7	5	852:807	19
Раднички	12	7	5	950:906	19
Цедевита	12	7	5	891:881	19
Олимпија	12	6	6	931:907	18
МЗТ Скопље	12	6	6	825:832	18
Цибона	12	5	7	874:876	17
Крка	12	5	7	828:890	17
Сплит	12	5	7	848:915	17
Широки	12	4	8	869:871	16
Задар	12	4	8	875:913	16
Солнок	12	2	10	837:1001	14

13. КОЛО: Црвена звезда - Раднички, Сплит - Задар, Олимпија - Будућност, Цедевита - Широки, Игокеа - Цибона, МЗТ Скопље - Крка, Солнок - Партизан.

14. КОЛО (18/20. 12): Олимпија - Раднички, Задар - Партизан, Солнок - Крка, МЗТ Скопље - Цибона, Игокеа - Широки, Цедевита - Будућност, Црвена звезда - Сплит.

ПРВА "А" ЛИГА (Ж)

12. КОЛО: Шумадија - Јагодина 64:63, Врбас - Србобран 77:55, Црвена звезда - Стара Пазова 78:53, Беочин - Студент 44:62, Челарево - Шабац 61:67. Слободан је био Раднички.

Црвена звезда	11	10	1	900:700	21
Јагодина	11	9	2	832:756	20
Шабац	11	7	4	712:690	17
Раднички	10	7	3	591:569	18
Студент	11	6	5	693:699	17
Врбас	11	5	6	784:788	16
Србобран	11	5	6	749:760	16
Стара Пазова	11	4	7	723:766	15
Шумадија	11	4	7	769:799	15
Беочин	11	3	8	687:762	14
Челарево	11	0	11	706:857	11

Утакмице 13. кола игрane су јуче.

14. КОЛО: Шумадија - Србобран, Јагодина - Стара Пазова, Врбас - Студент, Црвена звезда - Шабац, Беочин - Раднички. Челарево је слободно.

ТЕРИКО ВАЈТ, ЈЕДИНИ СТВАРНО ПРАВИ

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - СПЛИТ 72:63

Вајт спречио бруку

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 1.700. Судије: Обрадовић и Зурајковић (БиХ), Рушешић (Црна Гора). Резултат по четвртинама: 13:14, 19:20, 18:8, 22:21.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовец 4, Ђајин 7, Марковић 4, Брајан Еменин 16, Варда 8, Бирчевић, Борисов 4, Крстиновић, Мијајковић, Вајт 22, Воршинић 7.

СПЛИТ: Субошић 2, Реинхолд, Краљевић, Крулин 11, Дијан 5, Собин 12, Мимица 16, Вуковић, Вукушић 17, Бендер, Лукић.

ТРОЈКА Терика Вајта минут и 12 секунди пре краја утакмице, код резултата 64:63, вратила је нашу екипу из готово изгубљене позиције и тако донела најтеже извојевану победу у „Језеру“. Публика је у року од само седам дана могла да види две различите слике својих љубимаца. Са Задром разиграју и жељну надметања, а у овом мечу, осим у периоду од 24. до 34. минута, тотално неефикасну, неорганизовану, у појединим тренуцима готово изгубљену екипу.

Нервоза због слабе игре видљива је била у неколико ситуација при међусобним контактима играча, а на све ово упозоравао је Николић уочи утакмице, незадовољан залагањем на тренинзима. Поред тога, шут, нарочито на почетку и самом крају утакмице, никако није хтео домаће. Промашен је велики број зицера, лопта је више пута излазила из коша после чак три-четири контакта са обручем, што је унело најпре дозу несигурности, а касније и страха приликом реализације. Једино

што је вредело је јака одбрана у напред нареченом периоду, која је и донела преокрет и двоцифрену, једва задржану разлику.

Прво полувреме припало је Сплићанима. Били су за нијансу сигурнији у шуту, што им је и донело минималну предност (33:34). С друге стране, у том домену током целе утакмице владала је велика несигурност, па је на крају једва остварен учинак од 50 посто за два и само 26 процената за три поена. Под кошем колико-толико статистички задовољавајуће, али приметно је да Ратко Варда тешко издржава „битке“ са млађим и покретљивијим центрима, па га је, на његов захтев, Николић извукао из игре већ у 14. минуту. Посао је како-тако одрадио Брајан Еменин не баш добром игром, али задовољавајућим поентерским учинком. Иначе, цела екипа, изузимајући донекле Вајта, била је више него бледа. Најнепријатније изненађење приредио је Ђајин, који је играо без жара и никако није личио на јунака многих победа.

ПРВА ЛИГА - Ж

Христина и Милана обориле лидера

ОДЛИЧНА кошаркашка утакмица виђена је прошле недеље у Хали „Гордана Богојевић“ у Великом парку, где је екипа Шумадије, у оквиру 12. кола Прве А лиге, савладала лидера првенства, ТИМ Јагодина, резултатом 64:63.

Мало ко се томе надао, нарочито после „плус 14“ за Јагодинке на полувремену (21:35), а нешто мања разлика била је и на крају треће четвртине - 41:52. Ипак, у последњу четвртину Шумадинке су ушле одлучно, борбено и пре свега прецизно, показујући на тај начин да нису нимало наивна екипа, и да је само сплет околности (читајте, недостатак среће), донео неочекивано лош старт првенства. Због свега наведеног, само два минута пре краја утакмице дошло је до изједначења - 58:58, а преко 100 домаћих навијача, готово да је пало у транс. У том периоду игре нарочито се истакла, и иначе најбоља појединачна сусрета Христина Марјановић, која је постигла 23 коша, као и Милана Живадиновић, непогрешива са линије слободних бацања.

Драма је уследила у последњем минуту, код скова 63:62 за Јагодину. Уследио је тајм аут и последњи напад Шумадије, чије су играчице заустављене прекршајем. Са линије слободних бацања поново је сигурна била Живадиновићева, чиме је донела велику победу својој екипи - 64:63.

МУТА, ОПЕТ, ЉУТ

Наш буџет, наша ствар

На конференцији за новинаре после утакмице са Силићом, на питање о висини буџета Радничкој, а у свешћу изјаве Душана Вујошевића да Партизан од српских АБА лигаша има најмање новца за ову сезону, тренер Радничкој одговорио је у свом стилу.

- У принципу о буџетима не говорим, јер кошарку не играју само јаке, мада је то веома значајна стварка. Ми смо до скоро имали много мање новца од Звезде и Партизана, а дешавало се да ни ми ни Звезда немамо буџет. У то време Партизан је имао милионе евра, али и тада су се жалили да им је мало за Евро лигу.

Јесте, имамо већи буџет него до сада, али и дугове од ранијих сезона. Тек када будемо на нули кренућемо јаче, јер ово није праћа за једно лето.

Мојој радњи на дизању кошаркашких центара мимо Београда, јер из провинције долазе највећи таленти. Од звезда јониклих у Београду на јамеји су ми Мока Славнић, Сале Ђорђевић, Сале Обрадовић, можда сам неким и заборавио, али не више од једној, двојице - завршио је Мирослав Николић.

Фото: kcradnicki.rs

Одбрана је, како је већ речено, донела победу. Преокрет је начињен у трећој деоници, а у четвртој наставило се са егзибицијом у контра нападима, па се у 34. минуту дошло до 58:45. Тада Ерјавец наредује „старинску“ зону, која је напад домаћина довела до колапса. Редом се лопте бацају у аут, нападачи улазе у рекет и ударају о зид одбране, промашују се нерезонске тројке, а на све се надовезао Николић истумбаном поставом са Борисовим на четворци. Ствар је индивидуалним квалитетом спасао Вајт, а после тога Ђајин је са линије слободних бацања направио разлику која, по свему виђеном, није реална.

У наредном колу, последњем у првом делу такмичења, следи гостовање Црвеној звезди у Београду, а до краја године Раднички игра још 20. децембра у Љубљани и 23. у Крагујевцу са Цедевитом.

М. М.

МИЛАНА ЖИВАДИНОВИЋ НЕПОГРЕШИВА У ТРЕНУЦИМА ОДЛУКЕ

Иначе, интересантно је можда напоменути, да је Милана постигла 12 кошева и то све са линије слободних бацања, из 14 покушаја, колико их је укупно имала.

Кошаркашице Радничког, у овом колу, биле су слободне, док данас играју 13. коло, у коме дочекују Челарево, док сада Шумадија одмара. Већ у суботу, на програму је 14. коло. Шумадија у хали „Гордана Богојевић“ гости Србобран, док ће „црвене“ на меџдан Беочину у истоимено место.

С. М. С.

“ПОНОС ШУМАДИЈЕ 2012”

Проглашење спортисте године

ПРОШЛЕ године установљена манифестација “Понос Шумадије”, чији је организатор Скупштина града, наставља се и ове, само у нешто измењеном облику. За разлику од претходног пута, када су делене награде најуспешнијим клубовима, појединцима и организацијама који су допринели остваривању запажених резултата у области спорта у периоду од 2005. до 2011, сада се фокус ставља на текућу годину.

Следећи тежњу да и овај избор постане традиционалан, попут оног РТК, у хали “Шумадија сајма”, 17. децембра, окупиће се спортисти и спортски радници, који су, по мишљењу седмочлане комисије и на основу интернет гласова са званичног сајта града, обележили 2012. годину.

В. У. К.

И РТК ИЗБОР О(П)СТАЈЕ

Одлука 24. децембра

ИЗБОР спортисте године, који је започео сада већ угашени недељни лист “Светлост”, а после свих политичких турбуленција деведесетих преузела Радио телевизија Крагујевац, по 59. пут биће одржан 24. децембра.

Наиме, тог дана, у свечаној сали Скупштине града, на једном месту наћи ће се најбољи по спортским резултатима из 2012. у избору ове медијске куће.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ

Чавићева академија

НАЈПОЗНАТИЈИ и најуспешнији српски пливач свих времена, Милорад Чавић, при скорашњем повлачењу из активног такмичења, поред тога што је изразио жељу да се бави спортом са политичке стране, “да једног дана postanем министар спорта, за неких 10 до 15 година”, најавио је и да планира да остане у спорту и отвори пливачку академију. Како је тада навео, у Београду би академија требало да почне да ради већ од 1. јануара идуће године, а по том да се прошири на све веће градове Србије.

У склопу тога, најтазија вест гласи да је и Крагујевац планиран као један од центара његове академије, те да би од 1. фебруара, на овдашњем затвореном базену, прослављени ас требало да оснује пливачку академију “Чавић”.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Вепрови на окупу

WILD BOARS KRAГУЈЕВАЦ

ВИЦЕШАМПИОН Србије, крагујевачки Дивљи Вепрови, почели су у суботу са припремама за предстојећу сезону. На прву прозивку јавили су се играчи из Крагујевца и околине, а касније се очекује прикључивање странаца.

За викенд је усвојен и календар Супер лиге за 2013. годину, а наш клуб ће сезону отворити 31. марта на свом терену са Императорима из Ниша. Вољом жреба, у Крагујевцу ће играти још Легионари из Сремске Митровице и панчевачки Пантери, док ће се на гостовања ићи Краљевским Крунама у Краљево, београдским Вуковима и Плавим Змајевима, као и Војводицама у Нови Сад. Полуфинале плеј офа је 23. јуна, а финале је 7. јула догодине.

Иначе, на првом тренингу Вепрови су приказали хуманост која их је увек красила куповином новогодишњих честитки Црвеног крста, којима се прибављају средства за акцију „Један пакетић - много љубави“.

М. М.

СКИЈАЊЕ

Два пута лоше

НИ у другој такмичарској седмици ове године Невена Игњатовић није блистала. Повреде и операција пета узимају свој данак на почетку сезоне, тако да су резултати испод очекивања.

Вожена су два велослалома за Европа куп у норвешком зимском спортском центру Трисилу и оба је Крагујевчанка завршила на самом дну листе. Позиције које је заузела биле су 46. и 47, а број ФИС бодова занемарљив, 46.12, односно 51.64.

М. М.

БОКС

Прослављен рођендан

РАДНО је Боксерски клуб Раднички обележио 72 године овог спорта у Крагујевцу. У суботу, у хали „Гордана Богојевић“ у Великом Парку, одржано је девето, претпоследње коло Шумадијске лиге за 2012. годину. Учествовало је 12 клубова из готово целе земље, а гледаоци су видели чак 17 борби.

Представници домаћина забележили су половичан резултат. Победе за свој тим извојевали су Ненад Васић, Вук Копривица, Стефан Јовановић и Лазар Станојевић, док су мечеве изгубили Себастијан Плавци, Немања Митровић, Никола Букелица и Трифун Дашић.

Завеса на овогодишње регионално првенство пашће у суботу, а домаћин десетог кола је Трстеник.

М. М.

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 28:18

Да се зна ко је газда

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 400. Судије: Стојковић (Лесковац), Николић (Ниш). Седмерици: Раднички -, Црвена звезда 5/2. Искључења: Раднички 4, Црвена звезда 4 минути.

РАДНИЧКИ: Пејровић 1, Пралица 6, Раденовић, Јанићијевић, Филић 2, Мандић, Лекић, Сиљеновић 1, Милинчић 2, Симић, Милошевић 1, Николић 5, Томић 4, Гемаљевић, Босић 2, Рајичевић 4.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Иванишевић, Живковић 4, Милошевић 2, Шљиванчанин 1, Пејровић, Ђоровић 1, Шо-

А СА ВОЈВОДИНОМ ОДЛОЖЕНО

Кад снег покрије брег

ИАКО је пред Радничким био нови дерби у свега четири дана, до дуела са тренутно другим на табели Супер лиге, новосадском Војводином, ипак није дошло.

Наиме, снажна вејавица која је погодила нашу земљу, спречила је госте да допутују у недељу, па ће ово бити још један, трећи сусрет који ће „црвени“ током јесењег дела шампионата морати да одиграју ван редовног термина.

До тога ће се „црвени“ састати у заосталом сусрету са Врбасом (јуче), а за викенд иде екипи Зајечара.

В. У. К.

ЕВРО ЖРЕБ ОДЛУЧИО

Литванци мета

НАКОН поигравања са грчким Пас Аеропосом у шеснаест финалу Челени купа, жреб у Бечу одредио је да противник у наредној рунди овог такмичења Крагујевчанима буде литванска Клаипеда из Драгунаса, тим који се у топ 16 пласирао захваљујући већем броју постигнутих голова у гостима код украјинског Запорожја (27:22, 24:29).

Први меч требало би да се одигра у Литванији, 16. или 17. фебруара наредне године, док реванш следи седам дана касније у Крагујевцу.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ

Прође кратка пауза

КАКО је тренутно актуелно Европско првенство за жене, које се игра у нашој земљи, суперлигашко такмичење у овој конкуренцији прекинуто је након свега девет одиграних кола првог дела првенства.

Таква ситуација, наравно, довела је и до престанка рада у клубовима, али краткотрајног. Тачније, после само десетак дана одмора, са радом су кренуле и рукометашице крагујевачког Радничког, које прву „пролећну“ утакмицу имају већ 16. дана наредне године, а потом има следи низ од пет, у склопу којег и нови евро наступ 2. фебруара.

В. У. К.

ишић 1, Цујара, Лековић 1, Ђурић 3, Докић 1, Давидовић, Анђелић 4, Брајковић, Анђељ.

У НИЗУ добрих утакмица рукометаша Радничког, чини се „шлаг на торту“ стављен је победом над Црвеном звездом - 28:18, прошле среде у заосталом сусрету 10. кола. Крагујевчани су, што би се рекло, одиграли „као никад“, посебно у других 30 минута, забележили колосалан тријумф и тиме најавили, чак и са сопственог почетног гледишта, неочекивано високе домете.

Ипак, у првом полувремену није све текло баш тако глатко. Београђани, који су, и поред другачијих најави, пристигли у наш град у комплетном саставу, прилично успешно одупирали су се налетима домаћина, па је скор након тог дела игре гласио „само“ 14:12.

Тек са три узастопна поготка на старту наставка дуела, почиње да се назире крајњи расплет. Вођство од 17:12 дало је крила „црвенима“ и, рекло би се, уједно потпуно деморалисало госта. Још када је уз то „прородио“ голман Петровић, који је, на крају се svelо, био централна фигура меча са чак 16 одбрана, три „скинута“ седмерца и постигнутим голом преко целог игралишта, пут ка убедљивој победи био је широм отворен.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)

12. КОЛО: Раднички - Војводина (одложено), Колубара - Зајечар 29:20, Партизан - Црвена звезда 39:20, Железничар - Врбас 22:25, Напредак - Црвена звезда 25:27, ПКБ - Рудар 28:28, Југовић - Металопластика 24:22.					
Партизан	12	10	2	0	366:30122
Војводина	11	9	0	2	295:24718
Ц. звезда	12	7	1	4	321:31715
Металоплас.	12	7	0	5	309:29014
Врбас	11	7	0	4	286:29014
Раднички	10	6	0	4	259:25412
Колубара	12	5	1	6	355:34611
Рудар	12	5	1	6	314:31011
Југовић	12	4	3	5	309:30611
Напредак	12	5	1	6	302:31611
Зајечар	12	5	0	7	335:34210
ПКБ	12	3	3	6	315:3259
Црвена	12	2	2	8	291:3476
Железничар	12	0	0	12	280:3460

13. (последње јесење) КОЛО: Зајечар - Раднички, Рудар - Југовић, Металопластика - Партизан, Црвена звезда - ПКБ, Врбас - Напредак, Војводина - Железничар, Црвена - Колубара.

БАДМИНТОН

Два одличја за Игора

НАЈМАЊИ бадминтонашки клуб Рејвенс КГ постигли су велики међународни успех освојивши три медале, једну сребрну и две бронзане, на Међународном јуниорском турниру „OSC Santa Klaus Kup 2012“, који је протеклог викенда одржан у Будимпешти.

Игору Јовановићу припало је сребрно одличје у појединачној конкуренцији, узраста до девет година, као и бронзано, које је освојио у категорији мушких парова, за дечаке старе до 11 година, наступавши са вршњаком из Мађарске.

Бронзаном медаљом окитиле су се и Миња Миловановић и Јана Недељковић, у категорији женских парова, код девојчице узраста до 11 година.

- Наша екипа била је једна од најбројнијих на овом турниру, а млади Крагујевчани, заједно са вршњацима из Београда и Крушевца, освојили су највише медаља у конкуренцији такмичара из шест земаља. Овим великим успехом, на најлепши начин завршена је година у којој је клуб обележио 10 година успешног постојања, а посебно радује чињеница да стасавују и нове генерације талентованих играча бадминтона у срцу Шумадије - резиме је тренера Крагујевчана и вође делегације Србије на овом такмичењу Андреје Тодоровића.

С. М. С.

ФУДБАЛ

СТИГЛО ВРЕМЕ ЗА „СВОЋЕЊЕ РАЧУНА“

Црвени отишли на зимски распуст

МЕСЕЦИ активности које ваља што пре потиснути из памћења сада су иза фудбалера Радничког, а пред њима је једномесечна пауза у раду. Тачније, последња активност била им је контролна утакмица са белошевачком Победом, где су тренери два клуба на терен извели бројне младе фудбалере, међу којима су се нашли и чланови Шумадије 1903, како би још једанпут проверили који су ти који би могли да на пролеће појачају конкуренцију у редовима крагујевачког суперлигаша.

Како је предвиђено, „црвени“ би припреме за наставак шампионата требало да отпочну по окончању прославе бројних наступајућих празника, 9. јануара. Тада почиње и прелазни рок, када би, према све гласнијим и јаснијим најавима из овог клуба, требало да уследи и темељна реконструкција постојећег састава.

В. У. К.

“ПРЕДИЗБОРНА ЂУТЊА”

Расплет - најскорије

НЕМА превише времена да се ситуација у Фудбалском клубу Раднички 1923 стабилизује. Наредних 20-так дана је максимум који стоји Радној групи (Живорад Нешић, Златко Милић, Живорад Јовановић) на располагању, барем ако се жели да се са знањем руководећим снагама уђе у припремни период пред пролећни део шампионата Србије.

За сада се, ипак, још нико званично не оглашава. Нити када ће бити изборна седница на којој би клуб требао да добије недостајућег председника, ни о томе ко су кандидати за ту функцију, а камали о „техничким“, више кадровским питањима у тиму, попут даљег ангажмана тренера или појединих првотимаца.

Међутим, сигурно је да таква „пат“ позиција неће потрајати. Незванично, разне су комбинаци-

је у игри, али је сасвим упутно резонувати да ће нови челни човек клуба бити неко из његове актуелне руководеће структуре. Тако многи тврде да их нимало не би изненадило да управо некадашњи градоначелник Кр-

ЏАДА ПРЕДСЕДНИК - ТРАЧ или...

И ТРЕНЕР “НА ЧЕКАЊУ”

Нови шеф струке, или не

САДАШЊИ први стратег Радничког 1923, Дејан Ђурђевић, има важећи уговор са клубом до краја децембра. Када је долазио, с обзиром да је ситуација у том тренутку, баш као и сада, захтевала хитно успостављање реалног баланса уложеног у тим и постигнутих резултата, примарни захтев тадашње управе био је да се поправи бодовни салдо и позиција на суперлигашкој табели.

До тога, сведоци смо, није дошло, па је питање хоће ли и до наставка сарадње са тренером „црвених“. Но, о томе ће одлучивати нова руководећа гарнитура, баш као и о статусу многих играча из садашњег првог састава који нису задовољили својим учинком током јесењег дела шампионата.

В. У. К.

агујевца и познати “фудбалски радник”, Живорад Нешић Џада, сада директор Житопrodukта и члан Управног одбора Раднички 1923 и Радне групе, буде тај “изабрани”.

В. У. К.

FITNESS SHOP OLYMPIA
SPORTSKA HRANA № 1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ПРВА ЛИГА - Ж

Три од три

СВА три крагујевачка клуба добрим играма настављају изузетно успешну полусезону. У деветом колу поново су крагујевачке девојке оствариле све три победе и тако задржале места у врху табеле.

Раднички је као домаћин играо са Таковом из Горњег Милановца и славио са 3:1, по сетовима 25:16, 25:15, 18:25, 25:18. Са гостовања без изгубљеног сета вратили су се Смеч 5 и Крагуј. Лидер је био успешан у Футогу са истоименом екипом, резултат је гласио 25:12, 25:18, 27:25, док је Крагуј савладао Лазаревац - 25:21, 25:15, 25:18.

Наредног викенда на програму је претпоследње коло јесење полусезоне. Смеч 5 дочекује Лазаревац, Раднички Зрењанин, а Крагуј игра са Таковом у Горњем Милановцу.

М. М.

ФУТСАЛ

МАРБО

- ЕКОНОМАЦ 3:6

Једном за свагда

ДЕРБИ јесењег дела српског фудбал првенства игран је у Београду, где је домаћи Марбо, вице-првак, поражен од актуелног шампиона, екипе Економца, са убедљивих 6:3.

Сусрет је оправдао епитет дербија само током првог полувремена. Повео је крагујевачки састав голом Бојовића, али су се потом мреже затресле још три пута, те се на одмор отишло са егал скором - 2:2. Ипак, у наставку је била сасвим друга прича. Гости су завладали тереном, а троструки стрелац Де Соуза одагнао је све сумње у погледу крајњег резултата.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ

3. КОЛО: Марбо - Економицац 3:6, Колубара - Пирот 4:5, Танго Лиман - Наисус 4:6, Врање - Бечеј 5:3, Коперникус - Смедерево 6:2.

Економицац	3	3	0	0	20:4	9
Наисус	3	3	0	0	12:7	9
Пирот	3	2	0	1	8:7	6
Марбо	3	1	1	1	6:6	4
Колубара	3	1	0	2	13:11	3
Танго Лиман	3	1	0	2	14:14	3
Коперникус	3	1	0	2	8:8	3
Бечеј	3	1	0	2	12:17	3
Врање	3	1	0	2	8:20	3
Смедерево	3	0	1	2	2:9	1

4. КОЛО: Економицац - Бечеј, Наисус - Врање, Пирот - Танго Лиман, Смедерево - Колубара, Марбо - Коперникус.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ЧЕТВРТАК

КОШАРКА (Ж): Раднички - Челарево, хала „Гордана Бојовић“ (17.30)

ПЕТАК

ВАТЕРПОЛО: Раднички - Бањица, затворени базен СЦ „Парк“ (19.00)

ОДБОЈКА (Ж): Смеч 5 - Лазаревац, сала „Аршем“ (19.00)

ФУТСАЛ: Економицац - Бечеј, хала „Језеро“ (19.30)

СУБОТА

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Зрењанин, сала ОШ „Стијанислав Сремчевић“ (19.00)

ПОНЕДЕЉАК

ОДБОЈКА: Раднички Креди банка - Војводина (Нови Сад), хала „Језеро“ (18.30)

ОДБОЈКА

НЕМА ДИЛЕМЕ, ЗВЕЗДА ЈЕ МНОГО БОЉА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 1:3

Без теоретске шансе

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Коларевић (Нови Сад), Појовић (Краљево). Резултат по сетовима: 19:25, 23:25, 25:20, 21:25.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 11, Н. Стевановић 10, Јовановић 2, Радовић 14, Перовић, Вуловић, Р. Стевановић 8, Илић, Ивовић, Чедић 21, Блајковић, Панићелић (либеро).

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Околић 6, Перић 1, Стоиловић 18, Гмишировић, Којривица 12, Милутиновић 3, Мишић, Пејковић 21, Бркић, Ђелић 7, Буцуљевић 1, Вујић (либеро).

ОНАКО како су играли, Крагујевчани нису имали ни теоретске шансе да добију младу и перспективну, али веома добру, дисциплиновану и играну екипу државног шампиона. Без концентрације и правог вође овај тим функционише само у налетима, а континуирано добра игра за сада је највећи проблем тренера Дејана Матића.

Београђани су почели одлично, иако без капитена Михајла Митића, који је ушао тек у трећем сету,

када је изгледало да ће домаћин преокренути сусрет и најбољег примача Немање Јаковљевића, који није ни улазио у игру. Пријем је, за разлику од домаћина, био на свом месту, сервис такође, па се веома брзо дошло до резултата 0:2. На кратко су се у наставку Крагујевчани „осветили“ и заиграли много боље. Блокери су најзад успели да се саставе са играчима на крајевима, па је тако бивши играч Радничког Душан Петковић потпуно заустављен. Прорадио је

ЧЕЛИНЦ КУП

Синоћ одигран реванш

СВОЈ европски пут одбојкаши Радничког Креди банке наставили су победом у првом мечу другог кола над холандским представником Орионом на свом терену. Утакмица је одиграна прошле среде, а резултат је био 3:1, по сетовима 25:19, 25:22, 32:34, 25:15.

Холанђани су се показали као потпросечна екипа, чак и по мерилима веома слабе српске лиге. Састав коме очигледно страшно шкрипи на пријему, успео је једино у трећој деоници да одигра солидно, и то када су почели да ризикују са сервиса. То је пот-

рајало неких пола сата, а после тога вратили су се у своју колотечину. Раднички, за разлику од партија у домаћем шампионату, одиграо је доста боље, смиренје и сигурније, без много грешака. Акцент је био на пријему, касније на добром блоку, чиме је ривал, усталом, и сломљен.

Реванш је одигран синоћ у Дотинхему, по систему „златног“ сета. Боља екипа из овог двомеча у трећем колу састаје се са победником сусрета босанскохерцеговачког представника Калања из Какња и Префаксиса из Менае, са којим је крагујевачки тим већ играо у Европи. Први меч завршен је максималном победом Белгијанаца.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

РАДНИЧКИ НА ТУРНЕЈИ ПО ХРВАТскоЈ

Скокнули до Кантриде и Загреба

ТАКМИЧАРСКУ паузу дугу петнаестак дана, ватерполисти крагујевачког Радничког искористили су да одиграју неколико тренинг сусрета. Ривали су се нашли у оближњој Хрватској, где су на мегдан „црвени“ отишли њеним најбољим клубовима - Приморју и Младости.

Прва утакмица, играна прошле суботе у Ријеци, била је прави спортски спектакл. Према тврђењу многих, два тренутно најбоља тима на свету, Приморје и Раднички, намерили су се један на другог приликом хуманитарног сусрета чији је сав приход био намењен Одељењу хемато-онкологије Дејче болнице „Кантрида“ у Ријеци. Победио је домаћин, са 14:9, а публика је могла да ужива у бројним егзибицијама врхунских чланова оба ривала.

Од понедељка крагујевачки састав нашао се у Загребу, где је договорено неколико дуела против Младости.

Најкраће, резултат је овом приликом „црвенима“ био у другом плану, све се svelо на уигравање за престојеће полуфинале Купа Европе и наставак националног првенства.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Препрека звана Ђердап

У ЧЕТВРТФИНАЛУ Купа Србије, одбојкаши Радничког Креди банке састаје се са најпријатнијим изненађењем првенства, екипом Ђердапа из Кладова. Тренутно другопласирани тим српског шампионата, дочекаће „црвене“ 25. децембра, а реванш је на програму три дана касније у хали „Језеро“.

Остали парови где ће се тражити полуфиналисти су: Војводина - Борац (Старчево), Црвена звезда - Спартак и Клек - Нови Пазар.

В. У. К.

WIENER STÄDTISCHE LIГА

9. КОЛО: Раднички Креди банка - Црвена звезда 1:3, Ђердап - Спартак (С) 3:0, Железничар - Војводина 2:3, Рибница - Спартак (Ј) 3:0, Партизан - Млади радник 0:3.

Црвена звезда	9	9	0	27:7	26
Ђердап	9	7	2	24:10	22
Млади радник	9	5	4	19:13	16
Војводина	9	4	5	22:19	15
Рибница	9	5	4	19:15	14
Раднички КБ	9	4	5	20:19	14
Спартак (Ј)	9	4	5	13:18	11
Спартак (С)	9	4	5	14:20	10
Партизан	9	2	7	8:22	6
Железничар	9	0	9	4:27	1

10. КОЛО: Раднички Креди банка - Војводина, Спартак (С) - Млади радник, Партизан - Спартак (Ј), Рибница - Црвена звезда, Железничар - Ђердап.

и сервис, донекле и пријем, те је Душко Николић посегао за променом техничара. Уместо солидног Буцуљевића ушао је Митић, што је дало резултата у последњој деоници. Најпре је Чедић, док је још било наде, саставио две грешке, остали су се онда на то надозвали, па су Звездаши до краја мирном и прецизном игром држали три до четири поена предности, стечених већ код 2:6.

Ово је био последњи меч првог дела текућег шампионата. Првенство се наставља одмах за викенд, када Раднички у десетом колу дочекује новосадску Војводину.

М. М.

Фото: vkradnicki.com

ПРВЕНСТВО СЕ НАСТАВЉА

Од сутра њуним ђасом

ЗА јуче је био планиран повратак ватерполиста Радничког са спаринг турнеје по Хрватској, јер их већ од сутра очекује наставак борби у домаћем шампионату.

Наиме, на затвореном базену СЦ „Парк“, противник лидеру првенства и једином непоразеном тиму у првих шест кола, биће екипа Бањице. Сусрет се игра од 19 часова, а улаз је бесплатан уколико успете да дођете до карата на инфо пулту затворених базена.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Салету и Стеви Злајна мейа

АЛЕКСАНДАР Пауковић и Стеван Плетикосић добитници су највиших јубиларних признања Стрелачког Савеза Србије „Златна мета“, која су им уручена прекјуче у Дому Народне скупштине Републике Србије у Београду. Повод је обележавање 125 постојања и рада овог спортског савеза.

Највиша признања су додељена, како је наведено у образложењу, појединцима, спортистима који су изузетно задужили стрелачки спорт, остваривши олимпијских медаља и стрелцима који су оборили светске рекорде.

Још једно вредно признање, „Сребрна мета“, отишло је и у руке крагујевачког клуба „Чика Мата“.

За Београд...

НАЈБОЉИ крагујевачки стрелци учествоваће од 14. до 16. децембра на 37. Интернационалном првенству Београда у гађању ваздушним оружјем.

На овом такмичењу се очекује знатан број учесника, пре свега из земаља окружења.

С. М. С.

РВАЊЕ

На корак до нове титуле

УСПЕЛИ су рвачи Радничког да се пласирају међу најбоље четири екипе у Србији, у конкуренцији преко 15 клубова који су прошле недеље учествовали у Београду на завршном турниру првенства државе у слободном стилу.

Ове недеље очекује их завршница такмичења на коме ће учествовати још три екипе, београдска Црвена звезда, Витез из Шапца и Младост из Ваљева, тим са којим ће се Раднички највероватније борити за улазак у финале.

Крагујевачки састав, иначе, није био комплетан, пошто је изостало пар искусних рвача. Они ће се сада појавити у нашем тиму, у складу са амбицијама клуба да, како кажу, потврде титулу коју су прошле године освојили.

Велики успех младих

КАДЕТИ и јунири Рвачког клуба Раднички освојили су екипно прво место у грчко-римском стилу на прошлонедељном Међународном турниру у Украјини. Велики успех младих рвача, комбинованих из два овдашња рвачка клуба, Раднички и Крагујевач, добија додатно на тежини ако се узме у обзир да је на овом турниру учествовало преко 300 такмичара из Украјине, Мађарске, Словачке, Румуније, Молдавије, Белорусије и Србије.

Најсјајнијим одличјем окитио се Адам Марковић, док је бронза припала Стевану Марковићу и Стефану Спасојевићу. Треба споменути и остале момке који су чинили екипу Србије и допринели остварању првог места: Страхинју Живковића, Максима Марковића, Огњена Дончића и Ђорђа Пешута.

С. М. С.

NOVOGODIŠNJI

POPUSTI

H&O
Kragujevac

Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

Od **-25%** do **-40%**

Akcija traje od 6. do 31. decembra 2012.

DIJAMANT

Za zdravlje naše dece!

HUMANITARNA AKCIJA

Nabavka opreme neophodne za zdravstvenu zaštitu dece

Kupovinom Dijamantovih margarina i majoneza u u objektima partnera akcije pomažete Domu zdravlja u Kragujevcu.

Proizvodi čijom kupovinom pomažete akciju: Classic majonez (100, 200 i 300ml), Classic i Dijavit margarin (250g).

www.dijamant.rs, besplatni info telefon: 0800 050 500

Partneri akcije:

IDEA

TEMPO

TEMPO
express

RODA
MEGAMARKET